۱۱۲۴

مضارعك اوّلنه باد اخل اولسه استقباله مخصوص اولور
مثلا بد اند وبشناسد يعني بلسه كركدر واكلسه كركدر ديمكدر
وبو استقبال ايچون بانك حركتي مابعدنك حركتنه تابع در يعني
باد نصكره كلن حرف مضموم اولرسه باداغي مضموم اولور
اكر بانك مابعدي مفتوح يا مكسور اولرسه بامكسور اولور
زيرا بو باهركز مفتوح اولمز اول تعديه الصاق اچون اولمش
باد ن فرق امتدن اوتوري زيرا اول با فتح اوزرينه مبني در
دائما مفتوح اولور واكر بانك مابعدي حرف شفه دن اولسه
اول وقت دغي بحر حال مضموم اولركه سه اول حرف شفه
مفتوح اوله كركه مكسور اولسون **قاعده** نفيك قاعده سي
سي اولدركه صيغهٔ ماضينك ياخود مضارعك اوّلنه نون
مفتوحه كتوره لر مثلا ندانست وندانند يعني بلمدي وبلمز **قاعده**
قاعده نهدك قاعده سي اولدركه امرك اوّلنه ميم مفتوحه
كتوره لر مثلا مدان ومشناس كبي يعني بلمه واكلمه **قاعده**
بلكل كه ماضينك آخرنه الف وزا الحاق اولنسه كاه نفت
ايچون اولور مثلا خريدار وخوستار كبي كاه اولركه مناط اسم
اسم مصدر اولور رفتار كبي وكاه فعل اولور ديدار كبي
كبي **لفظ است** ادات خبر در اكر متصل اولدغي كلمنك آخري
مفتوح اولرسه الف ثابت اولر حطه تلفظه لازم دكلدر
واكر ساكن آخر اولن كلميه متصل اولسه الفك حذفي
واجب اولر هم حطه هم تلفظه استاك جمعي اندكلور **اسم فا**
عل صيغهٔ اسم فاعلك قاعدهٔ سي اولدركه مضارع دالنك ما
قبلنه برنون زيادهٔ اولر اكر اصلده نون وارسه برنون دغي

ἡνάγκασαν ἀναγκάσουσιν ἀναγκάσουσιν ἀναγκάσουσιν
ἀναγκάσουσιν. ἀναγκάζει ἀναγκάζουσι ἀναγκάζουσιν
ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν. ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν
ἀναγκάζουσιν. οἷον ἀπὸ τοῦ ἀνάγκη, ἀνάγκη ἀναγκάζω
ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν οἷον ἀπὸ τοῦ ἀνάγκη ἀναγκάζουσιν
ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν οἷον ἀπὸ τοῦ ἀνάγκη ἀναγκάζουσιν
παράδειγμα ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν ἀναγκάζουσιν
ἀναγκάζουσιν

دخی زیادهٔ اولنب وآخرنه هاء غیر ملفوظه زیادهٔ ایدرلر
مثلاً داندصیغسنده دانندهٔ دیرلر وشناسنده دیرلر **قاعدهٔ**
اسم مفعول اسم مفعولك قاعدهٔ اشتقاقی اولدرکه ماضینك
غرفِ آخرینی مفتوح قلوب وآخرنه برهاء علامت کتورررلر
مثلاً داستصیغسنده داستنه دیرلر **قاعدهٔ تصغیر** اولدرکه
اکر اسمك آخری ساکن اولسه مفتوح قلاسن دخی آخرنه کاف
عربی ساکن الحاق ایده سن مثلاً سپرك ودخترك والکلمنك
آخری متحرك ومفتوح اولسه هاء علامت قلهٔ اولهایه یایه
تبدیل ایدرلر مفتوح اولر مثلاً خواجهك وبندیك دیرلر **قاعدهٔ**
اسمانك جمعندهٔ قاعدهٔ اولدرکه اکر اسم ذوی الارواح اولیه
وآخری ساکن اولسه آخرنه الف ونون زیادهٔ اولنور آدمیان
وملکان وجنیان وجانوران وپریان دیرلر والکلمنك آخرنه
هاء علامت فتحه اولسه الف ونون دن اوّل کاف فارسی کتورلر
دلرخواجکان وبندکان ودانندکان دیرلر واکر اسما جماد
اولسه اکثی آخرنه هایله الف زیاده ادرلرکه اسمك آخری
متحرك اولسون کرك ساکن اولسون آسمانها وزمینها وخلها
ونامها دیرلر اکر جماداتك بعضی جهتده حیوانات مشابهتی وار
سه اول اسمك ایکی وجهله استعمالی وارد درختها ودرختان
دیرلر یعنی درختك نشو نماده وطغرلقده حیوانات مشابهتی
اولدغی ایکی وجهله استعمالی جایزدر شیخ سعدی **بیت** برك درختان
سبز در نظر خوشیار ‌ ‌ هر ورقی دفتی ست معرفت کردکار ‌ ‌
اسماء مشتقه صیغهٔ امر له مرکب اولیجق اسم فاعل معناسنه
اولرکا وصف ترکیبی دیرلر مثلاً موسیقی دان وشعرشناس و

کشورکشاو

لطف الله حلمی الف ممدودهٔ ایله کتورمشدر والفك قصریله
وهانك سکونیله وراینك فتحه سیله اولمقله غلط عامّه
قبیلندندر دیوب اسدیك بوبیله استشهاد اتدی **بیت** ستیزِ
آوری کاآخر مدنست ‌ ‌ ستیزه پرخاش آبسیله نشنست ‌ ‌ حقّ بودرکه
الکسی بیله استعمال اولنور آهن نفت آهسته نرم وآرقون
ویونمشق دیمکدر ودلك طوارهٔ دیرلر آهیك آلچی وکرج وغرز
مه آهن دمرآهن تی بولاد دمرعینی دمرك ایوسی وجوهردآری
آهسنه سخی فسلدی آهیخ فتیل وچنبر ودیش قوز حلیجقاد
هلال وقسیج وقلج وبحق چلمك ومطلقا برنسنهٔ چلمك
آهیخه دمرچنبر وخلقه وکنارکر متون دخی دیرلر آهن ساچی
دمرآلهٔ سی آهنك قصدوخشخوش آهنکی آهنکر دمرچی آهنکش
قلعه وطسی طاشی کبی دمرچکی آهنجلوغ سقماق آهنین دمردن
اولمشدن اولور دزتی وسیمین اونیله وکمشله جمله آلتون و
کمشی اولسون که آلتونلمشی دیرلر وبو معنالرده استعمالی
لنور زمردین ومشکین کبی آهنك رنکی مقناطیس طاشی آهن
آهن رنکی مثله آهنور خمسهٔ مستورقنك اوّل کوفی آهته
چنبر آهنجه معناسنه آهو کیك وعیب معناسنه آهوای
جیجون کنارنده برشهردر آهوبره کبك بزاغوسی ورواییت
اولنورکه برنوع کیکدرکه غزاك دیرلر آنوك خاصّه سندندرکه
هرجانوری کورسه کندویه نه ایدجك بلور دیرلر آهوره
مثل آهویزهٔ آهون مقارهٔ ورختهٔ وغرسوذکه دیوارلر واولر
دلوکه دخی دیرلر عربچه نقب معناسنه اسدی **بیت** بن بارهٔ سرتاسر

آهون بردند؛ نکون نکون باره بر دوی هاسون زدند؛ صحاح
جمله آخری لایله آهول روایت اولنمشدر آهوان مثله آهیانه
باش جنغی قفا معناسنه والسنه ودیه ویایم قوره آهنجته بمعنی
آهخته یعنی چکلمش شمشیر فخری بیت خسرو اصاحب قرانا
صفدرا؛ تاکه تیغ انتقام آهیخته؛ هادن صکره یا اولمق
واو اولمق دخی لفتدر آی آمدن لفظندن صیغه امر درد کل بردم
دیمکدر بیا معناسنه آیا عجبا وای فلان دیمکدر آیار مثله و
بهارك آخرابی ایر قوردی شتی دیمکدر علت که اعضای بی
کجیدر آیرسا سوسن دبی آیام بورج دینی معناسنه آیده سوی
سوندی ایرتك آغج قوردی آیش اود قوغی شرر معناسنه عربجه
وبالقصر مثله آیشه مثله آیشه خاسوسی بعضده آیشه وا
قع اولمش آینه کوزکی آسنه مثله آینه دار آینه طوتمق آینه
کوزجی آیفت معنی حقنده آینده بمعنی بعد فارسی کتوب
آینده یانك فتحه سیله کلجکی مافی معناسنه
آیر معناسنه آیتره مثله آیتره آیش ترتیب یعنی
رسم وعادت معناسنه ودستور که بن قاعده
بوظاشدر که جمله عالم آنوك ایچنده کوریلور آینه کبی
دیرلر باب الالف المقصورة المفتوحته آنا آش وخورش یعنی
یمك وایچه جك نسنه ایدر ذکه روزکار دهر معناسنه
وهمیشه وجاوید معناسنه وحشم وحشمت آبان خزانه
ورتله سی وطاغ معناسنه آباغ یعنی داغ ابان ایکی بایله
آبان معناسنه ابربلوط ابرسچیل آت ابراز آشه قوچ یحق
لوت بام معناسنه ابرازدان آشه قوچ یحق اوتارك ظرف ابرز

همدانده برطاغك اسمدر ایژه قواق دوه کله یول عجله حیله
اولور بیت برکناری جوی بنم رستمه بادام ویدا راسته
بیدا ابهیم قطار اشتر اندر آبتره ابرامه صوبولو ایره بابل قو
شی ابرماندان برحلوا ابرپوشان براوت آبدیر ابرسیر
برمملکت آبدیر ابرك سونکر ابکالیا اورمجاه اغی ابرش
بلزاق وخلخال ابرت قاش ابرشیم معروفدر که ترکیده استعمال
اولنور توت اغجی یپرغندن حاصل اولور تعریب برسیم دیرلر سیر
مهله ایله والاحق بلوط ویغور بلوطی ابدانلدن ذبون و
ضعیف دیمکدر املج عربیدر آجوق قاشاوه دیمکدر ابلوح شکر
بانك برقسمدر عربیدر اباله بون ساده دل معناسنه
عربیدر جمعی ملها کلور ابلیسه اکنجی حراث معناسنه ابناخون
قلعه وحصار ابوبان یشیان بعض نسخده ابومان واقع
اولمشدر ابوالکنجك طرفله دیمکدر عربیدر و مسخرج ایژه قو
آت ادات خطابدر بونك تفصیلی قواعد بیانندة کچمشدر ا
آتاله بولمج آشی آتل یاغون اغجی عربیدر اج از معناسنه
ویاغون اغجی آجاریر بجل وسیر کلی صغان آجدر بعنی آکدر
عربیدر اجل الوم وقتی عربیدر اچاقی عالم قونقاق عربیدر
اچمسته قپونك التی آشکی وارغوان چکی اختر یلدز و
طالع وایوفال آختر کوستجم دیو بعضی اختیم ضدّ ودشمن ا
آختیجان طبایع اربعه وعناصر اربعه آخش بالمدّ والقصر
قیمت صفری بیت خود نماند همیشه شهر فروغ؛ خود نماید
همیشه کوهر آخش؛ شمس فخری بولغت مة الفلله کتوب بوبیتی
انشاد ایلدی آتش وزننده درسلك سالکه حقه تونکر چکونه با

ارجوان

سپسپي ۴

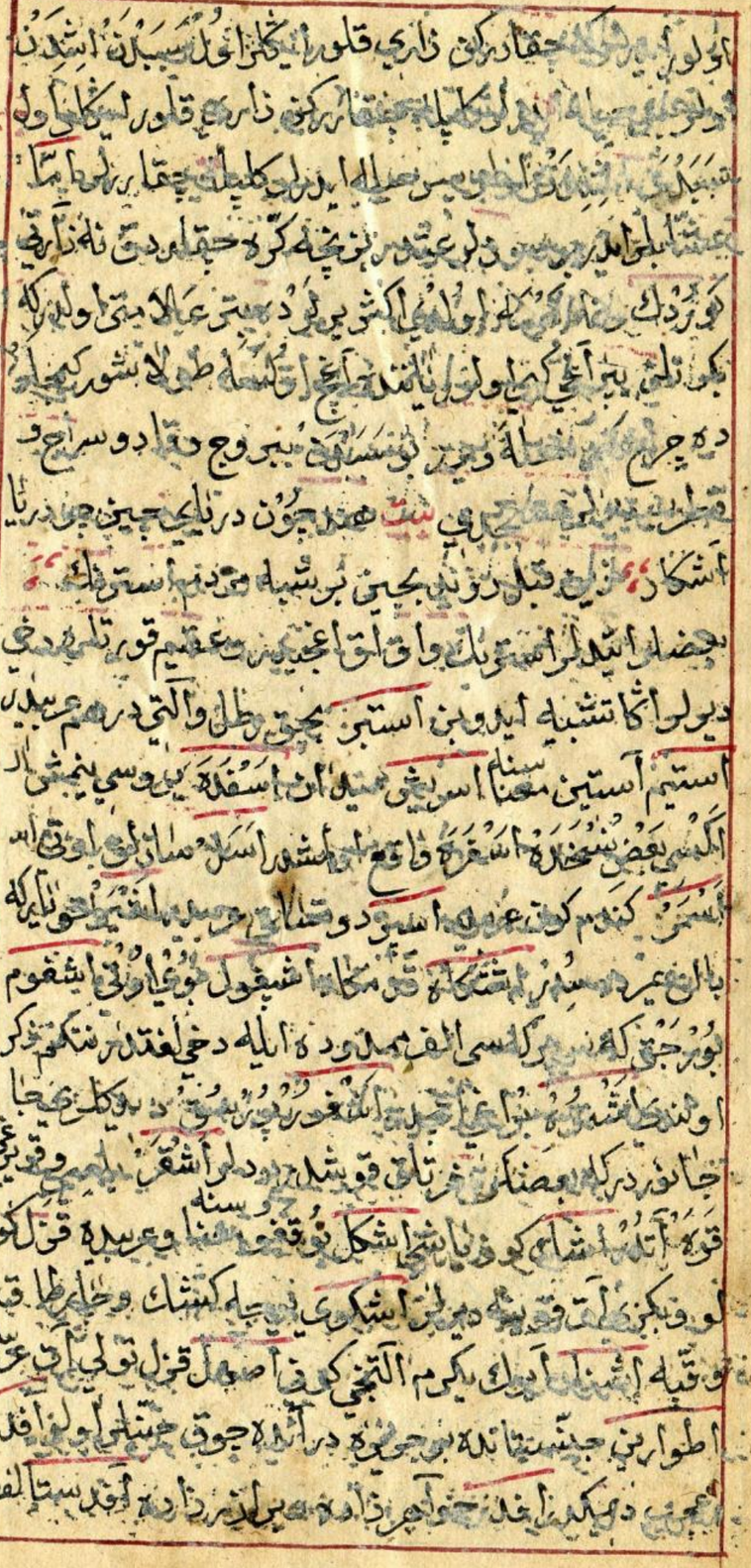

القصر مركبدر اقدلفظ الكه عجب سعدا بسنه دسه الفظ له كه
بستا يش اقام معني والم يعني بورج دير معنا سنه اقر از سوبك
خرجي طولاني يمك اولور يوجه دير تشريفات اقر از دوشمك كاعي
يدمرجي اقر اخله باي آياق آلتي يعني طيران وايق التنه دوشمش سنه
اقر اسياب يادشاهك اسمدر اقر نجله اولدلر دركه شبله
كوزه قويرلر واوغالا تخمقلر قويرلر حق سنه ذخيره ديرلر اقر نك
بر اشيق زيبايي وزيب سنه معنا سنه جهان غريبه مانند ذكر
هنك او اقر از ان پر زبالا واقر نك او اقر نك اولمق صوبوق كه
اقر ديار عجمه بر ياخود ديار هندده بر كوي اسمدر انوشاد لق
اليك وسمز اولمق اريق اولكن اقر ورنلا پاس اچمي ويلدر اچمي
اقر وشمه خانكي حلاج اقر وشه مشله اقر از آلت يدشه كوله
يعني صنعت اهللر ينك آلتلري ديرلر اقر وز ارتق اقر وقي ار
اردنلق اقر وزي نان امك حمير اولمق اقسار يولدر اقسار يلكي
وبلك اسنان معنا سنه قسانه حكايت افسر تاج افسرده يوكلمش
صولمش ردو كمش افسنتين اطباقنده معروف در كه توكيدر
بلين ديرلر افسني بيادر پهلوي لغتنده بعض نسخه مايتصيح
اوشمش در كلديمكدر افسون بن حيف امك ومكر ايله الميق
افسون بكي وحيله ومكر افسار جالاق چقرق ايفر كي عصا
اقعان ذار لك اكلمك مناسنه افكار كا فعيله كوندرمك
وبوكلي ديورلمش ويرالي وبرشمش افكار كا فعيله فكرك
جمعدر عربيدر افلاطون اسكندر ذوالقرنين وزيرلرندن
اولمشدر حكيم مشهوردر افلاطونك معناسي
صاغرق القوا ديمكدر غالبا شراب دليدر آنجه معروف در كه

اني بلغ كمسه يوقه اكثر خلق اناطاليه مربيه ديرلر
استقبال ارلغه شمسعدي ديرلر تاني كه كل اذعانيه بيرون
سنه عزا آوت يازيلر ترختان جهان اكاشيء دون ملزم
متزيب اكثر فرش قدر تركده دخي استعمال اولنور اكر اليله و
اكر بويله اولله درلر اكر اوشته آش آلنان مغاره اكنون شمدي
اكسوز قوره اطلسون روغن در آلنان كبود سرقون سكنجه
الفحت فتحه قرآنمق الفتح شله سي فخري هراي شيخ ابو اسحق
يدخر عمرو لجار كيبي الفتح آلقدر يعني الله وخته ستمسخري
ابو اسحق شله اله از سابقون سليمانيه اطلبت الفقده باشه
الفقده مثاله الفحده شمسفخري بيت باجهان باشد بماند كز ان
اصطناع نام نيكودر جهان الفخذه الفخذه نته بحبوب كوزل
دنك وآل وقرنداشك وخويشلرك دنك راوي الكن جمهوري
كناية اولدي براد وهو الكن وهي المرأة اناكه كمي دمر وبر
قيمتي طاشله اليجوج عوج آجي الواصبو ديمكدر دار ودركه
دندن آغاجك صوقوسي الواه اكركوكي الوندر عجمده برطا
عاك اسمدر اله آلمك اوزق بويك بر آغاجي كي ياسه اليتين
كلمه وسوسه ضمير در مثاله كفته امه وشنيده
ام دخي تعجب ديمكدر بين وبن اشتراك ديمكدر اما رخشيل
وچرشو ياصاري بوي ايله كي چرشدقلي چرشدر آلمان مهلت
مهلك وزيان وتقاره معناسنه امر ايش صوكي عربيدر امر
بويرق عربيدر جمعي اوامر در وايش معناسنه جمعي يوقدر امرد
آمرد هنوز صقالي كامله مشق جوانمرد ديرلر امرد معروف

مستر قنك ظاهرة سي اينزام كس ذن بركيه كه آنكله قماش
اولچلر اندود يوارطبوة سي نتكم الف نما وذ يكمشه
ابلسنجه دمكدر اندرود اوكي آتاجه اياوا اوكي اوغل ايچون
معناسنه انا ذ ايله در برمعنا يه در انلرود ايچون اندر خوار
لايق دمكدر اندرخورد مثاله اندر وذنه چاريشب ايچون ورك
دمكدر اندر ذن وصيت معناسنه اندر ذ ذراك فتحيله اندذرا
سن قصم معناسنه اندود صوا اندورسي چارسو اندورصو
مثل اندود انلك از انلرول اولدركه تركستان ولايتنده
بركلمي براغاجه بركدرلر دخي پادشاهلرك اولكلمكي
اوزرينه اوتورردرت يا نندن كتورر لر بيت آسدي نشستن له
نازدار ندوكام درا ولكلمك اوزرنه اندوه غصه اد
اندوهكين غصه لو اندوهناك مثاله اندوهكن مثاله
اندمه كچمش غمي اكثر اندوذه كوك بيغشه وآندوذا اوتي اله
بيوك واندوذون بيرا قارئ يا اولور اندروني ايچرو وايچروك
ومعنى چارشب اپنك خصوصا معناسنه اندشه انديشه تفكر وهم
فكر وغصه معناسنه دخي استعمال اولنور انديشه مثل انديشه
انديشا واندشه ناك مثاله انى مرحمك اينزه مثاله انظاكي
بردار ودرسقمونيا حاصيسنده در انفوخ بورشق انجوخ معناسنه
انغله بيهوده كوي انفخت اندوخنه چيزي باشي اسم مصدر
در يعني قرنشق انفست اورمحك آغي بيت شهنشاهي كه صد
حيط شمس كردون بود برطاق ايوانهاي انفست ه و
صوده بتن اوت يام وياش يونجه كه بجرلر انفقده ايميش
كمش انفرديا سوبمن هندي كه اطباقتند بلادر ديرلر انفرديا

مثله انغله معربي ولغه بتنده بتن عضو اركه اطباقتنده
مشهوردر اناك آزودر كه بال ايدرعجبا محزن مناسبتله انغار
ضابطي وجلب رفتري وانضاتا وسركشت وخشيل
انكارش اسم مصدر در صانش انكاره مثله وحزينه
انكاره برطرا غمي بوامله معنى هنكامه اهنكاره معنى
انكاره مدله انكاعي مثاله انكبين بال انكبينه بسنبل واق
حلوا حلوا انكدان غربي ايكد اندركه بباني كچمشدن قضي
در انكوتو قيون آغلي انكويري برخون انكود قضي وترتكبين
وترنكبين كه بصره بالي ديرلر انكسون برقمشدركه بردم
بردرلر ورنك كوربنور بوقلمون كبي انكعيه اولولق واكنجي
حراث معناسنه رددكي برراه نشابودر دهي ديدم وبس خورد
انكشته اوراناك عدد بودنه مره انكشال برمرضدركه
انكشت كسرك فعيله وشينك سكونيله كمر انكشت ضم كاف
جيمله برسق دمن انكشت سركه مثله انكشتوانه كمورو
ودرز ايلك برمقاله كچمر يا انكله ايشودكدكاري نسنه وزن
كه آنوكله ضم ان آترلر كستاني ازكراز واتش وانكشته بهم
وفلان بابتن زين ودبوسي وركاب كمري انكشتري يوزك و
بعني انكشتوانه وزهكين كه آنوكله دكمه والك ديرلر يا
انكيون ترسا اچينه بومعتبر كتابدر وبرقاشدركه بدي
درلر نكي وارد ودورلو دورلو چكلري اولور انجيل معناسنه
انكود آتوه ام انكبين باطل اشليجي انكيان كنكر وسرغله د
ديرلر براوتدر انكوذر قصني انكيون مثل بوقلمون انكيسان
مثل انكيان بعني سرخاله ديدكلري اوت انكشته آهسته معنا

اسپید بمعنی سپید اسپید باز وجه شود باز آنرا شویا واسفناخ
آشی اسپیوسی بغه یبراغی وبرز قطونا اسپه چاقوتی یعنی
آرقسی وذرنه اسپت وبراسپ معناو ویلق واوجا بیت
ازنی افتخار وحشمت خویش شیودراغ اونهد برست بیم
استاخ دکو یعنی قوغه وکستاخ لطوی بیت رفتم استاخ بر
درشی ناکاه کردیرمی درشی ناکاه کردیرمی جوشک هجوم
رقیب استبی یوغون بمعنی ستر ابستار چه آنرا دغلجی استر
خاست استراوقیله معنا سنه استرنك آدم صورتنه براوت کولدر
الصّا اصطالح حنله بیروج الضّم دیرلر بنایی کچمشدر اسپت وذ قسر
عورت عربچه عقیم دیرلر شمسی فخری بلدان بسبب که فحولا کرام عنی
انزشدند مال درآسالی یتمز استروذ وکل نسرین معنا سنه اسفال خوی
وبرنوع تاجدر عورتلر کیرلر استفله کبه کاملة سنه معنا استهر وش لو
لوری قوشی یا خود قوتال استله کبه حاملة معنا وسطان اسپر
استبی الّتی یحوق درهم ستر معنا سنه عربیده استار معنا استیم غلاف و
اسرخ سلکن استر بمعنی اصطبر یعنی یوغون اسفرود بغرتلق
قوشی اسفنست بمعنی اسپیست یعنی یاتش یوکنه وصو اچنده بتی
اوت استفتان اصرغی دکنی دیرلر بر پیراقلر اسفنده اود ده بنان
الّتی اسفاناخ عربیده فارسیسی اسفناخ ترکیده اسپناق دیرلر معروفله
اسفنط اشرندن بر نوع در اسفنوس بمعنی اسپیوس یعنی ابرز قطونا
اسفستی یوکلق اسفتان فرجك الی اسکندنکه جنبان یعنی اود
اوزرنده دومك اسکنه زان یعنی اویلق اسکه فوجك برپانی نتکم
الی یانه اسکتان دیرلر اشخوذ ریباس یعنی قوزی قالاغی وقدان و
وقصماق اشتلم جنك امك اسکه فوجك برپانی نتکم الی یانه

اسکتان

آورندو هوس ز بمعني ايدر و تويله و خداي تع ايدون در
ذكر يعني دولكر ايرا بمعني زيرا كمال اصفهاني ست عقل رابد
شهوت بكن ايرانه درست كه بلكيش نيمه كشد مطبخ
شيطان كرد ايران بمعني زيرك ايرانك كرد معناسنه ايرسا كوك
بولمق ايران بمعني زيراك ايرانك كرد معناسنه ايرسا كوك
سوسن دبي مثل اورسيا آق سوسن بي ايري بوكوك سوسن
دبيه ايرمان پشيمان و لناق و بريرده عاتسله اورتن
كمسنه ايرد تكرى ثم تصحيح بودركه ذاتك فتحه سيله اولمه
ايرث قحبه و قفلجم ايرثان ايوك اوتوزنجى كوني ايرد حقيجون
اولان سنه و حقجون و برلن سنه ايرك بمعني ايرث شهيد جود
رسا و جكان ايرك ازوليكن جوبشي شدي زياده جون
سيمين بشتري غيبه و جوبشي اسپاسته مي اسپان اتلو
ايشه جاسوس بمعني ايشمايه حاجت ايغدو بخ كسنه
بيهوده لاقلدوره ايتان خوارزم لغتنده غمان معناسنه
ايقاع جوق سويلي كمسه ايلخان زمان ده و روي زمين
سردان ايليا بيت المقدس و حضرت امير المومنين علي ابن
ابي طالب رضي الله عنه و حضرت حضرم ايشم جغشير
و شلوار كشتي كيران يعني كرشجيل تماني ايشم معناسنه ايشتا
يلان سوذ ايمه صبان دمري حوض بوركه جفت معناسنه
اوله ايمن قنغوسز اناق معناسنه اينبوه يمكدر اسماء
استاد تندر اتيان بونلر اينا نوشت ترخون اينجا بونيكلو
بوندن اين جنين بوخاين ايجو خوارزم لغتنده حالي
صه پادشاه معناسنه بعض نسخه اينجو واتي اولمش انيك اوشته

اوشته

اوشته و بر بخر هو بشمي اينكم اوشته يم اينكيم اوشته ديز
انبكه اوشته دوز اميم بمعني اين و علامته نفيي متكلم
مع الغير معناسنه اولماده ايدر اميه چفت اوكزي اين باديه
كره اينبه غنيه حلوم صفتشي در اندمعناسنه چون تو صاحب
قران بنشيد حرخ دين سني فاشي كفته ام اينبه وجاذولق
كه تكي ديوانه كيه زياده بيان اليه ديمكدر اينها بونار باب
الاذ اتباعه اباذن طاع اطهل دكنلي آغاج اجنده ص
مطيع اخكوزه دكمه الكرادكمه بعداي كلوب بيدر اوده
دنبك الوان آغ تابوت اوتون بيع انجه سي ثمن معناسنه
ارتبيان احتياط بالغي اردو تاق خوارزم لغتنده بادزكانه
ديرلر تركيده شريك معناسنه اردو سفره بادشاهلر
ايچون لازم اولان باركه تركيده دخي اردو دنيلر ارسن
چنار انجاريس معناسنه ارخ چوركك قودن قوز نسنه
سرخ قافيه سنده استعمال اولنور ارمان رنج و اماك
ارمزد مشتري يلدزي ارسون سفته يوجه لكي وارد
اوستنده بك بيكار وارد هر بكارده جيحون ارماغي قدر صو
وارد ديرلر العهده علي الراوي اسن سنله اسيست بمعني
سست اسپوست صوك كوز اي اوست اوجا باشي استا
تفسير صحف ابراهيم بيغامبر ايم استاغ بمعني كستاخ استاد
استاد معلم و ماهر و حاذق استار التي بچق درهم استخوان
كوك و جكوك و اورسميد يعني لفظ اولنمز استام معلوم
استخوان بندسيك يعني صنق بغلر قلري ياغ استخوان رند
قرتال استخوان غورلوري قوشي استخوس قوه بركلو ديكلو

ديل كلمي حجك دراستونك عقيم يعنى اولان طفل دوغورمق
عورت يا غنوي يعنى انكه اولان طفل دوغورمق و بورج الضم
ديد كلمي آدم صورتنده بركرك ربباني بكي نوم ياخود
اقواق آغجي استرون قصد رشي شمس فخري بدر آن سبب كله
فخر اكرام عنين اندشدست ما در ايام بنى استرون عه اس
استره يلكش تركيده دخي استره ديرلر استوان محكم بمعنى اس
استوار و امين سنه استد بمعنى بستر اسطون دركه بمعنى
ستون و دكون استيزه بمعنى ستيزه اسوسيلكي طوتمق كمسه
كمسنه واول اسرت قرشدن اسفورلوز صوبي و بورسق ديد كلمي
جانور حق اسقف ترسالره اضبي و خسيس و بر محله نه ميل
طوتمه و قولنجه نافع در اسكره تركيده قدح مقدار بر چنقد
اسكمدار روم ديارنده بر شهر در قسطنطنيه قرشوسنده
نبيت ازباى اشتهار صيت توم خسرو احترام باشلر اسكندر
وبيك و آلجي و نامه اسكندار اوراق و پادشاه آدمي و اولمش
اسكندار اولاق وبيك و كجت و اسكله اسوده اليله اورلمش
اشتى دوه اشتربان دوه جي اشتربانه دوه يوكلدن اولمش
قفتان اشترباي كلك اوتى كه خوشجه قوقر اشتر غاز
دوه طبنى حجكى يعنى قلوغان دكنى و اجدان غراسانى و بركنمه كه
دوه قوشى سوز اشتكا و يلنك زرافه ديركنى كه غلط
ايدوب تركيده زرنباد ديرلر اشتر قاردوه يوكى اشتوغ
بمعنى اشتر غاز يعنى قلوغان دكنى اشتلم محكم و مرغ و فرغ
اشتوانه يوزك اشتوه يل آجي آغجه اشخوان شكوفه يعنى
چجك اشفار برستو ديل كلمي بالنور دراشر مثله اشتق

براوتلر را وقسمندر اشكوفه چجك وقصمق اشكوفه
برشنه دوشمش اشكوفه الخرق اشكه مثله اشنان
چغان اشتوته اغرق اشنه مطلقا يوسن كركسه
صوده واغله وطشله اولسون اصطره تراز وعر
وعربده اطره اشه قويحق اوت بام عربده انجوته
عجب نسنه عربده اغره اوردكلر برشش دراد مرده
وغنمى حيوانده اولور اغرسى اولمز وحيارق رنجى
اغلمش بويا دشاهد زافتان وخيزان دوشمك
دمكدر افدا آجلمق اكرارشنه اشمى كسوت اكلمج
بعض نسخاده اكفوت واقع اولمشدر الام خوارزم
دياربنده بر ركه اسمدر الفاش اكى يوزلو كمسه و
بغله دكنى اميذ تشديد له وتشديدسز لغتدر امو
وارزو معناسنه ايقوج برشق و اول دمكدر اسما
اسماء اشارتلندر اوربا يوكلو و بودخي اوباشتى و
اوبا ريدن لفظندن ماضيدر بعضسى تركيده دخي صفت
صفت استعمال اولنور ازدهاي مردم اوبارو ناهي
كشتى اوبا ركبي شمس فخرى زهى زلف تو يك شمه حضر
جان پرور فخرى زقهرى تو انهنك مرك اوبا اوزر
بريكا به طرف معناسنه اوركف اوزع معناسنه اورر
اوكه واني وآنوك اورد وخوارزم لغتنده ركاه و
پادشاه معناسنه اوركاج خوارزم مملكتنك اسمدر
اورمان معروف تركيده دخي استعمال اولنور حوق اغجلو
يرده ديرلر وزحمت ومشقت معناسنه اورنك تحت اد

اداتِ تاءِ خطاب در او ترادیمکدر یعنی اول سنك یا خود اول
سنگا از مرد برشهرك اسمدر و آی و آیك اول کونی و مشتری
یلدزی و نوشر و آنك در او غلنك اسمدر او داغ بمعنی او
او داغ او زرع قرغو او ورد جنکده یا الشمق او زربان تحو
خوار زمده و ترکیده دخی استعمال اولنور فلان کشنوك
الی او زدر یعنی لندن ایشکلور اسانلغله دمکدر او زن بر
طایفه درکه اکثر یا چشتله حالوب ترکیلر اتراولر و اغوز
نامله ایدرلر او ستام مثل استام معتمد معنا سنه شمس فخری
بیتی هر کجا بود زدو راهزنی از نهیب وی او ستام نود
و اعتماد معنا سنه دخی کلور بوشکور افراسیابی خوانند اور
اینام هم از کفت و کردار او زوم استام او ستاخ بمعنی
کستاخ او ستاخ طولایی یلمشی یعنی او زونله یا یلمشی
او دروا سع سخنا او سو یابس و ماتم او شندر انه دکمه
الکی او لنخ او زم چوبی و قوجه قورق بعض شخده او ح واقع
او لمش اولهٔ طوشنجل و حیوانور او ماح او ق نشانی و او ماح
اشی او مید بمعنی امید او نیاصقندی افشر معنا سنه و عربیجه عطا
عطاره دیرلر او یا کاهل ترکیده دخی استعمال اولنور فلان
کشی ایماده دیرلر او یان طاغ کوه معنا سنه و اورته کوز ابی
آهن بر نقب زن یعنی دیوار دلن خرسز اهتو برا و زم چوبی
ایا بمعنی آیا باب الباء المفتوحه با انث معنا سنه یعنی شور یا
و امعنا سنه نیتکم ایدرلر ماستو او شور او او شور یا دخی دیر
لر زیرا بائله او او ا سنده تبادل و تواخی و ارد ر مع معنا
سنه دخی کلور مثلا با اورفتم آنو کله کتدم و بالفسر اضافت

اضافت وجهت

وجهی ولی معنا سنه حاصل کلام حرف قاریسیده کاه
اولور الطاق ایچون کلور مصراع عاشق که شد یار بحالش نظر
نکرد و کاه تعدیه ایچون کلور بد و کفتم کبی کاه اولور
مصدا قسم ایچون کلور بحدا کبی کاه ظرفیت امعنا سنی
افاده ایدر بخانه تشنه کبی کاه اولور مصاحبت ایچون
بقران عمل کردم کبی نتکم باب قواعدده تفصیلیله بیان
اولنمش با آنله بو نك بر اله که وشول حالده که دیمکدر
با با فرا زبر او تدر که خفقانی دفع ایدر یعنی یورك اونیما
سنی کدر یا ایق باب زبان پهلویده آتش و ایذر معنا سنه
کلور با با یذر یعنی آتا ترکیده دخی استعمال اولنور باب
قو تلو معنا سنه بابت لایق باب زن کباب دمری شمسی
فخری بیتی جمال دینی و دنیست آنکه هست حان عدو چو سبل
اور محشی چو با تزن یابند آت آیاغنه اور لان یابوند و یار
مق و سکز که آیقده اوله یا یترك او غلان دماغنی قلدرق
که برمرض در دماغنه دوشر قالدور لر یایش مثل یابند و
بمعنی یا پس یعنی کندویه فایده سز بر ده بغلنوب قالمق و
بیجاره و سر کردان و بیکار و شهره بند یا یان دوه لر و
قصه نسنه و نهایتلو نسنه یا بوخ یا بدیه چکی عربیدر
فارسیسی یا بونه در بعضلر یا بونه قیون کوزی چکی در
دد لر یا بوشی یا بوج یا بوك مثلله یا بوك بمعنی و آحمق کمسنه
یا به یشم اکنده یعنی طولمش بوکله یا تاب براب و یکدیکی
و مانند و مقاومت معنا سنه در یا تابه طولمق بعضی یورلر

بعضي برلرده بالذره طولو لرجغتاي برنه ياوه مثل با
پاتث لاتق مثل باتث پاتحته مثل پاي افشار پاتاب به
معناسنه پاتله پنجره پاتله مثله بادنكان پادبخان
باتوا مثل پاتاو پاتون نشانلق لغان پاتونه مثله باج
معروف نسنه يعني طشره دن شهره كلن نسنه پابك
بر پادشاه اسمدر و تصغير پايدر يعني پاجق دمكدر
پاتشتكاه بمعني بادبخان پاچال جلاّه جقري و آشجيلر
بچكي پاجنك كوشك پنجره سي و كجرك پنجره كه بركوزله
بقار پاچه بشمش طوار ايقاي كه معروف آيقدر تركيده
دخي مستعملدر و تمان پاچه سي پاچيله بريوغ آيق قابدر
و ايتله لركه برچنبر درآياغه آيلرله طوپلارلر و آياغه محاكم
بغلارلر حق قاريغه دخي وقتلرده آنكله يورويوب پاتمرلر
آو آو لارلر باح زيبايي يعني يراشقلق و كجمز آتيله و
فلوري ودون هتّ والحي پاختي مغربلر ديرلر امّا هوج
مشرقدر اگرچه اكثر شعرا خاور ذكر ايتدسه دخي غرضلوي
مشرقدر و پاختردن غرضلوي مغربلر اول مسئله ده
تفحّص بليغ ايلر قصّه بونك عكسيدر كوكب وظلم وفتنه
بي داد كشت پوشيده درخاور پاخسه مهره ديوار و
پابونك برقوري يعني برصله سي اسدي يكي بيك ده ديده ساده
ذ سنك جهل پاخسه بيت هريك از نك تهر پاخسه پاخانه زن
مهره ديوار پاپوچي پاخيره ذن مثله پادپل اولسون وايوك
يكرمنجي كوني پاد اولسون دمكدر دعا محلّنده استعمال اولنور

مثلا

مثلا يارب اينجين پادافيغتي يارب شويله اولسون دمكدر
پادابادنه اولرسنه اولسون معناسنه پاداشي ثواب و
عوانض پاداش آخرنده نوشله مثله پادافي اشر و عقوبته
غرا و عوض پاداشي خيره عوض در پادافرا مثله شمسي فخري
عفو اغماض و پاديشي بدان حدّ برسيدكه اعدای همه
پاداشي برده پادافره و نايشي براوتدركه حفظ قانه نافع در
پاداقره مثله شمسي فخري بيتحمله پاداشي داند و احسان
حالئ از انتقام پادافره آخرنده هاء ملفوظه ايله پاد
پادافره مثله پادام معروف مشهور تركيده دخي استعمال
اولنور عربجه لوز در پادمله وحلوايله لوزينه ديرلر وبن
ولاين دمكدر پادام پاء عمله مصلي پادامزه فسلكن
پادامله ايپك كوكلي پادآور دقيقه كني پاد پاوكرك آت
يلي ايقلو دمكدر پادآور مثله پادآوردهيلكم بنز و
يلاق و يليزه وحقه كني ذيرا اكثر يا اول دكن قورو
دخي يل يرنده قويرو دخي يوالار سورمكدر پادبار يليزه
عربجه مروحه معناسنه ومسير پادبان كمي يلكني و
وقفتان يقه سي وكوكلك وصغر تمج پادبريوقه و
خفيف نسنه واول كمسنه دركه اشلمكدن نسنه سويليه
سويليه وبراوتدركه بوغزي طوتر پاده بروت معناسنه
اهل سود وتكبّر وايلمدكي نسنه سويلين پادبره يوقه
پادبره اوردخي كشي يعني حوق سويلوب ولاق كذاف اتمك
وپادري يله معناسنه يعني اغرشق پاديما هول وهوس
يولنده تاين كمسه وزلف و محبوب پادبرين صبا يايي شمس

موافق يل باد فر يلفج باد فرو مثله باد فروز دين باد در يوباد
الندن ابيض كلوب اسود صوران كشتي باد زن اوخلاصه
يلفجي كه كون پارهٔ سندن دكر سيمجه ايله
باد فوردي كتي اتمز كشتي باد كرد قصر غله
قدسكاه باد كنج قولنج مرضي باد كير يلكم باد
باد دخان ديو لر تركيده عربسه باد دكان فارسيده باد دخان ديو لر
باد وان كمي يلكني مثله باد بان باد هٔ سنجي وشراعطوسي سفرق
باد بار اوكش طعان وراز يانه باد بان راز يانه باد يانه سا
مثله وطورق اوتي باديد بمعني بيد باد بر حنظل آغجي اد نكي
دغي ديو لر شمس فخري بيت نيست ديوار حصين دولتراياله ز
پايند اوكر باد ديرو دودكي نه باديو بايد تراله ستون
نه ديوار خشت ونه راهن درآي باد ديه يان يرصحرا الرباد يه
تركيده دغي باد يه ديو لر ايچنه شراب قويو لر باز غنا اول آغجه كه
ييل اسجاك خوشي قوقر باد يخاه معنا يه كلور كره معناسنه
ويوق وميش يعني حمل واجازت وسنور معنا پادشاهلق قيو
قيوسنه باد كاه ده كلوي اجازت ويرك اولو معناسنه نتكم
نتكم ايدر لراي بار خداي يعني اولو خداي وبار بدن لفظندن
صيغه امر ووصف تركي در اشكبار ومشكبار كبي بار باي
عجميله يعني كچن بل معناسنه بار اج قابله تركيده ماهي وآور
ده ديو لر باران بر فاعده لو يا غمور دركه بار بار كره يمش بو
كي بحك وحصار وبار كير وحقمان صوحق باد بردار
يوك كوتر جي باران يغمور باران شتاب ثغنقلي يغمور باران
باران كرين الامجو ويغمور دن قاچوب وارحق تير باراغوش

باراغوش برق حق متدآري باران له بمعني بارد ويعني اوغل
اوي بار بروك يحكي وحول معناسنه بار بنه يوك باب بار
باب قو يحق بر وخيمه وچادر وبالان باركري بار
بار خداي اولو نكري انوري اي براطراف ملك فرمان ده
وي برا بتاي دهر بار خداي بار خيمه عشر وباج الجي كسه
بار بدخسروي برو يرك تطربي ايدر بار د صغرغله وكنله
كه طواره يكيتور بار دان قبحق واوده يوق يغجق باردم
قسقون شمس فخري بيت زين خزان برآن خورد كودايما دردم
انشان فتد چون باردم وبمعني باران له باد رنك اوغلاو بحقلك
كوكس باغي كه صلياريق ديو لر باز رد قصني بعضلر دنه چاد
ديدلر برادويه دُر عربجه قنادلو لر يارش ولايت عجمه ديو لر
آصلده شيراز دراول ديارك الملكي فارس يارسك معربسه
كمال بارشاز ده دغي بو ياله بو يورو ايدر لركه باء عجميك
فايه تبديلي علامت تعريف وتعريك معناسنه عجمي عربيه
دندر مكدر معناسندن نقل اولنمدين اول قليمه نسبت اولنا
اولنان دله عجم يارسي درعرب فارسي دراول دلك فصيحنه در
دري ديو لر نتكم خير البشر دن صلي الله عليه وسلم سنقواء
اولان خبر دن اكلنور حافظ الدين شتى آدلو كتابنده ابو
ابوسعيد بردعيدن نقل التدوي اوندن اول حديثك عبارتي
بودر لسان اهل الجنة العربية والفارسية الدرية فارسيك
درسي تازيك كه عربيك فصيحي بقابله سنده ذكر اولنور شرف
الدين يزدينك بوسله بوسله متعاسنده دمشقده واقع اولمش در
بيت زلعل يارخواهم ضد شرفي بتازي ودري وقلب تصحيف

آخري تجسي دركه نصايح وحكمت وسد سوزلر نامه متضمندر
يسي كوخيد نخستين سخن ان نامه يازندانست كه بامردم بي
اصل ميپيوند امّا شمس فخري ايدر يازند ابراهيم بيغامبره م
اين صحفك تفسيري صاحبك صاحبوك اسمنده يازدي كدي
يازكين يعني باج دار يازكيراث درها قويرغي يازو تربيه و
قوّة وقلاج قيوسوه سي يازو بند هيكل يازه طغان يازه
طوار سودجك آنچ كه صغر تجليرك اولور وساعت وسكل
يازهر تر يا قدر كه يارزدهر معناسنه كه بيانچ كدي ولاجرد
معناسنه يازي اويون يازيوزدن بنتلو تر يا قدر يازيجه
خرده ونازكلك يازيخ صالنجق يازيار طغانجي يازيوه د
زن دوست وساعت وكجدن بريارده وشكل يازيده يراسله
يازيخ يعني يازيره واوغلنجقلر يشكنده اصلان بونجق ياسي
ياسين كشنك يعني كجيله نوبت بكلمك وسطلقا صقلمق وقو
ق شمس فخري بيت پناه ملك كيان شيخ ابو اسحق كه ملك دين
ودين دآز ياس دار دريا سي اولكي ياسي قورق معناسنه درويد
باربسي ياشنه بكجي باسامان يعني آيقلو كشي وپرتاوقي
باستار بوغبارلي بعض كسنه صان وخوي ايدوز سويلر
كركسه اول محله مناسب اولسون كركسه اولمسون اول
عبارته ديرلر فلان همان دانمي بوكه بكزرنه واريسه بيت
باوجودت ازشهان نام دار بر ديان ناردفلك جز باستار
باستان كذشتكان ياشتكان آلاجه صغرجق ياسيره نا
تاربخلي سوليجي واكنلك كشت زار معناسنه وكجمش نا
ياسخ جواب ياسي دار بكجي ياسره اكنلك كشت زار معناسنه

وكجمش

وكجمش ياسخ جواب ياس دار بكجي ياسره اكنلك كشت زار
معناسنه وكجمش تاربخلو سوليجي ياسيره معناسنه ياسقاق
خوارزم لغتنده شحنه ونائب ياسيخ قرلغج ياسي برز معنا
وبونوبت ياسيلق قولده اولان اشغله بدن طمري كه آندن
قان آلورلر طبيبلر اصطلاحنده اول طمري ياسيلق ديرلر يا
يانش ياشدن لفظندن صيغه امر درو وصف تركيبي درصبر
صبرايت واول دمكدر ياشاوزر وآتمجه ياشام بيسيله يعني
ايچ ياغي سين مهمله ايله روايت اولنور ياشامله برنجك
ياشانه بمعني شام وقوذ ياغي وساچلمش نسنه ياشترك
صغرجق بعضلر قرلغج ديرلر اوسين مهمله ايله آلاجه
صغرجق باشده اوله دمكدر باشكوا مرغايب دراول وطوز
اول واولدي اكا دمكدر ومقام تسليمده توسل اولنور اولك
طوت دمكدر باشكوك يعني باشرجي باشكونا وزم صالقمي
كه دپسندن قروسني اوله وتحملك خيار وكجرك دولك
وقريوز شمس فخري بيت بنام دست توكر شاخ زرنهد
همان عقيق لؤلؤئي يدر شباخ نى باشك باشوجو يانلر
وسنافر لركتو دكلري دكناك شمس فخري بيت توان شاهي كه
در آيام عدلت شيان ازدست بفكند ستا باشو ياشنه
اوكچه ياشينه شله باشنه آتمجه ياشين تحته ياره لري
واغاج ياره لري كه اغاجلر اوجلرندن كسلور ياشيده ق
يون واوزم سالقمي وصحلمش نسنه ياطيه بمعني يادييه عربيه
تصغير درسراچه كي ياغبان بكجسي ياغراورد لربرشي

برشش در اعضاده ظاهر ولور اما آغرس یاغره مثله یاغند آنا مشی
پنبق شمس فخری بیت چه لاد بر تیغ سیاهیش چه یولاد چه کوه
برکذر غالا ما نشی چه یاغند باغوچه کلبك و بشما قچی یوبکی
و کلنجك قورد یاغنده مثل یاغند یعنی آتلمشی پنبق شمس فخری
بیت فلکه رسیمان فکر مراد باشد از مهر و یاه یاغند یافدام
یافدام اغر و انجام یافرنجی آیق منیکلی یافنده جلاج یافل بر
بر کمسنك آدیدر که ابله و یرامز سویلیجی اولله یاقور یهلوانك
اسمدر یاك آری یاك یاء عربیله قور قویاك یاز آیونظر لوحا
مخلص معنا سنه یاکابوی زنادن بری یاك دامن مثله یاکن یا
مثله یاکند یاقوت که مشهور در بر قیمتی طاشدر بیت تا بود نو
بهار در بستان لاله کل بکونه یاکند و برشهر در حتنه قریب
یاکاه قدمکاه و قدمکه طاشی و نزدیان آیغی یاکود رقاص و
اوچی یاکوبر تفنده یاکنده یاك دامن معنا سنه و بمعنی یاك
اسره یال بوی بوسن و هوا و برجك و قفنت و صوا و آدم قولی
و قوش قنادی و عرجکله یال یورکه دیرلر و قوشك چاکی که ت
شهیر دیرلر و حال و کار معنا سنه و اوچ آغرکی معنا لره اولیحق عربیله
یالابوی قامت معناسنه و یوچه و دیله و فرق و فریاد عالی
یالارسوزکی یالیال یلکن و غایتده سئال یالاد یمحك طور
و یادشاهلرك یدکی بیت من دهی پیرسستم یای شلم نسه
نتوان داده کرد یالاد و پیشکشی معناسنه یاکوده مثله و
یوك طواری یالیال محکم و بوك یالار اوستون آغی دیلکلری
اغجه بیت زمین خانه باغ ان زیر جدست و عقیق محجب
مدار که هست از زمردش یالار یای اسب یلك آتی یالاسی

والاوغرقه واسکی و کوین یالال قالك یعنی یوغون آغر و
تیرخانه یعنی اوستون آغجی یالاربعنا یالاربنك هندی قا
قلچ و یولاد یالار خانه و اوستون آغجی یالان سمر یالان تیر
تیرخانه و دهلیزی یعنی وسقاغی شمس فخری بیت یالان
کنده می یالان جوغر بمانده بکل داغ کرده بنا چار صفه
و یالان یالاهنك چلبر یعنی فسار یالانی سمرجی والاق
دوذجی یالانی یانش اور تاسی یالهنك کمند ذکنی و
بمعنی یالاهنك یالدم تسقون یالزن یر و ازایدجی قنت
قاچی دیمکدر بالشی یصدق بالشت مثله بالشی تکنه
طیاینجق یصدق یعنی دیوار یصدغی بازین دینکی که اکرك
اکی یانار یدر یالای یلك و یوك آتی بالشی جریمی تختیان
یصدق بالشك مثل یالزن و تصغیر بالشدر یعنی ص
یصدوجق بالشجه ایر یصدوغی یالغ بوینزدن طوغرق
یالطانه مشبك پنجره و پرپنجره یه دیرلر که ایچرودن
بقن طشره دکن کوره امّا طشره دن بقن ایچرودکن کوره یه
شمس فخری بیت شهنشاهی که در ایوان قدرتش بود کردون
و کردان یالکانه بالك یانج یالنك یای افراز جرکاوو یا
یالواد مرکو یالوباء عربیله کراس یالوباء عجمیله سکل
شمس فخری بیت بر و بتهر که روشن نیست بچشمش شور
مقله بچشمش در جو یالو و قبر حق و بر بر یالوسه دصه
و غصه یالوزه صلنجق یالواد یابل قوشی یالوانه دار
قوشی سرچه دغی دیرلر یاخود یرسه و ایدرلر که بر قوشدر
که هرکز یره ایمن دایما هواده اولور غداسی هوادر دیرلر

بعضلرى ايله لرا بالقوشى دركه اول دخى انجليز درره ايمن قا
قالقمن بالوايله قرلغج بالويه معنا سنه بالود قوزى درسنه ن كوزك
كوزك بالود مثاله بالوزه معروف حلوا يابندر ترك يله دخى
ستعمل در ومصغرى اولمش وسوزلمش معناسنه بالوش
كافور معشوش شمس فخرى بيت حاسود اكر بنور بالوش خالص
اندر مهر عجب مدار كه وثوق بنا يدار بالوش بالوش باوربيله
جرك بالوغله سراى ورتسنده قيو درعربده مستراح قيوسى
بالونه برقوشدر كه يره ايمن هوادة غداسى هوادر بالونه
سوزك بالويه قرلغج باله حوشى قوقلو نسنه نك ظرفدر
بالهنك بالوزكى سوزك مثل بالونه بالبال مدام بالين بستان
بستان قرغى بالين بان بوستانجى وسمانجى بالين ايرد
دينكسى بالينك بابج وچارق بالين يصدق بام صباح
وداتم اورته سى وقيام معناسنه كه ادم اعضاسنك لو
لونه لا استعمال اولنور مثلا قره يغز وصرو شين كبى قار
سيده سياه قام وسرخ قام وكبود قام يعنى قره يغز وتقزل
يكن لو وكوكرك ديمكله برزات انوكلمه فى الجمله موصوف
اولدغنه دلالت ايدر شيلكه غير رنكدن اول رنكه آر
تقرق مايل اولسه بو معنادة اكثر بودركه فايله استعمال
ايدرلر وبالجمله اناث درر نكلر لفظنك آخرنه لاحق اولور
وفوق معناسنه ودق معناسنه دخى كلور بامبر درجه
بامداد صباح وقتى وصاحه قريب بامرد بله معاونت
جرايد يورمك باستردايق كراسى وايق تركى ديرلر بام ستون
سقفى يوق چارطاق بامشى اولدركه كندويله فايده سنى

يردن بر سبيدن اوتركى آيغى بغلوا ولمق وبيچاره وبيكار وسركر
دان وشهر بند باسكان ارتمه وقتى باك بهلوى آت معناسنه
وضابط معناسنه يعنى صقليجى دمك اولور عربده وسرقون
آيغى وتهامه ناحيه سنده براغدر فستق كوكرى كبى يخودن
يورتمك دانه سلى اولور بسته كبى اما پستنك اكى يهلوى وار
وار در بعضلرى الغون آيغى درديرلر وحانه معناسنه دخى كلور
بانزده اون بش بانزده هزار اون بش بيك بانصد بش يوز
بانصد هزار بش يوز بيك باتوز ايق طولغى بانفش منكش
ديد كلمرى آيغ درومنوش دخى ديرلر ومنشك بانمشك
شاله بانكس اوتكن كوكرجن بانك آواز عربجه صوت معنا
سنه باتوخاتون تركمنده قادين ديرلر باتو تصيلو واوزن
لو وجنكلو بانه فستق قلى بايندر شكر بنير وحلواسى قرآنى
بانك نماز ازان باوراست كوى اناتمق وباوريدن لفظندن
اسم مصدر در وبلور جى خوارزم لغتنده خوازلار يعنى چاشكير
باورس قمه باوزاره جلاهلر بصمه غى باوزار مثاله وچارق
وايق طولغى باوس اول عورتلر كه اركك براوغلنله برعورتى
اوله ومقرر معناسنه وبرعورتى وار ايكن بر عورته دا غى كاح
نكاح ايمك باوبخن پاى فرنجى باوند بمعنى پايند باده آتش
وجماع واولسون ديمكله باها آشلر باهه دريا بمعنى دكز
باخود بوك صوكه كجت ورمز وبوك آت باحنك اشكنجه
باهود نسنه چوب يعنى چوبا نلر دكنكى ويوغن دست وارة با
باهم بلجمله بمعنى معا پاى آيق واين واقندى ودكر وبهانه
ووقار ووغنى تلق پاى فزار بابوج وايق قابلمه مطلقا و

مطلقا و دولت پاياب حوضدر كه دريك اولديه يوفقجق اولمي
وصونك دبي شمس فخري **بيت** خدايكان جهان آفتاب چرخ جناب
كه بحر بخششي اورا نديدم كس پاياب وبكار آيغي وهر
نسنه نك آخري پايان معناسنه وقوة پاي ابرنجن آيق خلخا
لي پاي افراز بمعني پاي افشار پاي افشار مثل پاي اوزار يعني طو
غي پاي انداز پادشاه آيغنه براغلن قماش و آچقه و قلوري
پايان آخر آيق وصوك پاي بافت جلاه پاي ابرنجن بمعني پاي ا
برنجن پاي پست پاپوش ملس و قره چاروا آيغي بغلو پاي بندات
آيغنه آورلان بيوند پاتبابه طولق پايچه پاچه كه طوار
آيقلرين بشور لر تركيده دخي مستعمل پاي حوانست بمعني
پاخوست يعني آياغله ديلنمش و آياغله اوچلنمش و قره چاروا
پاي دامله آيق دوز آغي بايد كرك و اوله ديمكدر پاي دار باقي
و ثابت پايد پايدن لفظندن فعل مضارع در و قايم اولمق
معناسنه لطفي جوهر مركز بخوشتن پايم غرضي كه بد بكري
پاي و قتلنمق كونيمك معناسنه **بيت** اسدي مرا ايزد ازبهر چيك آفريد
چو پايم كه چنك آمد اكنون بريد و محكم طومتمق معناسنه
بيت اسدي زبانرا بپاي ازبد انديشي دوست كه در بي پاي بهان
واغله ديمكدر لطفي هركه در پيشي آيدشي و رمي زجهد ندان زند
هركه در بس ميرود مي پايد و دندان كند پايدان ايقاق پايند
پايندان آسلا صوايقلغي پايزار مثل پاوزار پايزكوز فصلي
پايزن پزونك پايزه پادشاهلري بخششي و مسلمك عالا ملق
در پاجدن و غيردن يعني پادشاهلر نشاندر كه هركه آني كوره
مطيع اولوب آنوك باجي و غيري بدعتي المز پايزه زاوي مجميله

ثمان پاچه سي و جايزه كه تشريف معناسنه عطاي پادشاه
در پايز هر پاز دهر معناسنه در كه بياني كچمشدر پايست
كرك معناسنه پايكاه اوا وكي و آجوذ و منزل و مرتبه و ش
دبان آيغي وقد مكاه پايكاه يكي بربله پاي كروب دقاص
پايندان آيق دري و كراشل پامزد پايمرد آياغله بصلمشي نسنه
و آياغ التنده يوالنمش نسنه و خور لقدن دخي كنايت اولور
پايندان كفيل پايندة باقي و دايم و همشه پاي وند مثل
پاي بند پايه بصماق و مرتبه و اعاج اوزدكي و بها در
و درجه بيا پنجيله و پنجه بربر ارسلان بكز رساعدن غا
يتده قوتلو جانور در ببر بمعني تدبيي ببر بيان پلنك
يعني قيلان در نسنه ن قفتاندن كه رستم زال جنك كونده
كيلردي اعداكوزنه اكلوبها بتلوكورنوردي اكي يردن بند ايد
و آردي كندويله محكم بغلردي و وجقدن چقمش ديرلر
دك **بيت** فرد وسي تهمتن ببوشيد ببر بيان نشست ازبراث
دهايي ژيان روان رستم دستان بشكر بكشاده بوقت
انكله ببوشيد شاه ببر بيان بعض لغتده ببر بيان واقع اولمش
در يعني بادنصكره پايله وجسم و چالاك معناسنه كلور بيك
بيك مردم چشم يعني كوزبنه كي تركيده دخي استعمال اولنور بيليس
بيليسي قوري يتمك كه اوزرنه كسلن ايشمش اوله و شيشي معنا
وقيون يغي كه تركيده كوزآغرسندن اوتري بيله لر پنبوكشي اكشي
آيران بت جلاه چقري شمس فخري **بيت** جمال ديني و دين انكه
در زمان مصاف دهد بخوان عدو تار و بود اورا بت و جلاه
خانه و بيزارشي و بط يعني قازبت بمعني مكدار شمس فخري

مصنف تاي مفتوحه نك آخرنده لفظ انتهمتن دستم بن زال
تصحيح در روبين تنده روبين انتهمتن
خصمي
تهمتندن مراد رستم دستان زال اولمله تهمتن
كلامين بينده لفظ تهمتن بوك ديمكله
تناو ديمكله تخالفت واردر
رستمله تهمتن ديمك غلط
ديمكله علمي در ديمك
و آلهي

شمس فخري بيت رياض پر كل معنيش چون سحت شاه ره خدا تق
سحر وبد ايعيش تو تبا بتي سركني مرغ بتخال مثله بتات آزق بتر
برمن رق اصلي ابدتر اتري د آلله باتك قرب مخرجلري اولند غذ
اوتري د آلي تاده ادغام ايتدلر بتر اولدي تشديدسز دخي جايز
دركرك منقاري كبي كركك ايقلري منقاري اولكه بعضلر ايتدلر
قوشلرك آيقلري پنجه سدر بتغوز پردر وسراغ بعض نسخده
آخري ذاء معجمله در بعض نسخده دال مهمله ايله در بيك چلچ
واورس و پهلويه چلمك پتك مثله وكندويه چلمك پتكوب
برنوع رجلله جوزر وسينك ايچيله وصرسق ويغورداله
اولور بردشمن بداوشدد وزه تيره ازغم لوزينه در
مذاقتش پتكوب مينماية بتوك بقال رطبله سي پتلور مثال
پتكوب بوغجه بتله آچچه قوآق پتباره بالاورنج ومعني ديو
بعض نسخده پتياب واقع اولمش پتيان ترشك ستور نعل بند
سنه معنا پتليه بمعني فتيله كه چراغده ينان نخ اوردك ايچ يا في
بجان نم ايچون دمكدر بچكله محكم بردق ترك طائفه سنده
برطائفه نك ادر وصفله وقيشي اوي بچم بمعني نظام مثلا
ايدرلركه كارم بچم كرفت يعني ايشي نظام طوتدي بچه صرسق
بچ اوغلنجق بچه تشديدله وتخفيفله يقندة طوغمش
اوغلان ويا ورى قنغي حيوانلرك اولورسه اولسون وقوش يا ور
سي بچكان يا ورلر واغلا نجقلر بچه چكين مثله بچيچه
اوغلان آوتمق وچوبانلر قيون قعرزكن اتدكلري صوتدر قلم
بچيچ اورتلوسوزكه كزلوجه سويلنور وچوبانلر كجي اوغشد
اوغشد قلري صوتدر شمس فخري بيت در دشته انصاف جمال

الحق والدين هركز بسختي ظلم نكونيد بچيچ از معدلتش كرك
شايان همچو شبله خوانلر بزركان كلهٔ راجله بچيچ بخ
كوز چيغي زبسكه خون رود از چشم خصم شاه جهان
هميشه برمژه اش خشك چون بخ وشط بخ زهي وخوشي
دميك در بخ بخ زهي زهي وخوشا خوشي ونيكا ونيكو دميكدر
بخارلند زنده لك بخت ودولت وحد معنا سنه كه بابا سيد
بابا بابا سيد وطالع وعمر كه آنكله جنك ايدرلر بختاور
بختلو ودولتلو بختك نوشروانك وزيري آديدر وبختك
تصغير در وطالع شوم طالع معنا سنه دخي كلور بختاق
دمور تقيا كه جنكده كيرلر بختق كورلمك ويلدرم بيت ذشم
كلك تو ناله كند ابر كه خلقش بام كردستند بختق واوكي
اتا معنا سنه بختيار دولت اسي بختله بيوك قوز وقتي خور بخ
بخ ايتلو سنه وصقلمش ويرپوزنه يا ليمش ودوشمش
نسنه بخ مثله وياغله بصلوب يصلنمش بخچه بمعني بجل
بخور بمعني اختيار بخس يورك حرارتي واستمه دن ويا
غصدن صولق ومتغير اولمق بخسان اريي واكسيي بخست
بخست اويخوده خورلدمق بخستو معترف ومقر بخس
قيمتي الحق نسنه عربدر شمس فخري بيت شاهي اكر خاك درش
ابقر وشي امر وا بملكي به اورانمن بخس امّا فرسله بر
پش مرده وقرش مورش ولپ بحتلط اولمق بخس خصلو
نصيب ويصلنمش نسنه وبخشيدن لفظدن صيغهٔ امر و
وصف تركيبي در بخشايش رحمت واسركمك معنا سنه بخ
بخشش بخشيدن لفظدن اسم مصدر در بخشيش معنا سنه

معناسنه وعطارد بخشاينده رحمن معناسنه يعني اسر كيجي
بخشايشكر رحيم معناسنه بخشش بريردن اشغله سرتمك بخكلون
چتك قوز وچتك اوتي بعض نسخده بخكلون واقين اولمش
بخكله چتك قوز بخكليون مثلا بخكلون بخله بقله بخنوه
كوك كورلمك ويلدرم بخنوه مثله واوكي آتا بخنوه مثل بخودي
خود بشقله كندو ديمكدر بخين كيين كاه يعني سيوري بخيه
لكنده بديرامز آچيله قوق بدفحش يعني شرعله بخالف سوز
بدان اوكندره بدان اكا بداندشي يرامز فكرلو يعني دشمن
بدآهوش مثله بدبدراوكي اتاكر يان شده است بني توچو
پيوسته بخت فلك همچون بينم كه طفل دردست بدبد رد
بدسيت توسن بددل يوركسن قورقق معناسنه ويا وذكو
كللو بدخش بردياركك اسمدر كه پيس وذه طاشي اندن در
بدخشان برشهرك اسمدر بدخواه يا وذصالجي بمعناسنه
بدحسود بدرام وارآسته ودلكشاي شمس فخري بيت
بدرام تاله شد ارمش از كواكب چوخلد شربدرام مثله وتو
سن آت بدران ديواسن كبي براوتدر پدر آتا پدرا پدراوكي
آتا بدر بلند ماه وتمام يعني طولمش اي كه اون دردنده اولور
بدرشب آيوك آيدرودخي آي بدر اولدغي كيجه بدرقه نسنه
الوبصاتمق واي قولاوزليجي يعني ساپمجي وامين معناسنه
عربيده بدرقتار يعني بذيرفتار بدورد اسنلك يعني وداع
اتمك بدروش مسلمانله كافرارا سنده اولان دربند
عربسي تغردر وامين معنا بدروشت مثله بدرواسيب
بالاني يعني سمرآتي بدره اون بيك آچيله ديرلر بعضلر اون

اكي بيك

اكي بيك درد دلر بذرانمدر اوكي اتا بدسوار اردلش بلمز طوار واندره
اوتورمز كمسه بدست باش يتر اول ديمكدر سكال ياوذ صيحي بد
بدفون آغر حيوره سي ونصيبلو بدكندر شوت بدكينش يرامز
خولو ويرامز فعلي بدكرادم توزايشلو بدكش شفقت سوز
سوز ودين سوز ومذهب سز بذله لطيفه ايمك بازلطيفه
جي مسخره نديم ويرامزاله ديمكدر بدنه مكدره اولان قريان
دوه كوك دوه كوك قيون عربيده بدواذقاركاه بيت ملاذ تو
سيف وقلم خسرو بناه چشم كه هست خلق جهان زاجناب
اوبدواذ يروش اميذ بدوشي مثله بداه ابتدا معناسنه
يعني برنسنيه بشلمق عربيده بده آچيله قوق شمس فخري بيت
كرز فيض دستاويك قطره آيد برزمين سيوه باغ بهشت آلتله
باراردينه وباء عجميله ودخي ضميمله قاودريكه اورتاو نسنه
يديه آشكاره باء عجميله دربذير بذيرفتن لفظدن صيغه
امردر ووصف تركبي دربذيرفتار قبول ايدجي وقبول ايدش
اسم مصدردر ومناط فعل استعمال اولنور يعني قبول ايمك و
قبول ايدجي وپايندان معناسنه بذيرفتكار مثله بديره
استقبال بمعني فرشوملق شمس فخري بيت هران دولت كه از
افلاك آيد شور اقبال تو اورا ديره بدين بمعني باين فن برنجه
معنايه كلور بمش وسينه ونصيب وعلي معناسنه ويوقرو
وبردن لفظدن امردر ووصف تركبي دروفعللو ومصدرلر
اوللرنده وتحسيني لفظ ايچون كوررلر ذاندير قنت باء عج
عجميله درو قوش يوكي واوراق وتاجك واسكلك قورلن
يرلرديرو پذيرندن لفظدن صيغه امردر برناغله اولن

حسابده برآب صوارلن اكن برابر قرشودا ورة سنوة براة شهر
شعبانك نصفي كجه سده وبيزاولمق وپادشاهلر براتي براد
براراشتي يعني صلح ويوقر وكتورمك درو قالدرمق براراو
كندوة وچفت قيشي براجيل كرفس براكنده رشوت برازدا
براز دان كوبليكي براز وانه مثله براسياد كرمن چرخي براشي
ردا ختن براكنده طغرق براقرو داشغله يوقرو ابواكي تقيله بر
بركي مثله نراه زيب وزيبايي شمس فخري بيت مسند خسروي
ان متقدم اودارد زيب ؛ افسر شاهي از طاعت اويافت براه و
هيبت وشعراك ايلكي برانه برشهر اديده براي اوآنكچون برباش
يغمورله اكلراكن براك انك اوستنه وآكاوانوكاله بربرباش
تراشايدجي وبرمملكت آديدركه بحبوبلري چوغ اولور ديوقرو
اوذره وطاشرا بريرم يعني فرق يعني چيل وتپهو بريرة دنيا بر
وقزل التوذ بربروشان امت معناسنه بروشان مثله بربط
قپوزكه ساز درعود وششتار بربلندغايتده يوجه نسنه
وچاروطاق بربهمن اورته قيشي ايي بربلد كمكدرك بربهمن دت
تخمكان بربلندين يرامرخانه يعني اوك اطراني شمس فخري سعا
سعادت دولت پادشاهر اوة دايم ملازم بربلندين ؛ پرتاب
اوزلغه اوق آتمق پرتاو مثله پرتك يورغه آت پرتكله پشيكش
ودلبند ردكي وبغردق وطولق آتمك برتنك پوتعرشعله يعني
اشيلمق برتبر پرتاو اواقي برج اوقلغي برخاش شهنشاه
نشانه شمس فخري بوقت آنكله كندوقصد قادرانداي بغرسينه
دشمن نباشدش برجاش وآنوك يرنده دمكدر برجستكي كودة
قبر قير اولمق برعلتدر كه پرچم دپدة قونالان سلاح واوغ و

صبيان

واوغ وصبيان وپرچك برجوشيدة كي قرداشيني ديد كلري علتدر
برچشن عربيده مستري يلدزي وسلك چوق دشي دوة برجامه
آغزبها لوطون برچين اكسري ويخ اجن بكوپ قمامق وچا
لغي اولغي ودپوار كناري وخالي كه دوشنلر برخ برزبرخي
معناسنه وكوشك وبراو ونصيب برخ مثله وخاغان و
كچمز نسنه برخاغن فلك وقرقسله وبمرق جنكي وفتنه و
كسيه كوج آتمك برخاشچو بهادر وچنك استيجي باجنج آغر
بصماق كه عربجه كابوس ديرلر چنان درخواب مي شد از
نهيبش كه پنداري ومرا بكرفت برجغ مثله پرچو كلادكه
او استبابي طورر واوغ وصبيان وشازلق وطعام برخواج
اغزاشق برخواش مثله برخور واورسمي درورس قافيه
سنده استعمال اولنور نصيب معناسنه برخوار واصليه
كافور ومنصور قافيه سنده اورتق وشريك معناسنه ز
سلك وجيش وجواني سلطنت برخور كه ازشهان نيست
شاهر ابرخور اوللكي برخور نصيب معناسنه دربرخوردار
نصيبلو وكونبخي برخي براز بعضي معناسنه وبرلفظدركه
جنك كونده استعمال اولنور طاول واراغ اولدمكدر شمس
فخري بيت ابواسحق كه افلاك اختر انرا ؛ همي كويند هان كرزاه
برد وغان تله النمش نسنه برداراصلمش برداشته طرح
اولنمش اوله فقرخوفندن ويا خوزن ناتهمتدن قچوب و
غايتده خوراولمش نسنه بردغ تكلتي عربيده بردعي تكلتي
صتجي وغايتده ايوقتره دخي بردعي ديرلر پروكي مستوره
عورت پردوبجاومرتك ودام اوستي برده مثل برد وقول

تراوش بسان يكي پرده در پيش او بهرجا كه رفتي بود خويش
او پرده حجاب و نقاش قتوق و طنبور پرده سي پرده دل
يورك قتي كه حجاب طلاني در پرده در پرده يرتمي و عيني
اچمي معناسنه بردين چرك بردي مسخره لق و الاك و التلك
دمكدر بردي بمعني بردمي يعني تكلتي صاتمي بردي بر زبا
دنصكره راء مهمله ايله نصكره زاء عربيدر ويوجله وقوت و تمام
و مشعله تمام بزركيش الكبي ثرن محله وسوقق باشي و اوزون
محله شمس فخري بود آيا ريتي اودا جهان نكته عطا بود معالي
معالي اوزا فلك كهين پرزن و يوصن معناسنه بزرك كندر
تخمي بزركان پرستاران يعني قوللقچيلر غلام و جاريه
معناسنه بزرعه عربيدر تكلتي وايرم بزرون ترمي آت بزره
بزره بر قفتاندر كه ابر شمله تومي قرشمل طوقمش اوله
يزره چفت اوكوزي و مكان شريف و بمعني جامه وجوقه
حاوي و طاوكبي نله وارسه شمس فخري اسمان قدرت داچون
محليست از نجوم آورده برزخ پرزه پرزين ابراهيم پيغمبر
عليه السلام ملتندن برملتك اسمدر وانوك ديني اما ملرندن
براماماك آديدر بيت به بين تا چه فتوان برملك اوكرد حديث
مذهب برزين و زرشت وبر آتشكاهدر كه اول امام دور
مشدر واكا آذر برزين ديدلر وايتدلر كه اول اوده اوچا
غي اول امام بيمشدر اكا طپن قجو مجوسلر در برزين ديرلر
برسام جنوندن برنوع دروخسته لك اوغراغي وكوكسن
حمتي عربيدر پرستا قول وقراوش پرستار مثلا پرستاران
قوللقچيلر پرستاك قرلغي پرستو مثلا وقوزي قلاغي برسان

برگوزل قوشدر

برگوزل قوشدر طاوس كبي قويروغي وار در وتنور معناسنه وبانك
كسره سيله دخي جايزدر برسم دستاوويز يعني ارمغان برسياه
برسيان دارمنا طمطاق ديرلر براوتدر برسيال دار و مثله و
عصاء الزاعي ديرلر براوتدر طبيلر قتنده معروف در برسيا و شنه
ديلكلري اوتدر برسياه قره يغن اسم معناسنه وقريق برش
آرزو رانك كسره سيله برش بانك فتحه سيله مهار اشتر
برش باء عجميله ورانك كسره سيله اشمه و ديرتمه برشن ص
صرمشق برسنان بمعني امت برشام تيز كورركوز و تيز قاچ و
تيز دندان برشن بغرسق آغرسي برشك طپقور برشهي قنت
يوكي برطائل هنه وستانده برچيزيره در جميع جهاتله حرم و
آراسنه يوردر اي آنده كاه كاه نغمه وسان اوازلري كلور هيچ
بلنمز كاه نه سرد رگن صغري هركيجه چقرطشره ده يتور نفس و
ويرب الدچه اطرافي دوشن اولور برطله برك وقول تقيله
وقلبق برطيل مثلا برطيله برشهر آديدر برغ صوبندي وصو
كنارنده كي يار وصوا وستنده يورر برجانور جقدر واوزاق
معناسنه برغه دلي كسلمش برغست براوتدر طبيلر قتنبر
برديرلر وطواريدوكي اوتله ديرلر برای دشمنان اوكه طعن
طبعش زشحم حنظل اورد هر برغست برف قاركه يغر بر
برفخ آغر بصماق برفدان قارلق برفنج دشواريول يعني صرب
يول وترفنده نسنه برفندمكر وبيهوده سوزودريك نسنه
وچقور يرپرفندار مفسر و مفتي و شارح واوستاد ماهر بر
برفان قوزي درسي كور كبي برفنده مثل پرونده برفرود
آشغله يوقرو برق بمعني درخش يعني ششمك ويلدرم عربيدر

عربيده جمعي بروق كلور برق سكوسان يلدرم برقوق نردالو
وصروجه اروك برفندان شكبك كوني برك برنجاله معناسنه كلور
پيراق ويزاق وقوق وزينت وچيزدي معناسنه برك كتان تخمي و
بردرلو آرمغاندر ويرتحليل آوآزي پركار داولدركه آنوكله دايره
چزدلر تركيده غلط ايدوب پركل دولر پركاله پركل قلمي ويمله
شمس فخري شهر ياري كه بندكانش آراست اطلس افتاب پركاله پر
پركاره كچرك پركار ويركاراتدكي دايره پركذاراً رمغانه ارمغان
بركز بروطوق مرصع دركه عجم پادشاهلري بويونلرينه دقرلرلر
خود مطلق طرق وتيره معناسنه بركر باء عربيله طالع يعني كشنده
ستاره سي برك دوان كوزفصلي كه يپراقلر دوكلور برك ديزان
مثاله برك دين پركست معاذ الله معناسنه بيت كسي چوا وبود
درملك هيهات شهي چوا وبود درملك پركست وسين برنله
شين دخي جايز در پركس مثاله پركستواره آت چقالي وقولاك
پركستوانه مثاله پركشت اپلك كبي براوتدر يوزنده يايلور
قريش مورش يايتور طبيبلر قتنده سوريجان ديرلر پركم منع معنا
سنه شمس فخري كي شود كرنه عدل باشد خيل ياجوج ظلم ايدر
كم بركندر شوت واوكي كه ويرانه لرده اولان قوشدر شمس فخري
تابه بيند يك نظر خسار شاه روه قدسي جان بركنده آورند
بركنج آق حلوا بركنج مثاله بركوهان نواي مطرب وطوطيلر آوازي
بركي برنوع كالاهدر وغريبه لرقوشلغدر دلركه يوكدن اولور
وياشلرنه دخي صرار لركالاه بركي ديرلر بركين آتشكاه بركينه
مفرح معجوندر پرماهه مستقبلكه انوكله كمك ودخي دمور دلرلر
پژمايون فريدون اوكوزي آديدر ورايرنه زاء عجميله دخي جايز

در شمس فخري

در شمس فخري بيت تورستمي وفريدون وياكيرا ازاحترام
نخوانندرخش پزمابون ونقشلوحريرمعناسنه دخي كلور
برمخيد فرزندعاق يعني عاصي اوغل وقز برمخنده مثاله
يعني اتاسنه اناسنه عاصي اولان اوغلانه ديرلر شمس فخري
پيشازعدل جهان هم مطيع كشت وين ازفورفارت س
شاه خنده بود يعني پسنديده برمك برطائفنك اسمدركه
كرمه وسخاده آيت اولمشلردن آنلرك حكاتلري كتابلرده
سن كوردربرمكيلر ديرلر برنامه تعريب ايدوب برنامج ديرلرلر
انموذج معناسنه برن اولكريلدزيكه عربجه ثريا ديرلر
كمال اصفهاني سياستواكربانك برسپهرزند بناتنعشي
نعشي بهم برفتد بسان برن برن سوزكي برنايكت برنان
اتمك الجسي بريتور بادفره معناسنه كه اوغلانجقلركون
پاره سندن آيدرلرواورتاسن دلوب ايپ كچروپ بويونلرينه
نثر آكاديرلر برندپيك معناسنه عربجه بريد ديرلر وعالم
پادشاهي وتاج جوهري وليد طوتدي دمياكدر وحربرسنا
ده اي برتيغ وتيرتويك سان سنك وسندان وبرنيان يزندده
برغست معناسنه پرند اوردجوهردار تاج كوه چون پرنيان
بودچون يافت قوت دست اوپرند اوردپرندوكشك پرندوش
دون دكل اوتكي كون واوتكي كجه پرندون مثاله پرندوشنه
اولكي كجه پرنده اوچوجي وبركجرك كمنك آديدر قابقدن كچر
كچكلر بعض نسخده پرند اوردواقع اولمشدر پرنده چراغ
پروانه كه عربجه فراشدر برنبس بغرسق اغرسي برنك هر
هيولي واصلي وحمل معناسنه پرنبس قيون قرقچق صنده

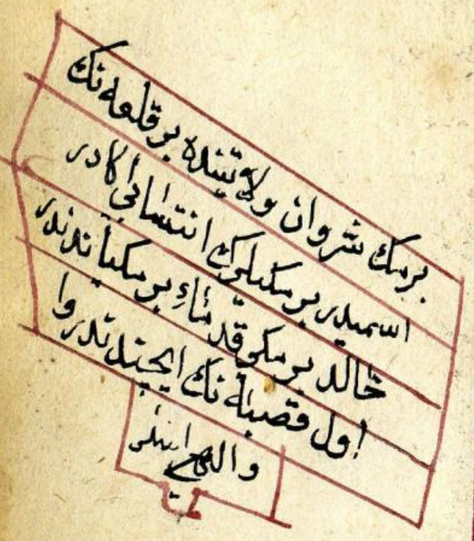

صندي برنيس بعض نسخده سنجوسي پرنيان اطلس وحريرجنسي
چيني منقش شمس فخري انكه باشد پيش رايس شرغيب روشن
وظاهر چو نقش پرنيان ووالله كه معروف در برنيامد
چوق زمان كجدي برنيابد حقندن كلمن دمكدر پي واطاقت
وفراغت هوسي وآكاه وقولاي وميل ومتالات يعني ياورد
داشتن پرواز بسلمه پروازيدن لفظندن اسم مصدر دركا و
پرواري ديولر بسلو صغر معنا سنه وكاذور تقماغي وسنجاو
قالاي وميل پرو بمعني پروين يعني ولكر عربچه ثريا در شمس فخري
داي ميش شي اكر جهد در باغ بجاي خوشله تاركش همي برايد پرو
پرواي قالاي پرواري بسلو پرورده معنا سنه پروري مثلا بر
پرواز هواده اوچماق وقرار كاه ومرتك پروازه تفرجكه كد
كد نالرارد نجه وارن دمكدر واول آتشدركاه عروس وكنده
يقارلي پرواس تجربه ايجون اليوقمق كه سمن مدار رقمده
ودز اتمكجون برنسنه لطاشنه سرتمك شمس فخري بنود ا
اطلس كردون سراي تاركهش اكرچه كرد قضا اندازان بسي
پرواس پرواش غافل وسرون معنا سنه پرواق چرش اوقي ار
پرواك بكجي پرواتك قره قولاق وقولاوز پروان تماشاوكناه
وخوزي پرواتله كلبك وحواله وچري قالاوزي ويومش
اوغلان وچرچي وحجت وچراغ برود شاتله درختي كننده پر
پروردكار نام خداي تعالي رب العالمين معنا سنه پرورده
بسلنمش پرورش پرودكه پروردن لفظندن اسم مصدر در
بسلنمش پروردن لفظندن اسم مصدر در بشليشي معنا سنه
پرورده مثاله وسمزاوت اورتيجك نسنه واورتود وشك

اطرافنه دكلن نسنه كه پرواز ديولر وپيراهن معنا سنه و
قاپونك اطرافنده اولنه دخي ديولر شمس فخري بيت اي قضا لس
كسوت قباي ترا داره از اطلس فلك پروز ديكر كسوتي بر
اكي كن كرم پوشيده جودش در وجود طاق اطلس يا جلالت
پروز دلهاي اوست پرواز مثله بروز جنك دوريشلر
كلشكر پروشان امت پروشان مثله پرومند عيقلو
وقوتلو ونصيبلو واورتلو كنايه روحاصلو باغ واصللو
باركان پرونده تماشا صندوقي شمس فخري كيسه ام زيرو
است از بدره جامه ام ز دست تنزيرو پرورده طون بغي وكاذ
ورلرايچي كه كيسي غلالرلر وبعني پرده پرورنده پرونك پروين
آسماء رجال الدنيا وتوين دوزجي وقالاوز پروندون پرو
مثل پرن وآفتاب واولكر پروين مثاله پرويزن الك وكوز
دوتركيه القدر كره قوزي بره براغاج دركه يمشي ويرمن
وكليد پرسي پره آسيا دكرمن چرخي برهار برهان سوبخ
برهيخت برهيختن لفظندن صيغه ماضيدر اكا ادب
آلتي دمكدر پره سر يعني اوجي سورمي كمك برهليار آزيايه
تخمي برهمن حكيم هندي كه آتش پرست طائفه سندن در
آنوك سكوني وهانك فتحه سيله وعكسيله دخي جايز در
برهوت اول قيونك اسمدركه جميع كافرلرك جانلري اولقيو
ايچنده در برهوت بيهوده برهون كمراه وبركار دائره سي يعني
پركار چمدكي دائره شمس فخري فرود چرخ محل حوادث آمد و
وان بصد هزار جهان خارجست ازين برهون برهيون مثاله
برهيز صقلنمق پرنيان بمعني پرنيان بري دور يعني ياق عيد

رو برا وتك اسمدركه خيرك ديرلر پري عربجه جنّي در وكنش
پري افسناي اوچ طوتمش پريدن اوتن اكي سيل منزله درلر
وپيك وچرچي عربجه پريدار جنّاله مصاحبت ايدن كمسنه
پري دون دكل اوتكي كون پريسينه اوتكي كون كبي پريره قزل
التون يا خود اود كوزنده بشن اتمك پري زفت اوچ ص
طوتمش كمسه پرسياي مثله پريش ايرو معناسنه يعني
پريشان شمس فخري مكر كه پرسند زلف بتان باد صبا نماندة
پرزخ ملكش دكر بحال پريش پريشان ه طغرق وغصّه
وعبث برين صولو يروقرير وقوقر صو ويو قرغي نسنه و
هر نسنه نك لطيفه كي ويوجه ركي زائدة اولسون پريشان
بمعني پرنيشان وصغري پريون قرلغون علتي درنقد اولور
كاه اولور درنغي دوشر رود مركي وپركار دائرة سي پريوت
مثله بزجامة معناسنه عربيدر بزاز قفتان صاتجي پر
پراكين كوكي يورك آغر سيجون يرلرو درند وعقيله معنا
سنه همشه باشدر وبد خواه شاه چون غرلنك نزير بار
كران ماندة درميانهٔ بزبز آدمدر برآمده مثله بزاز قيشي
پرامنده كاذر تقماغي وقيوطر قزي بزاوند مثله درهم شكند
شكند ارچه بود حصن عدو را زسد سكندر دروازة قاف
بزاوند بزوان مثله بزبان بمعني بساسه يعني چون تو اقسري
بزر شعاله برجامه لباس زيبا بزر قطونا شكر لو بيراق بزاسمان
يوجه فلك وفلكه اوستي بزسرطاز باشلو باشنده قللي ولين كمسه در
بزرك كتان تخمي وبزرك تصغيردر تخمي چوق ديمك در وتخملي معناسنه
وصوبلي وسمه معنادر بزغ باغ تكلي كه بتمشدر بزغله باغ تكا

بزغاله صوبلي بزغ
قوزيغه وصوبلاي

تكلي وهر

تكلي وهر كه بزفتد اوتكي ومجال سوز بنود در كلام تو جز عدل
بزود در باغ تو بزفند بزغم بمعني بزغله بزغرده اوقلغي وبرد
دكندر بزق تسبيح قوردي بزم مجلس بزشراب وصحبت بزمان غصه
غصّلو وحسرتلو شمس فخري نشسته خسرو دلشاد برسر بزّ
شهي عدو كزبخته بركوه خسنه وبزمان وبشيمان معناسنه
دخي كلور بزما ورد قاضي لقمه سي ديد كلري طفاسدر بعضلر
خليفه لقمه سي ددلر واول طعامدركه خراسانده اكا نوالله
ديرلر عربجه زمّاوردو ميسّر و مهيّا وبزجس المائدة ديرلر بز
مايون فريدون اوكوزنك آديدر وايتدلركه فريدون پهلوانك
لقبي در كه آدي كلور در بزمرده صولمش بزبن محلله اوجي و
راه بزبن سور كي كه اكنجيلر آنوكله اكد كلري اكني سورر لر بز
يزند مثله واشك خياري بوي خلقت بهر زمين كه كذاشت
نيكي آورد بجاي بزند وايت اوزي وكوك معناسنه بزنكر طبا
طبّاغ بزواك يا نقق بزوند طاري قوشي كه عربجه سرچه دخي
ديرلر بزوزنده بزونك بزوين نخس وچركين وبزدار بزنكار
طبّاغ ودمرجي آهنكر معناسنه بزهان كونكوكه تركيده قيو
ديرلر وغصّه بزه سلاح وارتق بزيك معناسنه واودن
آغجي بزه باءِ عربيله كناه بزيريوك وقنت وبول بزبز طحين
تركيده اون بزشته مثله بزبروشان امت شمس فخري اكره
دعوي كندر أيشي نبوّت بود عرشيه وماهش بزبروشان
بزيون برنوع يوجه كميدر بس باءِ عجميله صوك وارد واكسيله
وفاءِ عربيله معناسنه كلوبس باءِ عربيله تير وانجق وبجله
وماننده وبسي معناسنه شيخ سعدي بس نامور كه زير وزمين د

دفن كرده اند كز هستيش بروي زمين نشان نماند بساباد بخدنجه بساباد مثله بساج بمعني فتاد بساخ مثله بساد بساد دست ورسي واو دنجه دخي ديرلر بساردة سورلمش پرپساك بر تاج دركه عشرتلر زمانلرنده رياجيردن ايدر لر اوغلان اوشاق باشلرنه كيرلر شمس فخري بيت ۞ محو خاك جناب شاه جهان ۞ خاك پايت مراست تاج وبساك بساك بمعني مثل ومانند بساوند قافيه شعر پساهنك اوكجه چكوب دونده جك دمور دروحوي پس پاي بغد لمق بست دلند وشيرين لفظ دن صيغه ماضيه روصو قسمت اتمكه ديرلر بعض ديرلر دة اولور پست الجق وكوتاه وذرو بخيل پستركك الچقرق وكرو ركك وكاغد پهره لركن التنه قود قلري كيرلك پستر م بوز قراغي بسته بغلو وايو شمش اعضا ونقشلو بركه عورتلر الله اشلرلر وكاركاهده ايدوب بستكي بغلو لق ودل يلتكلي وكوره لك وتوسلك پستوقه كوچك پستو مثاله بستيناج حالال اولمق كه تركيده قلرديرلر پس خوريم صوكي پسبجين پربرك اغاجدر آندن پاي دوذرلر پس خورد بمعني پس خور بسد پاي عربيله اواق انجوعربيدر فارسيده بسته قول بويا وقول رنك معناسنه پستوار غلط ايدوب تركيده پستوري ديرلر يعني صنعتده عجمي كه تمام بلمز دمكدر نتكم صنعتده ماهر اولان كمسيه پيشه وردير لر زيرا ور لفظي ادات نسبتدر ومصاد حبت ايچوندر پس ور آرد چه كه جي بسغ صرچه او بسفده مهيا بساك انجيلدق چقمش بركتا بدر بشكله قيومندلي پس كوهه ايرك ارد قشي پسكوي چوق سويلچي سيمان اوج

اوج

براوج كه اكي كشي اوحشرلر بسمه بمعني وسمه يعني پس دمه بسنارة مثله بسنك كوره آت كه توسن دخي ديرلر بسنه مثله بسكدرة هراسزاده بسيج يراق ساز كار بمعناسنه شمس فخري بيت بخيل وعدة لشكر چه حاجتست اورا ۞ كه ملك كيري او راخداي كردبسيج ۞ وترتيب سغر بسين صوكره غي واكندو وقتي بسي نخچه نخچه پشي بند كشه كه قيوده وصندقده اولور شمس فخري بيت از غايت سخاوت هركز خزاين اونه منع ديدونه ردنه قفل ديدونه بش بشار بمعني نثار شمس فخري بيت بشير باد صبا مژده كل آورده است واسدي بسيم كوقت معناسنه كتوردي پشت قسمت آر بمعني بست بشتره ميكائيل م شمس فخري بيت رساند بخلق دست تو رزق ۞ بي تقاضا وسنت بشتر ۞ محبوب العارفده پشمانلي معناسنه كتورمشدر پشتر م قوده آشني وقبر حق پشته بمعني پشته وبا ير سايرة دمكدر پشك سنبم يعني چه وقرعه فالي وقور حق ساچ وقيون وكچي قغي و بيوك دينشكه يرتجي جانورلرك اولور شمس فخري بيت شير در بيشه اژدها در كوه ۞ بفكند از نهيب تيغ تو پشك ۞ پشكر از دوشي بشخواره يعني يصلنمش بسنه وبخشش بشخنه فرچه كه حنزير قلندن ايدوب كتان فرچلرلر بشكنج ساعد دست يعني قول بشكوك بالا لرچلجي كمسنه حريص پشكور خلت چلوردي وايشده حريص شمس فخري بيت چون دراد زاق بپيش وكم كمند فارغ النال مردم سا بشكول ۞ وقوي وچست كشي بشكون مثاله بشم برم برمرضدر استالاق دن حاصل اولور وقر وقراغي يا عربيله

در پشم باء عجمیله و شنك سكونیله یوك قل معناسنه پشم د
پشم دواست مركب لقاسی پشما كنك تكلتی وایرم وكرش پشمه
چشمه زن دیو كلری دار و در كه كوزاغری یحق قویرلر پشن بر
پهلوانك اسمدر شهنامده مذكور در فردوسی مانند سنان كبوك
جنك پشن بشن وكبو پشن اكی دكلر دردیو دایت اولندی س
بشنج باء عجمیله آوكری دیرلر جلاله التلرندن دیشیجه مثله
و دوات لقاسی شنجه بمعنی پشنجه یعنی اوجی سوری اولور
شمس فخری بیت در آورد سخط شعی یاره سپهر از پای بیك آشار
اولجی دست برد و بنان پشنك و براوغرنك ایدیر بشوتن
بدخو پشه سوری سكا پشه خانه سوری سیكك جوق اولان
یرلرده قیلدن چادر ایدرلر بسیج جفت وهلاك معناسنه س
پشیج پول وچوق معناسنه پشیر پول پشیزه بالغك واژدها
نك پولی پشیمان عربچه نام دربط قاز واكت قوغی عربیده بط
بطاریشی ایرلی اوقی عربیده بطحا مكه درسنك آدیدر بغداد و
سپی عورت ومخنث آوغلان بغار قالیجوسی وقصدرعی
شمس فخری عدو شكاری كه از دست وساعد حصمشی كند
مدای بختار حادثات بغا بغانوش اشكن آت بغل غینك فتحه
سیله قولتوق بغل غینك سكونیله قتراستر معناسنه عربیده
جمعی بغالدن بغلان بمعنی تابع عربیده بغداد عربیله عجم دیار ده
بر معظم وقدیم شهر در عادل پادشاهلر تختگاهیدر خلقی غا
یتده زیرك اولور جعفر منصور بنیاد اتمشدر سویله روایت
ایدرلر كه اول زمانده آلده التمش بیك حمام وار میش بغلتاق تكلمه
قفتان بغدچست وچوپفتری جلاله هلو التلرندن دیجی دیرلر

بر التلر و دنه درلر بقیچ برقزل یالاندرد دلركه باغلرده
كمسه زیان اتمز شمس فخری دعا ومدح اوزاغز خود ساز
كه آفی یاتو باشلر كم زبقیچ بفج بادن صكره فایله در
تكرك وصلیار لوكشی واغز كبوكی بفجم جوق بسیار معناسنه
وساچوساچلی اقچه بقره مثل بفتری دیجی كه جلاله هلو
التلرندن دیر بقشره مثل بقر وطغالجیلر طغان قغرجق بقتره
بقش شمشیر آغجی بقیم معروف قزل آغجه رهند وستانلرن
كلور یمنده جوق اولورسش عوسه بقیا رنزه كلیم دریك
تك لفظنه تابع قلنوب استعمال اولنور آتباع وامزا واجه
طرقیله تك ویك دیرلر والت خانه معناسنه ودعنما
لینمك وقورباغه بكاز ایرلر ومغاره لریكان یلمك یكانه
استرمه بكاه صبح وقتی وایركن دیمكدر بكروی مدن خمر
بكری وفاسق معناسنه بكره بقره كه آنوكله اورتالرنه نسنه
آصاقورلر مقره دیرلر بسلك كوربوز بكمان سبجی شراب معنا
سنه شمس فخری زتاج وطوق مرصع چه غم خورد خودش
هرانكهی كه سندی بمجلس بكماز بكشان اولورلر بكوك اوق
نشانی تیك ولك رعنالق وبی هنرلق شمس فخری جهاز جو
خاك درشت وعرصه مملكتی جرالكوهدن عدلتش بتهمت و
یك ولك بكه شینلك وسرود وشهر بكه بكه كافی عجمینك و
فتحه سیله وهانك سكونله بكاه معناسنه یعنی وقتیله وایر
كن بكاه لفظنده تخفیف اولنمشدر بكه كافی عربینك كسره
سیله كیمه دیمكدر بكیتا اكابر ورؤساء قوم بكیر كفتار
وعقل نسز وقباسز بلاد باء عجمیله جنیب یعنی یكلر یدیكی

بالاده فحش وبيهوده كفتار وعقلسز وقباحتسله بالاجور
بالاد باء عربيله سوده معناسنه بالاتكين حماق وبوزدغان بالا
بالاجور قره صغر بالاذوردشاله بالاس اسكي جل وشال و
كشيشلر قفتانى بالادك جوهردار قلمق معناسنه بعضلر جلك
قلمق درديلر بالاك يرك اوزرنده اولان پولاد قلمق بالانه يرامز
يرامش بالايه قحبه وبي شرم ودلتسوز وآزغون وتباه
وبمعنى ناكاره جليل بلبل بتوك قدح بلبوس بيان صغنى وصر
مسق بلخم صيان كه طاشى اترلر بلسان لامك سكونيله
براو تدر تخمى برجمله بكزر بلسان لامك فتحه سيله براء
آغجه بصرناحيه سنده اولورانديز برياخ صنراغاتيده نفعلو
در پادشاه خزينه سنه آلورلر پاسك دمرى بلسكى قزل
بوياكبى براو تدر بلقيا برشهر دركاه فرستانده بلك بيراق
ويراق واذق وبيشكش بلك چشم كوزقبغى بلشت مردار
وزشت طاشت قافيه سنده استعمال اولنور بلكن سنجنق
بلكوش مثل بيل كوش بريوك بيراقدر قلبق بيراغى ديولر بلما
بلما قبا يلمزده سيلك يعنى سست بلمه بمعنى تزرك واكسه
وترازو كفه سي بلمه ريش قباسقالو بلمه نردبان آيغى
ونردبان كفه سي بلنجاسف اوق نشانى برنجاسف مثله
پلندين قيوپرواژى پلنك قپلان بلنك دنك چپارات بلنك
مشك كبي او تينك برنوعدر وبردرلو يمشدر كه بغداده
اولور رنكي خرمايه بكزر وبرآلاجه چكلر مشك كبي قخوسي
وارد بلنكسنه اولدركه كيومرث شاه قفتانه يرينه كيردي
بلوازه ديو آردنجا رتوب مرتك واجي بلوازه شيشه باوج بر

برحرامي قومك اسمدر بلوز پيشكركه يمك يزكن اوكلرنه
طوترلر بلوس عيار وسوز كلجي وخوش سويلمك بلوزده
دستارچه يلهنك چلبر بلمه اكسه وكوز قبغى وترازو كفه
سي وكف نباى پله اكسه ونردبان آيغى بلتيسله قتيل وباورى
بلى عربيدر لامك فتحه سيله دروزنبان فارسيده لامك
كسره سيله استعمال ايدرلر بليد مردار يلميه مثل بلوس
بليله عربيسي بليلج دركه ادويه دندر تم قالك ويوغنى
اوازه لوقيل وسنان لرآوازنده استعمال اولنور بمابزه وبز
وبريجون ديمكدر بمن بكا وبنمجون ديمكدر بناتى النعش
عربيدر يدكزيلدز دربنات نعش شولبان بناسيب صقزاغا
جنك صقزى كه عربجه حية الحضر ديرلر فارسيده اژدر
اينمشك ديولر تركيده سنوش ديولر بنامين آدلو ونشانلو واد اله
دروتكرى حقيچون ديمكدر بنام آدلو ونشانلو واد اله
واشتهار اله معناسنه بناغ ايلك اوجي وايلك تلى بعضلر
ابرشيم تلى درديلر كناع معناسنه لطفى بيت بيله بناغ جندد
هد بهر راحتش كيري بظلم اطلس وفاخر توترتنت و
بعضلر ابيد درسليمان معناسنه ددلر بنام ابرشيم تل وتقدير
چشم وقلعه بناخ اكى عورت كه براركى تخت نكاحنده اوله
اول كمسنه البجي ديرلر وآنوك اوزرنه كلنه قمه ديرلر
بناورچيان وسل معناسنه بناوه توكل بناه صفنجاله عربجه
ماجاء معناسنه وبناهيدن لفظندر امر دووصف تركيبي در
بناكاه مثل بنبه بنبق بنبه كن بنبق چقردكي بنبه زن مثله
پنج عربجه خمسه معناسنه پنجال قوش سركيني بنبه وارنبق لق

پنجاه اللي خمسين معناسنه پنجيانه بنك اسراد وخير انلق د
ديد كاري اول اوتدركه بيش برياغي وار درآدم الي كبي پنجال
مرغ قوش بورني وقوش بوقي پنج اكشت براوتدركه طوبه قو
پنجق برمقاري آچلود وطوبدن چقرجق كروبوسلور بعضلري
آيد آغجي در درلر پنجا پنجيانك پنكج پنج اوكشت آيد آغجي
در درلر پنجوكشت مثاله پنج پهلو بيش بوجق پنجد كشت
آيد آغجي پنجكشت مثاله پنجره سرجه كنجش پنجش بمعني و
زش ورجش مثاله پنجشت يرندن وكوكندن چقمش نسنه
شمس فخري بيت چنان بيناد ظلم ازكشور خويش بفرمان
الهي كرد پنجشت پنجكانه بيش بيش پنجان مثاله پنجسه
پنجشنبه هفته كونلرندن بركوندرعربجه يوم خمس معناسنه
پنجه هاء ملفوظه يله پنجاه معنا سنه وكافرلرك حروسز دمه
شي پنجه كش كرده ددكلري يوفقه جك اتمكدر تنوردن بشر
بشر پنج يك بيشدله بر پنجين بمعني پنجين يعني بشيجي بند يازي
دكم وبغون وبوقفو باك اك يري وبند يدن لفظندن صفغي
امر ووصف تركيبي درمثالا نغل بند ونقل بند وحيله بند كبي و
حيله ور وصوبندي بند باء عجميله نصيحت كه تركيده آو
كت ديرلر وچايليق ديد كلري مشهور قوشلر بند اب جنريره
واك يري مفصل معناسنه بند اراوكت طوبجي بند ريول او
اوغرغي بند كار مثاله وليمان كه طوربجق يردر بند اق قلنلر
تاجي عربيدر بند اوسي بيك يوز التمش قنطاره ديرلر بنده كاه
اك يري ومفصل معناسنه بند كشاد بغون واك يري بند كشاي مثاله
بند گير لكن وفتل آغجي كه بعضلر فتل آغجي ديرلر بند ناينه بغداي

بغداي وآريه

واريه كسكمي وبغونلري وصاپلري بندنه دكمه بند بنه
مثاله بند وكنه طوارة پيشور بند وآچي دلرلر براچي
آقدرتره كبي بيور بند وزغ شول ارمقاره درلركه ارناغ ا
چندن سد آتمكاله چقرلر اول ارمقاره برغ وزغ ديرلر بر
دوكي اب هرچون بشش بيرون كنده بند وزغ سست برنه
بفكنده بند وزچوالدوزي بنده قول عربجه معناسنه
وبغلو بندي طوتفون بند افكن بيش برمق اوتي بنفش
منوش يشي بنفشه برمعروف چكدر تركيده دخي استعمال
اولنور بنك صغنجله باء عجمله بنك باء عربيله اسراد و
مصلق وبزبنج معناسنه دخي كلور سوبنغوز يرتجيلرو
قيناغي بنديده دكمه بنغورسته له قوشلرباشلري وآيقلري
ايله بش آشدر بنكاله هندوستانله برشهردر پادشاهلر
پنكان تختكاهدي بيوك طاس وساعت شيشه ولكن بد
پنكاه اوناكه كوي معناسنه درپنكن غربيل وبغداي وسا
يرحبوباتباقسيجك بيوك طبق بنك باكوري بنسوجه
ديد كاري اوتدر بنليقه خشتك وسفره كه كوكلك
بربدن دربعضلر سوزه ديرلر بند بلور سز صفش بنوك
بنوك كرم باسو يعني كلي پنهان كز لوبسنه سز بله پنهاكه
لوزينه يعني بادملوحلوا پنير تركيده پنير درلراندن
غلطه دربر پنيرك ابم كومجي ديد كلري اوت پنير مايه
پنيرايدجك مايه پنير بمعني هركز پنيوش جالش ودو
كلش پنيزه شاهتره پنيون دونده بوارد بريمكدركه بكمز
وسركه واتمكي بريرنه قتوب قرشدرپ يرلر نوان عجمده

بردربندر بوکش باء عربیله بیوك وجوق عظیم وبسیار معناسنه
وشهرت وفخر معناسنه ودربندی جماعت معناسنه در عربیدر بوکش
بهره معناسنه در وبعضلر عربیده واوله بُعد التشیئزده اسم
استعمال اولنور لکن اصلده یایله در واوله غلط در البَیْن البُعد
البُعد ایضًا الوصل والقطع ویان منه بینًا وبینونةً البوار
هلاك معناسنه در بهار یازکونلری ویاپادیه چچکی بهار
بهاران مثاله بها قیمت عربیجه ثمن معناسنه وبها کوزللك
معناسنه دخی کلور بهر حرف تخصیص در لام جاره معناسنه
وعربیده غلبه وآی ویلدز شعله سی وحصه وضیب و
بای معناسنه بهریو سندن اوتری بهرام مریخ یلدزی وایله
وآیك کوفی واسماء رجالدندر وبر مشهور پادشاهك اسمی
شمس فخری بیت کمترین منشئین وراز آوشی کهترین حاوشی
را بهرام وبطلقا پادشاه معناسنه دخی کلور مثال خسرو
بهرام وقوش یوکنه دخی دیرلر بهرمان یاقوت سرخ وآبداره
شمس فخری بیت تابود خرشید ومه برکرد زبان تابود برکان
عقیق وبهرمان یاقوت سرخ ونقشلو بوفقه جق حریر
بهرم عصفور دکاری اوتدر بهره نصیب ویوکه دنکی
عربیدر عدل معناسنه بهره مند نصیبلو بهرکی بایلق
بهری براز وبعض معناسنه ومرداردیکدر بهش یاش صقز
عربیله بهطه عربیده سدلو برنج بهك بهق رنجی بهتق
قزل یاخود آق نقطه له در اعضاده ظاهر اولور ترکیده
مشهور در پهلویان وایکی وشهر ایران در پهلوان شیر مرد
ودلیر وقوتلو وصوباشی وسپهسالار لشکر وفرسوده

برطائیفنك

برطائیفنك اسمی کمال پاشازاده بولغته فرسك مشکلاتنك
کشفی وتحقیقی ایچون یزدوغی رساله ده ایدرکه پهلوان سفرد
اولمق اکثر سیاهینك مفرد نه دیرلر نتکم بوبیده ظاهر در
کسی که اوبود پهلوان جهان میان سپاه درمانده نهان ولشکر
مقدمنه دیرلر نتکم بوبیده ظاهر در تو کر پهلوانی ز قلب سپاه
چرا آمد مستی بدین زرمگاه مراشاه داناین درفش سیاه
همان آن پهلوانی وتحت وعجم وکلمه امّا مقتضای تدقیق
اولدرکه مرکب اوله برجزئی پهلدرکه حشم درعرب خیل و
حشم وعجم وپهلدر نتکم بوبیده ظاهر در یکی هفته بودند
باسوك ودردند سر هفته پهل وسپاه کژدکرد برجزئی روان
که اصلی بان درحافظ معناسنه نتکم سکبان وخربان دیرلر
پهلوان معنای ترکیبی حافظ حشم در اصل وان پهل درعلمیته
نقل اولندقده مضاف الیه تقدیم اولنور قاعدهٔ ترکیبی تغیر ولتمشدر
پهلوانك برجزئی پهلو اولمقدر عرب تعریب ایدوب فهله دیمشدر
واکا منسوب اولنه عجم پهلوی درعرب فهلوی درلکن کله پهلو
بش شهر دن عبارتدر نتکم حمزهٔ اصفهانی کتاب التنبیه ده نص
تصریح ایتمشدر بوعبارتله کله بعینها نقل اولنور واعلم ان کلمة
الفرس قدیما کان اوحادثا یجری علی خمسته السنته وهی الفهلویة
والدّریة والفارسیة والخوزیة والسریانیة وانفارسیته
قد یطلق وترادبها ما یعم الکل واما الفهلویة فکان یجری
بها کلام الملوك الملوك فی مجالس السهم وهی لغته منسوبة الی فهله
وهو اسم یقع علی خمسة مدائن اصفهان وری واعدان و
نهاوند واذربایجان و پهلوانك برجزئی دخی الفاظ نوندر

دراراده جمع اولان الف ونون دكلدر بلكه معناي نسبت آخرنده
غي بانك مدلولي مبالغه ايچوندر خسروآني وكيانيده كي كبي پهلوي
لك پهلوه مشوب ولغة مغان وفرس قديمدر پهلوشتران
پهلو پهلهه دستوانه پهم بلكه ديمكدر پهمار بمعني بسيار پهمان
زايد وحشو اولان عبارتدركه كلمات ايدركن واضع اولور
پهمتان قزل وآق سوسن پهمني اورتله قيشلي وقرنبل آلرنك
الكنجي كوفي وبرشخصك اسمدر وچكدر زعفرانه بكزر بعضلرز
زعفران ددي پهمنا الكي دورلو ادويه نك اسمدر پهمنجنه
بيرامدركه پهمني آنيك الكنجي كونده اولور ملوك قرنسواولكونه
غايتده تعظيم ايدرلر طعام تمام بشورلر اول طعامه پهمني
سرح ديرلر وپهمني سيد قويرلر غايت مبارك طوتارلر شمس فخري
بيت سربسر ايام توان فرخي ياد ميمون فال چون پهمنجنه
پهمي براز وچيتك اوتي پهمني اين عربجه عوض معناسنه
پهنا ايناو پهناور مثله پهنانه خوشنويي وجورك اوتي
وميمون پوزينه معناسنه بيت دشمنش كرچه آدمي شكلست
شكلست هست كمتر بسي ز پهنانه پهين مثل پهنا پهنا
كيجه كبي نسنه دراوغالب انجقلر آنوكله قوزاوينارلر پهني دشت
واسع صحرا پهواعالم رجالدن پهله اكه پي سكري وايرز
واوكيجه وپهانه وپهر وبراي معناسنه مثالي آزي آن آندن او
تري دمكدر ازپي توسندن اوتري بياتجه معناسنه بياب مثل پا
پاياب بياباني بيان معناسنه كه تركيده اوالرنا يلر دمكدر سا
بياتات غم وقيغوامعاعربيده باتات بيت لفظندن يعني كجه لين
نسنه ديرلر فلان نسنه بياتات اولمش يعني كجه كچمش دمكدر

پياپي بربري آردنجه پيام خبر پيغام معناسنه پيامبر خبرجي
بياميع سنجق اوتي وبالق بيوست آياغله دصلمش نسنه و
يرپا يحوست لفظندن تخفيفا ولمشدر دردست ومست قا
فيه سنده استعمال اولنور پيوسته مثله ودرمانده بيدا باء
عربيله عربيدر بيابان معناسنه دربيدا باء عجميله آشكاره
معناسنه بيدر حرخرمن بيدق شطرنج پياده سي عربيدر
بير كيجه كيجك بيرق صنجق وسكوبيرغي تركيده دخي ا
استعمال اولنور حسن سليمي سياهي سياه زنك چون نشد
از نظر پنهان فروغ بيرق زرين ز شاه روم شد پيدا
بيرم تمي كودو لكر ودو لكر الكلرندن برالت دريولار
وكسر ديرلر بيرام مثله وبرادي داخي اشكن درپي دوا
آردجه كدجي پيغاره سرزنش وطعنه شمس فخري
بيت رايت راي اوزند دايم برمه وآفتاب پيغاره و
بهتان وناكس وجنك وملامت ولعنت پيشان اوز
اورتق طواره تمار ايدجي غل بند معناسنه پيغام خبر
پيغم مثله مثله پيغام خبرجي پيغوله اوكوشه سي سي
ودار صوفق وتكيه پيغله مثله وبخاري اردي نعما
پيغامبر مثل پيغامبر ورسول پيغوي تركي دل وتر
كي خط پيك اول كمسه دركه چوق سكر درديرلر تركيده
دخي شايع درپيكار جنك يعني صواشمق وچري پيكان
اوق دمرني بيك راه براوغورادن وبركندن پيكر صورت
شمس فخري قالب معناسنه دردنقل ايلدي بيت اوچو
نورست نوملك داري چشم اوچورو خست مملكت

پیکن پیکن غربیل وکوزره طباق طیاق پیلغوش سوسن
آزاد که منقش اولور وبرچکلرکه کنارنده سیاه نقطه
جقلری وارد روکنارنده کهجکلری وارد رشمس فخری بیت
وصف خلق شاه می کردند دوش سنبل ونسرین بوردو پیلغوش
پیلکوش مثله پیله دمرن پیکندشهر سمرقندك آدملری پیلك
بدخشان اوقی که اکی چتل دمرنلو اوقلدرلر بدخشان دیرلر
پیمان عهد واوج که اوجه شورلر پیمان اولجك وصغرق
پیمبر خبرجی پیم خبر پیواز اجابت پیموده مفعوله
معناسنه اولجلمش وناحق وباطل پیوزاوند بیك عدده
دیرلر پیوه کوه دیدکلری قوردجغز درکه قماشی کسرهلاك س
پیوزده کوکلك بویلك دیدکلری پاره سی درقولتوغندا اولور
پیوسان اسیدلمك پینو اکشی ایران پیوس تواضع ودکی
کلمك پیوك عروس یعنی کلن پیوکان کلن وکویکی پیوکانی د
دوکن پیوند سبب اتصال وبند کشه وحصم وقوم اقربا
معناسنه وقول ناغی وایق ناغی قابی کویلر که پایوند ویایی
بندبوندن تصرف اولنمش پیوسته اولان شق وچقق
پهیود یمغه یقین اولورصراحتش نسنه بیت کفتند بالله
اکه تن وجان عدو سوز کفتا که چه وقتست هنوز ایخاله
نه پیهود پیله کوز قپغی مثل پله الباء المکسورة پچج
کوکوسویلین سوز وچوبا نلرك کچیاری اوغشیجق و
چغرجق صوتلری درچغی چغی کبی بتك دمرجیلر چکجی و
نعل بندلر چکجی بیت سرور وان زیر کزدکران چوسندان
چوسندان بروپتك اهل آهنکران پیتان دشمن بچشك

اوت یام صانجی وطبیب معناسنه بچشاك فعل بندیچ کوزچباغی
بدره بعنی ریوجه یعنی آق قوردی وانچ قوردی برشت قرشی
بخرد عاقل وزیرك بخرد بخردان اعلم علما واعقل عقلا وزیر
وزراء بدله قطیفه وهرکون کیلن طون ومثل بذله بذله بر
برآغاجدرکه یمشی اولمانهمان اودون اولور یقرلر برازر یعنی
برازر یعنی قردانشی برازر خوانده قردانش اوقشمه برازیر شور و
اوبمعناسنه برجنیش بلدزی زدانشی وازمرد وهومن دخی
دیرلر براز جفت قیشی بردون اکدوش آت یعنی انمش آت
آیغر اولمین آته دیرلر برشام کوکس شیشی وکوکس سنجسی بر
برطیل رسوت عربیدر برکینج یشمینه حلوا برنج معروف حبو
حبوباتدندر ترکیده دخی استعمال اولنور برنج الشمالله مرغن
دیدکلری طعاملردر برانجن بلزك برنجین مثاله برنده قاچ جو
جوهری برهنه چیلق برهنه جواولده که عریچه سلت دیرلر
بریان سکلمه وکباب دیرلر ضمله اصح در برشیم ابریشم برزین
قوقرصو برشیر آیریق وطغمق برشك طبیب بچشك معناسنه
پژوهیش جست وجو بژه اکرکوکی که یورك آغر بحق یرلرو
سلاح وجنك بست یاء عربیله یکرمی عدد عشرین معناسنه
بست باء عجمله که قاورلمش اوتلر بستان ایجك بستانر
دشمن بستان آل دیمکدر یعنی بستن لفظندن امر در بستر
دوشك بستر آهنك ویورغن وچارشب بسته فستق پسر
اوغلان پسرك اوغلنجق بستك اکده بسراندر اوکی اوغل
پسکل نارکه دیا رمغلی فستق در بسمل بوغن لمش وتیم کشته
یعنی بوغن لمش اوله شمس فخری بیت دشمن پادشاه عادل

دل باد ایم بتیغ کین بسمل پسند ر با با برقداش شمس فخری بیت
کین او از قبائل دشمن نه پسند رهکدر نه دختند ر دختند ر
با با برقداش پسند ره حرامزاده پسندیه کافی یعنی یتیم ورکزیده
پسندیه بکنلمش و مصاحبت و برکزیده و حرامزاده و تزکیه
لی شاهد بسیار حوق بشار سیم کوفت و نثار اسلمی و ایتندیه
نسیم کوفت و معیار حمل لیده نثار سنه معنا نقل اولندی شمس فخری
بیت بشیر باد صبا مژدهٔ گل آورد هی فشاند ودر پایش ایروشاخ
بشار بشخواره سور سنه معنا که برکمسنک صوایله جک ارتغدر
پشک قرعه قورحق ساچ وقع وبوزجه قراغی بشکل قغ وقورحق
ساچ بشکله قیو قالانی بشکلیدر تغله خرب بربره نثار ایلدی
دیمکدر شمس فخری خسرو رستم جلالک زبدهٔ محمود شاه انکله سر
ببیکان تیر دوی قمو بشکلیدر پشکول حریص وچاپک پشخ
یول یراغی بمعنی بسیج وعزم معناسنه بشجین یای اغجی پشین و
یول بطریق کافر لرک مقتداسی و پیشواسی و عیسویلرک ملتنک
ملتنک مقتداسی و مدبر یولرک و پاپاسلرک امامی دیمکدر
بغار ایریق یعنی اقر صو بغاز حوی مثاله پل باء عجمیله اوکچه
شمس فخری بیت نالهٔ درسلک لاح محنت وغم آبله کرده باشکا
فتله پل پل باء عربیله بهل معناسنه دربلا ده بیهوده بیلاو
قلیله برنج پلپل بمعنی فلفل یعنی بُرُبلست قریش مثل بدست
بلسک کتاب دمری بلسکی قزل بویاکبی براوتلر بلله تشدیدله
تراز وکفه سی پله باء عجمیله ولهمک تخفیفله کوز قپاغی
بلشدل کوکل آرامی بهمنک طارلق بنا پیو بناک یا بوجی بناکوش
بناکوش فوقلق قوزی پنج دکم پنجال سرکین مرغ پندره صورکره

پندار صانو اسم مصدر در وهم صیغهٔ امر در که بعض ترکیلر
ده صفت دائمی استعمال اولنور دوشی پندار وحوشی پندار کبی
بناکر یا پوجی پند چیلق وصوکردمه سی پند و مثاله
وکنه در پند وری مثاله پنکار تکبر بنطا قلون بیش برمق
اوتی درحق بودر که پیغامبر پچکی درعربیده یا خود یونانیدر
پنکان آغج لکن وشر پنجیلر طاسی در پنکر طبق واوسجاق قاب
پنکن الکنجیلر سرکسی یکه ایود ایوه سقرجل معناسنه وضاغ د
دیمکدر بهار پنجانه قشی اوی بیت رسید موسم نوروز کروصا
بهار شود بساتن آراسته بستان بهار بهان بکار یعنی بهک
جمدر بهبودی تن درستلک دایولک بهبور اعلام رجالدندر
بهتر ایورک بهرمثاله بهرام روزه اورج معناسنه بهرای
عاقل وزیرک بهشت جنت بهل صالی ویرمک وواز کل بهن یعنی
یصّی بهن معناسنه بهناور اینلو عریض بهناسنه بهنای
یصّیلق بهی ایلک وبرآیوه دیمکدر بهین باء عربیله ایوسی
دیمکدر بهین یصّر غی دیمکدر بی حرف نفی در مثلا بی شل
وبی نظیر دیرلر بی باء عجمیله ایچ یاغی پیسیله معناسنه
بیت نهیبت جسیم وجان خصم بگداخت بدان صورت که
آتش جزم بی برا بیاکل دیمکدر ویارو سی یاغمش اکسی یاپیان
بمعنی بیان بیاده بیاق وشطرنج پیاده سی بیاید کتور بیاک
برقوشدر هزار دستانه بگزد بیاز صوغن بیاذ وبیاپان
صوغنی بیاستو اغنی ققوسی واغزی قوقرمسنه شمس فخری
نسبت ترا بگوش وبخشش با بروشیر کفتم کنم ولیک نمی
آید م نگو ذیرا که این چو دودی باشد سیاه زخ وآن نیز که

وآن نیز که کریه است نیست باسبتو وآغری بوک معناسنه کلور
دیدلر پیاله قدح که شراب ایچرلر بی بی عورتلرک ابی یاخود ایو
دیمه سلر وعورتلرک بعضی که بوله دیرلر اول معنایه درتکا
بشکانی منجینوق که عوام غلط ایدوب منجلق دیرلر پیته یمه وفتیل
آغجی پیچ طولاشق وبوذق وبلیق وبورغی پیچاق کوهر ولعل
وقیمتی یاقوت بیت شمول معدات اوبغایتی برسیز که ازتعرض
اومحترز دیوبیچاق وآلاجه بوجق ومحبوبلرک بیچقلری یریدر
قرردقچه شاعرلرلرا کاتشبیه ایدرلر بیچاقه مثله ومشهور و
معروف وجواهرانواعندن غایتده ایوسی یاقوت رنکنده اولور
اکثر بودرکه بیچاقه یاقوته مشتبه اولور اودله فرق ایدرلر کاه
اولور که اودده تغییر ایلیمز آنوکله فرق اولنور که یاقوت صوسز
لق کدرلیچاقه کدرلیق وبعض ارباب لغت اواجق قرجه بوجقلر
دیونقل ایدرلر اول اجلدن تازجه یکیجکلرک بیچقلری برین اکا
تشبیه ایدرلر شمس فخری دشمن یوزینی اکا تشبیه اتمکی شمس فخری
بیت مبادا دشمن خسرو وکی بود بادا تنش بصورت محلوج وچشم
چون مرمز لبش بکونه کافور ورخ چوبچاقه بچاقچ طولاشق
بچاق سرکین مرغ بچاق باق کبک بورسی بنجیش بورغشش وطو
لاشق وقرجشش بحندباشی بغی بیچون آنله لکسز حق تعالینک
حق تعالینوک ذاتی آنوکله وصف اولدرلر بچله نبیستان و
بورغی وبورجک وصرمشق وعورتلرک باشی اورتوسدر بچیله
کچمیش ویرن اغجدر بچیچ اشکنجه وبلا بچیله صرمشق و
بانک بنج باده عجمیلرکه کوز چپغی شمس فخری بیت زبسکه خون رود
از چشم خصم شاه جهان تهمیشه برشه اشی حشک چون

بصورت

بصورت پیچ بنج باء عربیله کوک اصل معناسنه بنج آورکو کانمش
آغاچ پخشت دبندن چقمش آغاچ بچاقی داشلق
بنجله عاجز ودرمانده واول کمسیه دیولر که بوکوشه
کرفتار ایلیه هیچ چقاجق یری اولمیه کرک آدم کرک
غیری حیوان بید سکوت آغاجی معنی یاشد بید باء عر
عجمیله اپچ یاغی بیدار اویاتق وبید اخیر کنه اوق بیدره
دمورجیلر جوتمری بیداد ظالم بیدار کوکلی قاپلمش یعنی
عاشق ویورکسز وقورقو معناسنه بی دل یورکسز قورقو
معناسنه بیدارکه مثله ومکروحیله پیرجامه حواب و
صاعقه ویلدرم معناسنه پیر قوجه ویری پیرارسال اوکلی
ییل پیراسته شهردن طشره شیلک وبزک وبرنسنه یودمق
ودری سیلمک واکن اکمکجون یراصلاح ایلمک وطاشله قویی
اورمق واول قویلیه چاه پیراسته دیرلر پیرادقوجه پیرازد
بمعنی رسال پیرامن چپ چورکه وآنک پیرامون مثله پیراهن
کوکلک پیراهان مثله جلال الدین رومی رومی بیت بوی پیرا
هان یوسف کن بسند ذانک بوشش چشم روشن میکند فی راه
ازغون پیرانه قوجه کبی وصتا معناسنه پیراری ابله وبیون
پیرانی طباغ پیرایه زینت وبزک پیرزاد اولوقوجه وبزرد
رستم پیرزاده شیخ اوغلی پیرزال مثل پیرزاد وپیرزدنه
چادره دکلری اوت وقصنی وادویه دندر بونعدن پیرزه
مثل پیرزی خودواتی پیرسک غیرتسز پیروزن یوکلک پیرنک
هیولا هرنسنه نک اصلی دیمکدر ونقاشلر برصورتی یازمق
استسلراولا برسم ایدرلر اندن صکره نقشی ایدرلر اول ترسم ایدر

بير تك ديرلر بيرم كرده بير وبار تكرى تعالى عزّ وجلّ بيروان
آردجه كدجي پيروز طالع اسن بيروز يكن مظفر معناسنه و
فرصت وطالعلو پيروزد فكرِ يعني عورتلر قزلجه سي ودنه چادر
دد كلمي ادويه دندر پيروزه معروف قيمتي طاشدر آسماني اولور
ويشل اولور وخرزه طاغي معناسنه بيرون طشره بيره كل ياش
اقرع معناسنه واوغل بالي وشكر بيرون شده خرج اولمش نسنه
تتكلم دخله درامد ديرلر خرجه بيرون شده ديرلر يعني اورلمك
پيزار قتيش بيزارى براءت قورتلمق معناسنه بيزر جمري
پيزر صاتجي پيشرن نام پهلوان كيكاوس در پيسي ارش و
آلاجه وبجذوم بيست يكرمي عربجه عشرين معناسنه و
توقف ايله ديمكدر وزيان اولمش نسنه بي سروسامان جمله آتدو
اتدوكي اشلر اكري ويونسن واصل سوز ومردار اولن كمسه يس
بيستان ذ آئله تلفظ اولنان عبارتلر ياستار معناسنه كه ذكر مي كچمش
كچمش در بيستان كزشتكان بيستكاني ايو ديمكدر زيرا زمان او
او آيلده اهل وطيفه يكرمي كونده بر ورديرلردي پيسه آلاجه
قرغه وهما زقرغه وسغسغان وابوض بي سامان فاسق يس
پيسي برص برمرضدر كه تثنى آلاجه اولور عربجه برص ديرلر بيكي
جيللق وابرصلك بيش آرتق باءِ عربيله در وبراو تدركه زهر لرندن
كمسه پيسيه دفعي اولدر سند اقليمنده هالا اهل شهر نله بترتازه
ايكن مولرهر كز زيان اتمز اما غيري يره التسه لر زهر اولور اقليملرك
نقل اولنوب صاتالان كوكدن پيش اوك والرو ومقتدا وپيشوا
اوجه كدجي والمام معناسنه وپيشوا پيشاهنك مقدّم الجيش يعني
عسكرده اوجه كدجي پيشيادە پيشمينه حلوا كه عوام پشمك

ديرلر پيشيار حيله مثاله پيشيادست فقد معناسنه پيشانى الين
واوك معناسنه خواجه عطاريكى اولكه پيشانى ندارد
يكى آخر كه پايانى ندارد پيشانى بند كچمش ديرلركه عورتلرپا
باشلرنه كيرلر تر دورلو تاجلرى قادر پيشاپيش برابر
پيشيار حستلر سدوكى كه قادوره ايله طبيبه كوستورور
لر پيش پاره مثله پيشانى قماشك اولكرى كه قماشك اوطرفده
بيشتر الرورك بيشترك مثاله باءِ عربيله آرتقرق پيشخور
بغداى اوتمه سى كه تمام اولمدين اولوردخى قلچغنى اوقيا
لكنه طوتوپ اوترلردخى يرلرا ولدرپيشخور مثله بيش پاره
حلواكه آدم اوكنه قورلر اوردە ومامى پيشكار امين
شهر وحذمتكار وقيله وصدر وصندق معناسنه پيشكاره
قابله كه مامى وآورده ديرلر بيشيارە مثاله پيش دست
الروالّلى پيشكش تحفه وتكلّف كه اولوره چكرلر پيشكاه
صدر مجلس وقپواوكى ووقت اولى پيشيا صدر خانيه دو
شنجك خالى وكليم پيستك اوده صدر اولان يرپيشمرد س
سفته كى برنسنه بازارامده اوّل ويرلن اقچه اقچه ديرلر
بيشنماز امام وقرداشى پيشوا يعني اويولان كمسيه يد
پيشرواوكجه كدجي پيشه صنعت وهنر وابولمش پيشه
رو صنعت اهلى واوستاد پيشه كرمثاله بيشه اورمان
وكورلك وسپسي پيشين اوكدنكى واويله وقتى پيشي اوكلك
پينه چماق قاوى بيكار كاف عربيله اشوسن ولوند بيكار
كاف عجميله جنك وصواشى ونقشى واشكون بيكار كز صواشجي
ونقاشى بيكاره وقتسن وايربيكاده عنين غلبر يعني الكسن

يعني ار لكسن آدم كه جماعه قادر اولميه بيكانه ياد بلش دكل
مغنا سنه بيكن قيل الك وبويك غلبر بيل باغ وباغچه بيللر كوبك
بيللر كلوي بيل كه تركيده مستعمل در بيل دمان ياوز فيل وصو
لغن وكوز لكن حاصلي غايتده ياوز فيلك صفتنده بيلا سته فيل
فيل كوكي بيلسته مثله بيلقان بر مملكت اسمدر بيلا ده شاكردانه
بيلقن سمن ويوغن بيلك اوق دمرني كه كسمه ديرلر بيل كوش
قلبق بيراغي بيلون برده ورلوحلوادر وحرير دركه اطلسه بكزر
بيله چرت آلتي وكوكل ابرشمي وكوكل قوردي وكوز قباغي وچتل دمرنلو
اوق بيله باء عربيله بمعني بيلك يعني كسمه دد كلري اوق دمرني
بيله بينى برون قندي بيله ور بونجقجي وچرچي بيم قوراقوويوك بيم
بيمار خسته وخسته قالقمش كشنوك باشي بيماز دون خسته
جغي بيمار كين مثله بيمرضي حدّ وبي نداز بيمار خير خسته لكدن
قالقمش بيماري كوزك اوغلان خسته لغي بيمار تردين خسته
جغي بيمار كون خسته بكز لو بيماري سياه درله خستلكي عربجه
حماي بخرقه ديرلر بيمند حقلده بينده حرامزاده بيمارستان
بيمارخانه كي آنده خستلره تيمار ايدرلر بيماري باريك علت دقّ
بنيازياده طوبي دوه لردبلوردي معناسنه درزيرا مبالغه سدر
بتياده ديو وصورت مكروه شمس فخري بيت دشمنش رانخواهد
آنچه كسي زانك اومردكيست بيتاره ؟ واستي نقلنده بلاء
معناسنه در كساعي ؟ بركشت چرخ بامن بيچاره ؟ آهنك جنك
دارد وبتياره ؟ بي نام اوكسن بربق بينند اميد طوتمق وعدد
مجهولدر وكوررد ميكه ربيند وچتلدق پينوكشي وقتق سه
پينوك مثله واين دپنكسي پينوبين كشلوآتش پينه يمه و

قولتق وفتيل

قولتق وفتيل بينه دوزغه جي يعني اسكجي بيني برون بيني در
قيو بشمغي بيق پيوك كلن وينكه واكز اوغلان بيور التمشي
بيك عدد وزبان بهلويده اون بيك عدد در بيورده بهلوي
لغتنده بيك در بيوار غريب بيواره مثله بيوكاني كلن دكوني
بيوه طول عورت بيو كلن وينكه واكز اوغلان بيوكوه كه
قماشي هلاك ايلر قورد جغزدر وكلن وينكه بيه ايچ ياغي و
سرچه بهده باطل بهيزك فرس ايلرندن برآيدر كه بيرام كبي عيد
عتبار اولنور بوزيكي مي يله برآي اردنجر لر بر بيل اون اوچ
آي اولور اول آيي باشدن باشه باتيرام ايدرلر اول آيله بهيزك
درلر يعني ياحلال تا يخيدن كه اون اكي آيدر بوي فروردين وبوي
اردبهشت وبوي خرداد وبوي تير وبوي مرداد وبوي شهريور
وبوي مهر ووبوي آبار وبوي آذر وبوي دي وبوي بهمن وبوي
اسفنديارمزد اول جلال الدين رومي ملك شاه محمود بو
مجموع اوچ يوز التمش كون اولور وايان آينك آخرنده بش كون دخي
زياده اتدلر سنه شمسيه موافق اولسون اچون اوچيوز
التمش بش كون اولدي اول بش كونه ايام مسترقه ديرلر برآرد
دخي ديرلر ربع يم يوم اعتبار ايدرلر يوزيكي مي يله دكين يوز
يكرمنجي برآي دخي آرتور دلركه ربع يومدن حاصل اولدي وا
اول آيي اولدن آخرنه دكين بيرام ايدرلر اول يل اون اوچ
آي اولدي بيهوده بوسن ديكلري چراقدر بيسه كيست قوغه
دولكي بيهمال بي همتا بيهوده باطل بيهين باء عربيله يكرك
پيله زده دنه خچادر بيهوده واراستدن يمغه يقين اولمش
نسنه كه صرامشي اوله الباء المضمومتله بيا برنوع آشدر

طاغ باشنده بشورلر بتابکنار یعنی قووازکل بتا معنی صنما وای
بت دیمکدر بُت کافرلر طیدیغی یوتلر در ومعشوقه بتا بخ تمثه براز
اڭک اکی عورتی اولسه اول عورتلره بتابخ دیرلر صکره عورته
قمه دیرلر بت پرست یوته طایجی یتخانه یوتلر اوی وکلیسا
یتکده بُت اودمکدر زیرا کده اوه دیرلر بتکالا دیشتوا
بشتوانه دریعنی قیوبغی وبرشی معناسنه بنیاز زشت صورت
که آدم آنی کورمیجک قورقر بتیاره مثله باءِ مکسوره ده بیانی
کجه شدر بتیاره دشمن یتکوپ بر رجلدر که جوذر ومی ایلهء و
صرمستق ایله ویوغرد له ایدرلر غایتله الکشی اولدر بتیاویله بخ
یکاق واغزک طشره سی بیت بی مدحت اوهرکه دهانزا بکشاید
دندانشی کندر چرخ بروزیک بیق ازبخ بچ برعیش درکه قوجه عیشی
درلر ویومری ویعیشی ودخی اول نسنه درکه بی اندازه اوله وبی انتظام
وبی ضبط اوله بُجک حیوانات آشغی بخت بختی لفظندن فعلها
ضی هم لازم هم متعدی استعمال اولنور پشدی وپشوردی معنا
لحاف بخار بخان دن لفظندن مشتقدر سفان لغتنده بجمع علم
معناسنه یعنی پت پرستلر لغتدر بختکاره بینی لک بختکاوندول
که آنوکله اوکن بزلرلر بختی باءِ عربیله وخاءِ معجمه ایله بسرک
دوه عربیدر بخرک طاغ باد امیکه یا بانی در بخله پربهن یعنی بخ
تخمکان بختیله فکنده وچری وچملمک بدء عربیله لابد یعنی کر
کرکلو وفارسیده بُت یعنی صنم وبمعنی بود بُد فوز تصیبلو بُد فوز
فوراغزک طاشی طرفندن چوره یانی وتصیبلو بُد بُد یرلو زکه نغنا
نغنایه بکنر برخوش قوقلو اوتلر بدوشی امید بده قاوکه چقماق
چقجاق اودآندن آلنور بُرطلو برادره آکه دن دوشن قیشی و

وطغتمق

وطغتمق معناسنه احمد بن اسمعیل هم مضمومله وهم بابکسوره
ده کتوردی بُرآن زیاده کسکن برّ امثله براز دینت تخفیفله
ماضی معناسنه یعنی کجدی وکچمش برایله قام یونندسی تراشه دیرلر
بربُرقراغی واکرکوکی وطاغلر باشنده اولان یوقش برتک یورغله
ویلکن واشکن طواره دیرلر بُرخاش نشانه بُربُط دیتوز
ضمّه ایله دخی جایزدر اصلده فتح ایله در برخاش جنک و
نشانه یرخو بغدای انباری وتحته دن اوکالاو واتش اوی
بولغتلرباءِ مفتوحه ده دخی کلمشدر بُرد آلاجه قماش وجامه
دورنکدن برقسمدر وبردن لفظندن صیغهء ماضیدر واراق
معناسنه بردباءِ عجمیله مشکل معناسنه ولغزکله ترکیده
بلمجه مثل دیرلر پرده مثله یکلمج دخی دیرلر بربط بردابردچاو
وشلرهای هوی وصاول تورتلری بُردانی چوق بلورمعرفتلو
کمسنه ببردک بمعنی بردیعنی لفظ ومهربان معناسنه بردبار یواش
حلیم معناسنه ویوک کوترجی ویوک چکجی حمول وصبور معناسنه
بردار مثله بزدقد یعنی بوی هم صنعت زائد روجه معناسنه
هم اسم مصدر دریوجلک معناسنه شال صفات ذات بیت جوامد
براق تیغ کهسار بزد وبادی بنبر دفعهء تند وبفراخت کرد
شالی ومصدری فروکفتندن بتانرا بکزرنه شان رنک مانند
ونه فرونه بُرد وبازی بُردی حصیرسازی بردل طبق
بُردل دالک کسره سیله بهادر دلاور معناسنه عربچه سجیع
دیرلر شنوی مولوی بدد لان از بیم جان حمله کرده سوی
صف دشمنان پرّهء سجق که جوقله وقماشده اولور پرزه
یعنی بُزر وقربندی وقاوودوترق برزین آشکاره وصاحب

وصاحب آشكاره پرسش پرسيدن لفظدن صيغه امر درصور
دمكدر پرسان صورارق بعضلر الف ونون مبالغه ايچون
دلر پرس باء عربيله يولاروقشغي ومهارووز آپ بورنده
اوردقلري يوانش ومعنى برز پرسن برندرق بوغ صوبندي
يزعور بلغور برآشي برغول مثله پركن طوق ومرصع يعني
قمتى طشلرله اولان بوغمق بركسون ايريوغي برلنج قوزلو
حلوا بركه ايركلمش صوالتريا كعبه يولنده اولور مشهوردر
وايرغ قوشي درصولرده اولور پرمه متقب وطاش چلمك
برمه ايرتصحيح اولنمش درندر بولمك پرسش باشاوروسي يا
ياخود باشاور تاسي برنيسن كه آنوكله قيون قرقولرو قرنده
شنه كسلمك برنيش مقص سنجوسي كه بردرلو خسته لكدر بر
پرو بمعنى ابرو يعني قاش همزه تخفيف اتمشلر درپرور رفتن لفظدن
امر درپريكت دمكدر بروت بيق بروز دوشنجك نسنه برون
طشره بيرون معناسنه پرويز چرك برهه طاش چلمك پرنجي
پرحميد دشي كچي برخود مثله پژده ارايچق نسنه بزكوهي طاغ
كجيسي كه يلپانى درواميه كچي دخي ديرلر پژه قراغي وقرمسي وبوز
ويلدرم واكركوكي بمعنى برد يعني لغز بزدك زانك ضمه سيله
سيله وزانك وكافك سكونيله عظيم وبيوك معناسنه بزكوار
اولرق وقتى اولوكندوزاتندن اولولق ايدجي وايدرلركه علم
علم اهلنه تخصوص وجبار معناسنه دخي كلور كمال تاشاز اده حص
حضرتلري شويله تحقيق ايتدلركه علم اهلنه بزكوار مركب دربر
جزئي مركب دربرجزئي بزدك درو بيرجزئي وارد رتكلم زبان فار
سيده لفظيله لياقت معناسى افاده ايدر تكلم درشهوارديرلر

معناسي

معناسي شاهه لايق انجودمكدر اسب دهوار ديرلر معناسي بوله
يرارات بزركوارك معناسي بزكبي سي اولويه لايق آسا اولوتغه
لايق معناسنه استعمال اولنور اول تقديرجه بزركوارك اصلي
بزركي وآر اولوراندن اختصارا ولنمشدر بزركي اولولق بز
بزعاله اوغلق وبزغو بزغند شمق پيراغي وقتى آوازيدر بو
بزكواري قتى اولولق دلر بزك تسبيح قوردي وحمام بوجكي
وتكري دوه جكي پژغول نارپي دوكامش بغدايدن بشمش آش يعني
بلغور بزم قراغو وطمان پژموري يعني يامري يومري نسنه د
دمكدر بژوك يانقو پژول طيق وآشق وشتالنك يعني بالده
وانجك وقرجغز لرك دبسلم اوينى كه عربجه حكيك ديرلر بژ
پژول بازد بسلم اوينى وبنابجي پژماورد نواله وقاضي لقمه
سي وبرسفره لق ييجك طعام پژمايون فرندون اوكن نيك
آديدر پژوخ كون واي ويلدز طوغمق پژوه پژهيدن لفظدن
لفظدن صيغه امردرووصف تركيبي دريعني جدله برنسنه
صوردمكدر شمس فخري بيت ديدهٔ كردون نظيرآوندير درممالك
خسرودانش پژوهه پژهاني كوني وشك معناسنه وقيغولرنه
جاي بجي پژه قرغو وقيغو وجست كمسه پشت قودسوبق
معناسنه ودكرمن سبكي بردمورديركه آنك اوزرنه دونزوارقه
حمامي بستان معروف ومشهور سبزوات اكلن يره ديرلر عربيدرحمي
جمعي سبانين كلور فارسي سنده واوله دريعني بوستان دروستان
سرنديب دبنده برشهرآديدر بستان افروز سلطان بركي ديدكلري
بحكي دروچكدم واودونى اوتي ديدكلري سمزيرا قلردربستان
بستان ابروزمثله بستان ابجك مثل بستان وفستقاق پسته

پژهاني

برآغجدر باديه ده اولور بستك اكده سنجده معناسنه بُشته فستق
فستق بستد مرجان واواق انجو بانك كسره سيله افصح درضمه
دن عربيدر مرجان قزل طاشي كبي درمغوب وكزندن چقان بستد اولور
بعضلر ايدراينجونك ايريسنه لؤلؤ ديرلر خرد سنه مرجان ديرلر
بُسُنك برطاغ دركه آنده كوكرجندن غيري قوقي اولمز وبرنيت
ايدب آنده وآرنك هرنه ايسه نيتي ديرلر بسرخرما قوزغي بسوده
الله يو قلمش سنه شمس فخري بيت كل اقبال اولدست ايامه
زاغراد كرامت تابسوده بُشُ آت يلسي وقپونجي بشته بست ار
ارقلج يعني ارقيله يك كبتور ملو اوليحق التنه قود قلري سنه يله
ارقج ديرلر تركجه ارقه سمري كبي درپشت آرقه وسينك وارقه
سمري پشتي دنو اريصيد وغي كه طانورلر وخنزير محنت اوغلان
پشته كبي پشترغ مغيلان دن غيري برد كندريا ديه ده اولور كه
بُويا آغجدر دكنلو اولور پشترم قرداشني پشتماز سكرين سما
پشتمان ومثله وكورغه پشتمازه مثله وقويرق دبي پشت
مهره اوكورغه پشتك طپقور قولاقي پشتواره آرقه يوكي پشته
دپجك ويوكسك بلك ويغرن وآرقه يوكي وارقه يوكي پشته باغ
چمن پشتبان قفل آنجي واونكه وآرقه دياغي وقپوباغي وهرسا
نسنه كه آنوكله برنسنه محكم ايدرلر پشتيان درلر پشتيوان مثله
بشخيز براغاجدر كه آندن ياي دوزدرلر پشتك طغرجق ويودخه
قراغي وقورجق ساچ وقپونجي قغي شمس فخري بيت آهوي چين
دكرخطا بودند پشك درناف اوشودهه مشك پشكوك قوي
قوي كوه وقوي اندامواراً دم واشه حريص كشي ويوك چكجي
پشكل قغ وقورجق ساچ پشكول مثل پشكول پشترة برطعامدر

كه

كه خرمايله بشورلر پشنك نشان قديم پشيزة قديم خرما
مثل كاسهٔ بلوطو بمعني پشنزه پشين پول پشيز نشان سكه
زن پشي مثل پشيي بغراسلمه آشي بغمان مطلقا چوي وقا
لبچوپسي بفنج چورك اوتي بقراط ملك الصمه معناسنه
پُف اوف ديمكدر وافورمك پُك بمعني غُك لغة پهلويده
شمس فخري پك وغول وچغر بواوچني بومعنايدر ديور وايت
ايلدي تركيده قوبغه دروچاچ بُكا براغج دربكزاد وآزكال بك
بكذر مثال بكران كرمانيلر لغتنده چولمك دبنه ديرلر وبمالك
تركستانده چولمك يانمسنه ديرلر بكره خرابات بكمان بمند
بلند عشرت بكمان غالب بكير خيار شنبه پل كيري وآياغك
اوكچه سي بلاغور خوارزم لغتنده قاچغونه ديرلر كه كريخته
معناسنه بلبل معروف قوشجغزي دركه بهاراً يامنده دورلو
درلو فرياد ايدر آرمعناسنه عربيدر جمعي بلاد بل كلور وعند ليب دخي
دخي كلور جمعي عنادل كلور عربيدر بلاورك چلك پولاد معنا
سنه بلاك مثله بلاد ديرامن آشلو بُلاد مثله بابل بعني
فلفل بمعني اودت كه بُبُر ديرلر وياني اونقلي چناق بُلبله كلنده
وامن كلو برداق عربيدر بلغور معروف آشدن بغدايدن اولور
بلغونه فكركه عورتلر قزلجه سي بُلقيا اعالام رجالدندر وبرسمه
مشهور پادشاهك اسميدر بلق بربويك ارماقدر بلكنجك طرفه
ومسخره پلك پكرك بلند يوجه وايتلو سنه بلندين قپوپروا
زي واوسچغي دايرهٔ سي بُلوازه ديوار دن چقان درك اوجي
بلوچ سست اندام وتركمانلر عقلسز ودين سز خرآسيلر در
بُلوط كهنه يعني اسكي اولمق وسقيم اولمق بلور بابانك كسره سيله

كسي كه چون سرطان باتو كژرو
سبنك بيشتش ودراب كن چون

ولامك تشديد ياله وفتحه سياله وضمّه سيله دخي جايزدر
بلّور طاشي كه آق مصفا طاشدر بلوس بي حدّ و تواضع ويا لتقلنمق
وبمعنى ميّت بلوغ صغماق بلوك دوه قيغي بلوك اوق نشانى
وطايفهٔ معناسنه وحاصل ولايت كه برمكسيه تعيين اولنمش
اوله بناور چيان ومثل معناسنه ودبلونسنه شمس فخري بيتي
برآستان دركه شاه جهان پناه ‏"‏ دارند مهر وماه شب وروز
بچه را ‏"‏ دشمن شهريار عادل هست خسته درميانه او وبختمله
بلوكات طوائف پله بتراز وكفه سي پليست بمعني بلند بن هرنسنه
تك دبي مطلقا كلبن وشجردن برنوع دراحمد بن اسمعيل ايدر هركه
نسنه تك آخرنه ديرلر بمان نماندن لفظندن صيغهٔ امر درقال
دميكدر بُت اورچبال ودبلونسنه بنتومله بُرج كه يلم قره ديرلر
بن خشك سرچه پنجست يرندن وكوكندن قوتمش نسنه بخشك
زبان لسان عصفور ديرلر براوتدر پنجه اكن پنجه بند عصبه
كه عورتلر باشلرينه اورتر لر پخسته عاجز ودرمانده بند
چيلق وكنه كه طواره بيشور بند وصوكردمه سي وحركت
ايلمش بُندارد بلو محكم نسنه وخبردار بندان انبار دار وصاحب
حب المال معناسنه بندرز مثله وسفره بغلاق فندق بندقله بردرهم
ياخود برمثقال كمان كره يوالغي بندوز چوالدوز بنده كنه كه
طواره بيشور بنكاه يوك باب وقبيله واوبه بنكن چقارجق
چپه بن كوه طاغ دبي بن كوهي بُرْدانه درك درپشيل قابي وار
واردر بويكلك معناسنه برداردر بنه رخت واغرق وعيال
بناله دتمل بنيادمثله بنيوش دكله دميكدر بستمع اول معناسنه
بوقعوآخرنده ايله دخي جايزدر واسيد معناسنه بوي مثله

مثله يوبيني پوب بساط واوتركي بيت صحن سپهر كوبي بزم جهان
شاه شد برجيش ومهر وماهشي چون پوب مينمايد وچادر ايچي معنا
معناسنه بويا بردرلو طعام دربوب اندرش بارگاه بويش هدهد
پويك مثله پويه مثله وآرزومند لطف الله حلمي ايدر معيار
جماليده شمس فخري بولغته مشتركدر آرزومندلق معناسنه داخي
كلور ديو نقل ايدر ويدد ولكن سموع ومانوس اولنان آرزو
مندلق معناسنه اوبي پايله دركه آخرحروف تهجّي دربعضلرخ
بولغتي بضمّ الياء بنقطة واحدة من تحتها ثمّ الياء بنقطتين
من تحتها ديو تصحيح ايلدي پس رواياتي بولفظله مطرب اولدي
نزاع قطع ايدر فرس شاعر لريك قافيه سنده واقع اولان لغة
شويله كه كندولغت تتبّع ايدوب نقل اولنان برده آنوكله استشهاد
اتمكدر سُست دكلدر زيراكه لغت عربيه وغيري مالوفه ديب جمع
ايدوب نقل ايلمشدر احتمال وارکه اول امرده بكلمش دوشمش و
اله معيار جماليده جمع لغتلر بو قبيلدندر بلكه اسدي طوسي داخي لغة
جمع ايتمشدر معلوم دركه اول جمع ايتدوكي لغتلر آتا سندن وانا
سندن اشتمش دكلدر پس كرشاسب نامه سنده كتورد كلري لغتلري خلافنه
روايت واقع اولان يرلرده استشهاد اتمكدر
درست دكلدر بوبو هدهد پوتاب بمعنى پوبه يعني اوق نشاني
پوته التون وكمش سرزجق ظرف كه طپراقدن ايدرلر واوق
نشاني پوتيمار بالتحتيل بچ اصولسز ويقشمز نسنه پوچ يوميري
ويصّي وبوش وهرنسنكه اندازدن ولطفدن خارج اولان اكا
پوچ ديرلر وپوچه بورنلو ديرلر پوچ بيني پوچه بورنلو ويصّي
بورنلو پوخ كوز قپاغي بمعني پچ پوحشل پرپوم كه طبيبلر قتنده

بناه ملك سليمان كه چون س
نويد ملك سپارم ببرم د
برا راي كه ز انعام عامش
بود طوق وحمام وتاج وپو
كاه پيش از حدّ وار اندازه دا
بدركاه شاه آفاق پويه

معروف در و پاك تخمي و تخمكان جيا غي پوخله مثله بود وجود معنا
سنه وبودن لفظندن صيغهٔ ماضيده اكثر بودركه ماضيدن حكا
يت اولور وربطه استعمال اولنور نتكم جان بود يعني جان ايدي ياد
شاه ايدي ديمكدر وقراركاه بودباء عجمينك ضمه سني اماله ايتمكله ه
قماشك وبيزك آرنجي واماله سوز ضمهٔ صريحله قاومعنادر بود
سنه
ييدي بودينك آغزي تبدي يعني باغي وبكلمش نسنه بوده اولمش بو
بودي اولدك واولدي ايدي ديمكدر ياياء خطابدر ياخود ماضيدن
حكايت اولنور بودنا بود اولدي اولدي واولدي وايدي ودكل ايدي بودني
سنه
اولاحق واولمسي ممكن اولان نسنه بوده بوش تهي معنا وجروبش
قوز پوزير پوز وتغنه پوزينه مثله پور فرزند معنا سنه پور
پورسلنست ديرلر يعني يتم اوغلومدر وپولاد معنا سنه پورفستقي
رنك بوره برطيراقدركه قويوبجيلر استعمال ايدرلر پوريا حصير
سازدن معنا سنه وسازوقمشي بوريابافي حصيراورجي پوري
معروف ساز دراو فرمكله جالنور تركيده دخي بوري ديرلر بوري
زن بوري چالجي پوزكجي يعني بزيوري ميخ اوجي پوزدودق وحيو
وحيوانلرك بورني ويرتحي قوشلرك منقاري وانجك وبالدر وسوز
سوليمك پوزه درخت آغج اوزدكي پوز انجك وكجبه بالدر پوزه
مثله پوزهٔ جام طون خاوي پوزش دلك وعدزوبند پوزنج مثله
پوزينه ميمون بوزينه قنطار بوسس اوپمك بوسه مثله پوست
دري وهرنسنه نك قابنده دخي استعمال اولنور بوست بادام پوست
چوزديرلر پوست پيراي دباغ پوست كاله سپلنمك دري وكورك
تصمه سي بوستان بمعني بستان وقوقلي يرمعني قوقسي چوق يرديمكدر
ياحيني وسبزه وات اولان بوديرلر بوسك اوپجك وقنت معنا سنه

پوستان

پوستان صغري پوستين عيبلمك پوستين باءِ عجميله كورك
پوستين دوزكورکجي پوسليمان خروس هدهد عربيدر پوسيد
جروبش پوستده مثله بوشكاه ايوان پادشاه اوپلجك ير
اولدغندن اوترى برسله ديرلر بوسكه مثله بوش باءِ عربيله جا
پك معنا سنه پوشاورتي وپوشيدن لفظندن صيغهٔ امر ووصف
تركيبي در بوشا فكر اندن يشه معنا سنه پوشاكيسي پوشش پوشيدن
لفظندن اسم مصدر در اورتونش ديمكدر واورتو معنا سنه پوشك
چتك يعني كدي كربه معنا سنه پوشله اورتنجك وكيجك پوشيده
مستوره وپاك عورت واورتلود يمكدر بوغ بوغجه كه ايچنه قا
قويرلر اصلده بوغجه بوغجغز ديمكدر تصغير در بوغنج چورك اوتي
بوغرآشي در عجملر بشور لر بوغراق مثله بوغندر برصمر مشق در
كه آنجي قور در بوق بوري كه چالغر لرونايي عراقي بوقلمون بر
جانور در كه صورتده يتمش اكي دورلو اولور وبر جانور در كه خط
خطاده اولور هرآدمده يتمش اكي دورلو رنكه كيرور وايدرلركه
برقوشدر هرصويه طالدقجه برنجه موج ويرر انا آكنلكه ديرلركه
پيل اسدكجه دريلو دريلو اولور موج لرويرر جكلره ومتلون اد
آدمه وكلستاني كمخايه ديرلر وعجب كلورركه هرطوفدن باقجق
بردرلو رنك كورنور وايدرلركه روزكارك تلونندن كنايتدر
بوك اولاكه ديمك لعل معنا سنه پوك باءِ عجميله قاووالك
وتخيل قيوسي آغزنه قودقلردي چالي چوپي وجورچوپ بلور
سني اولسون ترك دلنده تودهٔ ديرلر وتخيلك قيوسنه دخي ديرلر
بوكان بوزلق پوكان كاف عجميله اوغلان تياغي رحم معنا سنه
واول خردوات دركه تركه آلتنه اوستنه صيجرلر تركه نم اوله

خدايكاني وشاهنشه
برين داش لطفش خ

باسيد بهمن كادهن
جنيد كويم دلاسك

شهنشك كه فلك از براى خشمت جوش
دهد زراه ادب خاك در كهش را بوس

45

نم اولمسون وقتون بغرسغي بوكه مثل بوك بول پيشين معناسنه
ترکيده دخي بول استعمال اولنور وپل معناسنه وکاريان سراي
وعذابخانه که مسافر اچون ايدرلر ومغفر يعني دمرتقيه بو
بولجاق اعتماد پري وجنک پري بولکنجک طرفله ومسخره بولکنده
بولکنده منله وريشوت بول باءِ عربيله قوش بورني پولاد آهن بر
يعني جوهردار دميرودمشقي پولاد ودانه برنج بوالعجب طرفله
نسنه عربيدر بولکنج مثله ومسخره پولک بولک بولک معناسنه
بوله بامبول قوردي که قودوز قوردي دخي ديرلر وتجربه اولنمشدر
قاون وامنک بومِ بايقوش ديکلري قوشدرکه ويرانلرده اولور
کوندوزن طشره چقمان کجه ايله آون آولرياخود آوي آياغنه کلور
کلور ديرلر حق تعالينک امريله وملکت وسرحد وقرارکاه بومهن
زلزله بونجار قول پري که جنک اوله يون معنيي کن يعني ديب و
بر مملکت اسمدر وايتردپنکسي ويون معناسنه پون تکلتي بوه بايقوش
وبايقوشه بکزر برقوشدراوکثي بوهه هرهر وآرزو واضطراب
بوي قوقو يعني رايحه بويا زيادة قوقلونسنه صيغهٔ مبالغه در
پويا باءِ عجميله بله کنی طوار بويان مثله باءِ عجميله بويدن لفظدن
لفظدن صيغهٔ مبالغه دربله کنی دميک اولور بويدان صندق
قبرجغي ومشک وعنبر قوقسي بويان قوقراق وبر مملکت اسمدر
پوياک معدنوسی وآيوه درکه عربجه قيصوم ديرلر پوتره اميدوار
بويشي بويدن لفظدن اسم مصدر دربلشي دميکدن بوتره
بوي قروش عطار بويکان اوغلان بياغي عربجه رحم ديرلر
بويکلک بشلجه دانه جقلودر ديشه ضرري وار دربغداديلر
اکا بشقلة البطالين ديرلر بوي مادران ايوه دانه وقوان چکلی

چکلی بويه عشق پويه باءِ عجميله آرزومند وپويدن
لفظدن اسم مصدر دربلمه پوپرمه دميکدن پهٔ اوکی قوشی
بهار اوج يوز بطمان بهتان معروف درعربيده بهتت عليه
ديرلر يعني انوک اوزرنه يالان سويلدي مبهوت اسم مفعولدر بهت
بهتان اوتلمش وعاجز قلمش بهرد تمام معناسنه يعني صولتغان
رنجي عربيده بهمي عربيده اعج دکني دميکدر واکلجي دديکلري اوتلو
باشي اريه باشنه بکزر وجنک اوتي بهود کسي اوددن قزوق
صريق وينغه تقيني اولمق بهم عربيده شول دلبرکه اکا ظفر بو
بولنمز وشول بها درکه آکا ظفر بولنمز بياننش زبان مرضي و
مطلقا معلول اولمق بيو کلمي وينکه ودينه واکن اوغلان و
کوه ددکلري قوردجغدرکه کسي يرهلاک ايدر بيوس اميد
وتواضع وکند ويجون نه سويلر لردبو دکلمک بيوک کلمي عربجه
عروس معناسنه شمس خوي غم اکرايمن بودچه عجمي مثل
آتش بود همیشه بيوک پيو کافی دوکن عروسی معناسنه **باب**
التاءِ المفتوحه تا حرفدرحتي معناسنه واداتدر تعليل درلام
جارّه معناسنه مثلا آمدم تا ترا بينم وانتهاءِ غايت ايچون کلور مثلا
رفتم تا ببکله ودوام معناسنه کلور مثلا تا دين کله کوسفندي
هست نه نشيند اجل زقصابي وقات معناسنه کلور مثلا يکنا
يکتا ودوتا کبي کاه اولور شرط ايچوندر مثلا بخذ اتا تونيايين
شايم تاب وشعله وحرارت ورنج وپيچ وطاقت وتينلک وبو
کمک دوصف ترکيبي دافي استعمال اولنور مثلا عالم تاب کبي وبت
معناسنه ومردم وقرجشمق وبوغشمق تابال اوزوک وقنت وبوي
قد معناسنه تاباطيق وطوه تابان ديلدرايچي تابستان يايي وفصلي

نيست درين چون شهنشاه
نيست درزدم همچو شاه

تابستانی یازلق ویایلق تابشان ظیلسان تابش تابیدن له
لفظندن اسم مصدر دیلدر ایشی دیمکدر انیش وقریش معناسنه
تابل آشله قونلان هوج تابناك یلدرایجی تابوتا ولی قویحق صندوق
صندوق عربیدر جمعی توابت کلور تابه طوه که تنجره کبی درامّا
قوللیلری اولور اچنده طعام بشورلر تابی یلدرایق وآید کلك
تاب تاتر سنه معنادر وبرطائفنك اسمدر وتعلیم خانیه اتدکلری
اوقاه دیرلر تاتار مشهور طائفنك اسمدر اصکده ترکك
کویلوسنه وعوامنه دیرلر ترك مقال دیرلر تاتاریك اوکیك
قوشی تاتاری یرتمجلو قفتان وخوب کوهر وایو مشك وخوب
دلبر وتاتاره منسوب دیمکدر تاج عربیدر جمعی یتجان کلور افسر
افسر معناسنه پادشاهلر باشلرینه کیدکلری کسوتله دیرلر وعروس
ایکنجه دیرلر تاج پوشی هدهد تاج عروس سلطان برکی دکلری
حجکدر تاجك خروسلی یکی وتاج لفظنك تصغیردر یعنی تاجغز
دیمکدر وبرقومك تاجدر تاجك مثله ولایت فریس فارس تا
تاجیك ولایت پارس ولغت فارس تاج کیانی پادشاهلق تاجی تا
تاجکی بردرلو قفتان درتبریز ولایتندهٔ کیرلر تاجه مثل
تاج تتق معناسنه دروبراغاجدر یا قمقدن غیری نسنیه یرانمز
عیشی اولمز بیت شهنشهیست که درمطبخ مکارم او ☆ برنده عود و
قماری بجای هیمه تاخ تاخته قوشلمش آت وایجه ایپ تاختنی
وکدل آتی تارباش دیه سی وغیری نسنه نك دیه سی وبرارشی و
کرش طمان وقراکوشمس فخری بیت صبا همی کند ازین ازان دوی جمن ☆
چراغ لاله کرفتست ناهیه شب تار ☆ وبولنمق تاراج یغما تالاج
مثله واوازو مشعله تارخ ابراهیم پیغمبرك ثم باباسی آدیدر

چون بود راستی معدلتش
چو برآید زتله وتاره

تاردکنه

تاردکنه که طواره یپشور تارك ذیله جك تارماردار
طغان تارمیغ طمان تارم مثل طارم وقراکو تاره بزارشی
وقیان یعنی بویك ترازو واوست قفتانی وقراکو بجاق و
یپل معناسنه تاریك قراکو تاریکی قراکولق تاری مثله
تاره خیمه تازیانه قمچی تازیانه مثله تازه کنج دیمکدر
تازسکردم ترك تاردغی دیرلر واولی سکوکی تازی عربیدر
بدوی آت واوآتی تازی کاردیرلر بردرلو بجاق درعربجه
تدریه دیرلر تازیك اول کمسه درکه فارسیدن دل بلمیه
بلمیه بعضلر فارسی بلمین دردیرلر تاسه طارلغمق تاشی
هلال درکه یوزده جودله عورتلر ایدرلر وشریك سنه معنا
مثالا خواجه تاش وسبق تاش دیرلر یعنی خواجده وسبقده
شریکلر دیمکدر وبرممالکت آدیدر تاغ قروآنجو وهیزم معنا
سنه یعنی براغاجدرکه اودن اولمقدن غیریه یرانمز
شمس فخری ☆ درکوه دشت بنام شهنشاه جمال دین بیت کل رو
وید ازخشك رطب آید نجوب تاغ ☆ براغجدرکه اودی تیز
سوینمز برهفته مقداریطو درعربجه شجرهٔ عضاه دیرلر
وبرتاراغجدر وطاشلجه امرود آنجی یعنی اضلاع انجی تاغوش
باشی صویه باتورمق تاغیستان الغنلق تاقیا دیرباش دیرلر
براوتدرتاك باغ آصمه سی جبغی وجرتلق قوشی تاکدانه
بوکلمش ایلك تالاج مثل تاراج وبانك ومشعله تالان
یغما تالانك توسز شفتالو ولغته پهلویده قسیی معناسنه
درتالانه مثله تالك ساج دوزجیلر واغرجیلرآلتی
وزحم معناسنه تالسان بمعنی طیلسان تالشان مثله تالش

تالش اوق بلكي تالجاك خروس ايكي تالوسه بمعني ياسه
يعني طار لغمق تام بمعني تمام بتون معنا سنه عربيدر تاموا
تاموارة ابريق تان سنرك دمكدر آن شما معنا سنه وكوچ وقوة
تاو بمعني تاب زيرا بايله واو ما بينده تبادل وتواخي وارد
وقما واو بينده قمتش آتمق وجنبك ودكشمك تا وان اودك
يعني بورج والم وبوجلو وجرم وجنايت صوج معنا سنه
تاول براغو وبجه تاون توسن يعني وآم اولمدق طوار تاوة
تركيده تغن ديرلر طوه دخي ديرلر وتويك كربج تاه تاقت
معنا سنه تاي بمعني همتاي مانند ونظير معنا سنه تابه
تابه اِنجه ايلك وتوز واجي ياغ تب اِسِتمه تيا بمعني بكذارة
يعني واز كل دمكدر تبار قوم وقبيله وكورك وهلاكلك عر
عربيدر تباري وظيفه تبان طبراق چكجي كيسه تباجه سلّه
وميردلو قيله تباجير كل فروني تباه ازغون ويرامن وفاسد
تباهه بوراني واكشلي وميردلو قيله تب برطاغ درانده برقيو
وارد ايجنده قرق دورلو دلله آوازكلور بغور بغيسه آوان كلمز
دكز اور تاسنده هركون انده اودينا رامّا دكزدن صوچقار سونيدر
تب بادة اِسِتمه دترمه سي تنجال طوطقله چقن اوجق تنجاله
مثله تبر بلته تبر زين ايرنجاغي وبجاق تبرك طبله تبرك
آسيا دكرمن دشكي ازنه معنا سنه وتوقمق تبر لكام طمق
تبرم اولوخانوزن تبرزن بالته جي تبستة بمعني تباه وفاسد
واوربجك آوي تبستة بجقكي فرنكي خالي تبشنك تشول ابرشمدر
كه آنكله جورپلر اورلر تبشن حارت اسم مصدر دريقيش و
پندريش معنا سنه توبش مثله تبغور قوبش سنقاري وحيوانات

آخر

آخر جوره سي تبنكو وابنار كه تركيده صريون ديرلر وقيور
وكور قيو كه ايچنه سپرلر ديوكرلر تبنكوي مثله تبنكه
مثله تبنك كيك وذننده بولغت آصلده دالله ايدي عجملر
تطرّف ايدوب تايله اقورلر واتلو يعني بجسم كرز اوغلان
قوجبايلر پوته سي وقالپ كه ايچنه البتون وكمش دكرلرود
ودريچه معنا سنه تبكوب بردچالدركه جوز دوميله و
صرمسق ايله ايدرلر اكشي اولورتبو برمملكت اسمدركه آنده
بودكرمن وارد ريونس پيغامبرم يا پمشدر شمدركه زمانده
يونس پيغمبري سورمك طوردييه لرطورود وبنله يونس
پيغامبري سورمك بوري ديه لرير تبوراك دفدركه چلا
چلاق لر وزخرديد كلري تحته حقلردركه اوغلان بخقلر و
وقوشبازانوكله قوشي اوكرديرلر تبوك طبق تبله هاء ملفوظه
ايله شروزننده تباه لفظندن تخفيف اولنمشدر تبينه اوربجك
اوي تبيزه طبل وكوش شمس فخري آياشاهي كه بردركاه جانت بيت
زطاس مهروموم ياشد تبيره وزرناكه چالغلر وپاره پاره
معنا سنه تبير مثله تبيله اتمكجيلر شمدك اتمكي آنوكله الدرلر خنور
خنور ديرلر تبيله مثله وطبله تبي صيق نكندة يي تقيا تبتار
بمعني تاتاركه معروف طائفه و بنايي معنا سنه يعني بربري آربجك
تتره سماق تتري مثله تترى تاء ثانيه نك فتحه سيله بعضلر
بعضلر كلاه تتري دركه كلاه اميرانه دمكدر وايتدلركه تاتار
ترك طائفه سنك غايته ادني واحمق جاهلنه ديرلر تتنك
قوبجيلر قالبي تينك معنا سنه تخت پادشاهلر اوتر جق كرود
تحته معروفدر تركيده مستعمل درويشي عريض معنا سنه نتكم

رروياقوت ولعل انار خرنيت
نبينه روي كيسه تا تنبنكو
درسبا تين لطف بهجه او
شايد ارقيد آيد ارنتري
من خسرو وكربود نادا
در برقان از بالا وتب بادة
له بدخواه از تاب عنا
ت دايم همجو دوزخ در تبش

نتاكم قماشلرده برتحته بن ديرلر وتانشير تحته سي واوريحك
اويتحتهٔ جامه جندره وقصيح واشكنجه آنجي تحتهٔ لف
تحتهٔ كفشكير بشمقجي كلهٔ سي تحتهٔ نان يصدانجي واتمك
جيلر تحته سي براوزن آنجك يرايچني اويرلردخي اتمكي
آنوكله فرونه آترلر تبيكله معناسنه دروسني معناسنه تخجل
تخجل جموك كرماتيلر ترنجي ديرلر واصفهانيلر نسكنج ديرلر و
تركيده چدمك ديرلر هر بزده بردرلر واصطلاح اعتشلر درتخس
كوكل طارلغي وغصه دن اولن تغير حاله تخش زبترك كه آنوكله
اوق آترلر وآشغله سرتمك تخكلون چتك قوز تخكليون
مثله تحكم ياذاوي وتركستان سمللكتي تخله عصا وغلين تخم
تخم چادر اوكنده قورلن كوناك واول بزدركه چتل انجك اوكنده
بركدرلردخي نثار اولنان شكري وآنجه آنوكله يره دوشمدين
طوترلر تلك دتاج ديدكلري قوشجغز تذرومثله ومش كلدك
قوشي ودراج ترباش واداة افعل تفصيل درمثلا ايدرلركه بن
بهتر ومهتر يعني يكرك واولورق ترايوكسك ديوار تراب صوسز
سزندسي تراژه ترسلك ترازو معروف درعربيده ميزان معناسنه
ترانكبين بصره بالي ترانه اصوللهٔ ايرلق ترب شكنجه وتيز كتمك
ترت مرت طارطغن دمك درترتندباطل ترجمان بردلي غيري
دله دوندرب اداايلمكه ديرلرعربيده ترخ دارك فتحه تسيله و
خانك سكونيله فرحك ضدايده وغصه معناسنه عربيده ترخال قوشي
بوقي ترخان معاف ومسلم معناسنه وترخون ديركلري سبزه
كه بنور ترخانه معروف آتش دركه تركيده شايع درترخنج آغرد
بصماق ترنجه باغ تكلي ترخون معروف سبزه دركه بنور ترخينه

مثل ترخانه

مثل ترخانه تردامن ناپاك عورت واوغلان ترزده قاضي
بتسي وبيهوده كوي يعني عبث وباطل سويلين كمسه ترس قورقو
خوعربجه خوف معناسنه ترسان ترسيدن لفظندن صيغه
مبالغه درزياده قورقجي وقورقو ديمكدر ترسا نصرانيي بضلر
اوده طيان كافردردلر ترغند حركتدن قلمش مفصل يعني
آك بري ترف بيش صويي وبيش قوردي وقتق ترفنج انجه
ضرب يول كه اندن زحمتله كچلور اكر خواهي كه بشود درجهانت
بيت بدل درغم بتن درزحمت وبرنج ره معصد بودنر ديك و
آسان بنا شد دور بي سامان ودرفنج درفند جميع حصو
لله تحالله بحال اولن آيش ويالان وعده وصفور وصحى خيارى
ترف واقورقلو آش ترك تركش وتولغه كه دسور تقيه درجنك
ده كيرلر وتراك لفظندن تخفيفاولمشدر وپينه يعني طمر ويمه
تركز اكلمش تركه ونطس تركان خاتون ترکش بلك تركون
فتراك يعني تركي تركهار كش قوشلر حق تكنه كه بعض برلر
ده تركجه كشكزن ديرلر ترمس برمعروف دارودر ترمسه
اكي قراطاغري تيراط نصف دانق درد دانق بردرهمك ربعنه
ديرلر ترم ناموت ميغ معناسنه ترمودة طالبحق ترمش بكش تلن ترند
برصرو جه كچرك قوشدر ترنك ياي كرشنك آوازي ويرتمق و
زخم ترنكبين بصره بالي وبردارودر ترنج انجه يول ترفنج معنا
سنه ترنجي چدمك ترنيب صاوريلمش كل خاكستر بنياد معنا
سنه ترنيان طبله ويمش سپدي وچيت وغلبير ترونديلان
وعله تروه انجه صرب يول ترفنج وترنج معناسنه ترويه
مثله وپشته پشته اولمش يول ترة مطلقا سبزه كه بوستاندة

قاضي كردون جودديده عدل وملك
مملكت راتا ابد بسته بنا ثبت
مريح راحمل سان كردند جمله
هركه كه بندكانش برستاه

اکلور و بنور تخفیفی و تشدیدی جایز در ترهٔ هاءِ ملفوظه
ایله دیزه سنه معنا یعنی تموز و حمی با صدر مه سی ترهٔ دوغ یوغرت
قوشمش ترهٔ ترهٔ تیزک قچی دیرلر براجی یپراقلر ترهٔ کبی بنور
ترپان ترنیان لفظ ندن تخفیف اولنمشدر یعنی یمش سیدی و غلبیر
ترینی یاشرک و ایورک ترینی و اغویشه اشی و ترخانه اشی یر
ترینه باغ کمله سی و ترخانه آشی تریوه ضرب یول تزقر
جن دیرلو برکچرک بوزدق قوشبغزدر قزللغه مایل درایکنجی
او حمی با غلرده و کلستانلرده اولور لطف الله حلیمی یدر بزم
ولاله تیده یعنی الماسیه ده اول قوشبغزدر قوجن دیرلر و اصفها
نده ترنده دیرلر تزئ عجمیله یوقش و قرق و صنوق یردن
چقمامش کن تزدیر قوجله چکرکه الندک ایچنده اولور تزده
دکرمن طکوز لغی و چقلدغی و اوناق و دکرمن سردی و سنکی و
دکرمن اولوغی ترزو و سکلن ترزه آریه و بغدای قلغی قلچغی زاءِ
عجمیله و عربیله جایز در و کلید پرسی و سغرق و میان سرای و
تیرخانه یعنی اوستون آنجی ترهٔ چوپ دوغنکر و بمعنی ترزه و صو
کناری و ذکرک باشی و ستنده اولان دری و کلید پرسی ترهٔ آسیان
دکرمن اولجغی تسخره استهزاء وظفه عربیدر تست لکن تسوا کی
حبّه دریکرمی دری بر دینار در و دینارک سدسی برد انک در سوداسی
سودد انکک ربعدر پس ستود ینادک سدسنک ربعی اولور یعنی یکرمی
درت بخشندن بر بخشی اولور تعریب ایدرلر تسبوج دیرلر بیت چو دینار زیست
شش دانک ای برادر ودانک حار طسوجست اشتهر تشی او قلی کر
او قلی کرپی تش بمعنی آتش و بچغی و بویک انجلر نایه حق بالتاء تشبیل
بالثّ اولنه سی تشت لکن بمعنی تست ایدر تشت خوان سینی تشنه سا

ساعت

ساعت نامه و یشیل کوبچک و تغار و تکنه تشتی میکائیل م ر
تشریف عربیدر خلعت کیورمک و اولولمق تشرین تاریخ رومان
اکی ایک آدیدر برینه تشرین اول دیرلر برینه تشرین ثانی دیرلر
اول کوز اوتوز برکونلر اول درد کونلنه کونش عقرب برجنه کچر
تشرین ثانی اوتوز کونلر اوجنجی کونلنه قوس برجنه کچر تشا
تشلیخ سجّاده تشتخ عربیدر اوآیق بوزلمک تشنک درلو
درلو در کرلرک آتلرلرندن کله براوزن اجمی اوجی سوری
دمرو در کله دیوارلرلر تشنه صوسزدشنه معنا حق اسک
استعمال اولنور و تبادل وارد روهیکل طوماری تشویش خجا
و بمعنی تشویش و حوش دل اولمق سنه معنا دخی کلور عربیدر تشهیر ج
چشمک یعنی کوزلک تشی او قلی کرپی تسی معنا تشیر سایله
کاه تعبیه ترتیب ایلمک عربیدر تعویض بویین هیکلی عربیدر
تغار بویک ترکی تفتغ کوبچک و بربویک کله درکه مرور دیرلر
شمنتس فخری خاتم عهد شیخ ابو اسحق که دهد زر بدامن و تفتغ
تف قتی قزغون دمکدر و تاب معناسنه و بوغ یعنی بخار و زوزبا
نه آتش و تشدیدله دخی لغت در تفاع قفاسکلی و شراب صوکنه
ایچلن قدح تفت حرارت معناسنه اسم مصدر در و صیغهٔ مناضید
تافتن لفظ ندن تخفیف اولنمشدر و جمیع معناسنه شویله محفف
استعمال اولنور و ارمک معناسنه و بیلمق و صلنمق سنه معنا استعمال اولنلر
حرارته سبب اولدغندن اوتری وارمجک اوین اورمک و تین واقی
و سرشته معناسنه تفته قزغون تفت بروی بر مشهور مکیف
دارو در تفتیک بر نوع کچی قلیدر ترکیده دخی استعمال اولنور امّا
تانک کسره سیله استعمال اولنور تفدیک چولمک نوعی تغرغه

شمس فخری
زسیم بحسب و قهر او زند زهر
بجای جنک ودف وجام و مصحف و

شمس فخری
ای فلک بنا هی که دشاک شش
اندر دل خورشید بود روز
در بزم و عیش و دولتی با دا
بر دست کس و نوش بکن کا
و بعیش همی دشت دکر
ز با نکنش همی کوه ها
تن ظالم و دل طالم بعهد
چو مس در کورهٔ غم تفته

بر مشهور شهر در چینه یقین تفشره ترکیده بقلغو دیلر و بقلوا ده
تفسیر حسته سِدُوکی که قادوده ده کوستی ودلر تفشی حرارت
وکو یک تفشیره مرحمک آشی و بقلغی تفشاه طعنه تفشی بمعنی
تبسی و مرحمک تفشیله بمعنی تفشیره و عجم دیار آشار ندرو
قلیه وکرز تفتله اورنجک آغی شمس فخری یحق کردکار اونلاه داشت
زد شمن احمد مرسل بتفته تفوز تغور طیرا قدن قپو اوستنک
اور توسی تک حماله ویو کرمک ویلمک و تکیدن صیغه امر دو صف
ترکیبی دیر مثلا بادتک واسب تک یعنی بادسیج شلوآت وسکرد
دشلو وادات تنبیه دراسمک آخرنه لاحق اولور ماه تک آی
کبی ودیب وقع معنا وقوش بورنی وهمان معنا تکاپوی پیلوپ تو
یو پرتق تاک و یوی مثله تکاور یورغه آت ویلکن ورونله ودونله
وتازنله ودریک تکرک کاف اولک فتحاه سیله استعمال اولنور
تکبر تشدید سز اورنجک آغی تکبر تشدیدیله عربیدر اولولمق بکر
تکرمیش آغی تکره اوزم قابی تکژ اوزم چکردکی کاله اوزم صقلردن
صکره قالور وجنبه وعیش آغی تکر معنا سنه تکثره مثله تکسیر
سین مهمله ایله فرس وزننده اوزم چکردکی تکشر مثله تکل امرد
اوغلان یعنی هنوز سقالی کلمه مش تاء مکسوره ایله دخی استعمال
اولنور نتکم کلسه کرک فاما شمتت فخری استشهادی اوزره صورت
سنه معنا اولمق درتک مرغ قوش بورنی تکونیا رمه تکوز اوزم چکردکی
تکوک خانور شکلنده قدح درکه آنوکلاه شراب بچرلر تکه شلوار
بندی یعنی اوچقور تکنز مثل تکر تکسه عیبه که ترکیده هیبه
دیلر عرب سی عیبه درجامه دان دیمکدر تکین خاتون و بها درتکیه
سویکمه وسویکنه یرید عربیدر تل دیه جک درعربیدر جمعی تلال

تلالدر

تلالدر و یغن معناسنه دخی کلور تلاله دروشن تلالیه قول تلالتف
چیل و یکرنجی کسه کله مرد اردن صقنمز تلالتوف مثله نباشد
فیلسوف انکسر کله باشد بهر زشتی و ناپاکی تلالتوف تلالتون ا
آنک ضد بیر یعنی مرد اردن صقنمز کسه تلالج بانک و مشعله
غلبه لک معناسنه تنیست ممکن درهمایون عهد اوکرکسی پر ملک
برخیر زتلالج چین شهرنه یقین برمعظم شهر در تلالفیوه
معجب یعنی کند ویی کورمش کسه تلالیه قراول بعض بایلیک
تلالابه اولمش در تلالاشی عربیدر طغلوب مضمحل اولمق وهلاک
اولمق تلبه هکبه تلبینه سدلو آشی عربیدر تلج براوتدر وعقرب
یواشی تلتک قتو بجی یوتله سی تلنک مثله تلخ آجی تلخناک اجر
آجیرق تلخه کلمه تلخینه ترخانه اشی تلغن فرته بالجق تلواسه
اضطراب تلخوسه غرمن چاچی و بمعنی تلواسه تلومه چچک عنچه
سی تله در زیلر اوستی و اکنه لکی و بلکو و سیک و فاق و طوار بو
بوغز لنان یر و یانلیغ دره بان و ذکر تله سیک تلی در زیلر کسیه
سی و دروشی تلی تخفیفله دروش و بکر تلن تلی در زیانه تلی در
تلی در زیان اکنه لک تلنیسه اکی توز لوحالی تلیسه هکبه
تم کوزپرده سی که سبل دیلر و تکنه اوستی تماشا سیر
ایمک ترکیده دائمی مستعمل در تمام بتون تمره طام اوستی تملوک
تملوک قنابر دیلر براوتدر وخیرون دغی دیلر براوتدر تمنده
پلتک یعنی دلنده لکنتی اولان وکلکی اولان وفاء فاء معنا
لفظ عربیدر شول کمسیه دیلر که کالاسنک دلی فائله سویلیه
پلتکه قریب حالتدر نتله کم رجل فاء فاء دیلر واول کمسیه کی
دلی سویلر کن فاء فایله دونه تمنک الجه یمش تموز اورتله

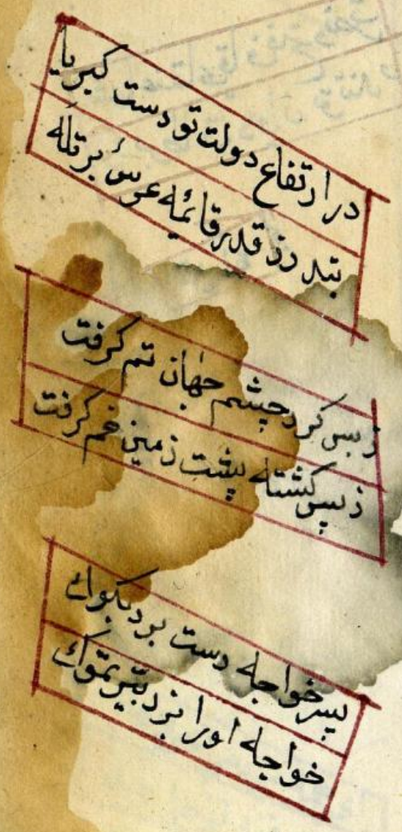

كوز آيدر تموك بوتله اوقي يعني نشانه آبجق اوق وبوتيه دخي ير
لرتن بر ندركه تركيده مستعمل در تناوركودلو كسه تنبله كجك
خالي كه اوزون خاوي اوله ومطلق خالي وفا خالي معنا سنه تنبك
قيو بجي بوتله سي تنبل كاهل كه تركيده دخي استعمال اولنور كرجله
بصرلرتي لر بغايت رغبتلو در تنبه اكي يوز لو خالي وهكيه تنبيل
مكر وحيله وكاهل مثال تنبل تنخ پچيدن معناسنه وصقمق و
جماع ايتمك تنبول بر معروف پير قدر هندو لاتينده اولور كرجله
بصرلر بر لر بغايت رغبتلو در تنجامه كيسي تندچتق قاشلو وقتي
پراكنده معناسنه تندرست تنتي صاتندوا اورمجك عربجه عنكبوت
عنكبوت معناسنه شمس فخري شها عنقاي قاف فتح ونصرت
بود برطاق ايوان تندوا تنده مثاله تنكي اعضاده بومرجله
صرت كجه اولان بر تندبسيله اوتوكه بوستانلرده اولور قوشلر
اورمكدن اوتري ومطلقا دنيله صورتلر والاجه تن ته دكرمن
طكوز لغي تترة معناسنه تنسه خالي تنشوي يونيدي دوجك
بر واولي يوجق بر تنفسه بعني تنسه تنفله اكي يوز لو خالي
مثل تنبله وكجك اوزن صچقلي خالي واوزن ساچ تنك نونك
ضمه سيله يو فقجق صوبر قيق معناسنه تنك نونك سكر
نيله طرحق وايرقولاكي وچوال وصرب دره ومشكال ودنك
كه يوكك بر ياني در وطاغ دپه سي تنكا تنك صقلجم تنكار بر
نوع توز در بعضلر بورق هندبدر دلر تنكاي طارلق تنكناي
مثاله وكليد قوالي وايرشيم طورجق كيسي تنكنا مثاله تنكوص
صندوق تنكله بر نوع آچقه در التي لچه حسابي نه عجده شايع در
والتون تنكيره تنجره تنندوا ورمجك وجلاهلر ايلك جزدكي

التركه

آلتكه جماغ دير لرتنندة مثاله تنور معروف اوجاق در بعض بر لرده
اجنده اتمك بشور لر تنور آشوب كوسكوكه آنوكله اودقر شتر لر
تنور تاب تنورجي يل ايدجك يليزه تنوره ستر پوشكه در ويشلر
بيل لرنه طوتر لر ودسر دن اوجاقدر كه سفره كتور لر تنوسند
تندرست وكوكلي خوش وشادي بمسله تنوند قتي پراكنده تندرو
تره ياغي كه تازه ياغدر تنه برطوناق قماش وقفتانك بدني
واوزون واندرون معناسنه وطغان كنده سي ودفتك وحرتي
بغله دركلري قوشجغز در غايتده كوچك قوشجغز در تنه تنه رود
تره ياغي تنه عنكبوت اورمجك آغي تنها يالكوز وتنلو دمك اولو
تبر بالته وقندر مق وقاتل معناسنه وكوده سني احمق وصوا كلمز
حنطه تواره براودر قشدن اولور انجنه سركين قويرلرو قدمكاه
شمس فخري نشاط دوستانت در بساطين مقام دشمني مملكت قواو
تواره تو ابل جمع تابل در آشه قويالان هوج تو يخ سر زنش و
البخ عربيدر تود بعني تبن تودزني ايرده كوتولن نجاق توربي
بر نوع قفتانا نك در يمني ولاتينده اولور غايتده يو قفجق اولور وقماد
وقمار ايجون بوغز لنان دوه واول دونك بخشنه دخي در لر عربيده
عربيده واوله اكسي بله مفتوح در فارسيده واوساكن در توشش
واوك كسره سيله بعني تبش يعني حرارت توشت قزمه كه انوكله
يرقازلر توغا يغر تلو آشكه قرمان ولاتينده قوزي ايتله و
يوغرده بشور لر غايتده رغبتلو آشدر تركيده دخي توغا اسم
استعمال اولنور تو قيع پادشاهلر نشاندر بر اتلرده وحكملرده
اولور تويل طارلق تابش وآلتي ته قات واينا تر معناسنه تله قت
قت تهان بعني تهي تهم هر نسنه نك بو يكي وبي نظيري و

شاهنشه دوزكاه يوز شند غالاتما
اي حسر ودستم دل وآن شاه تنومند

نشاط دوستانت در بساطين
مقام دشمني مملكت تواره

اي همه مردمي تهي ونهك
مردمي نزد تو جل تابد

شاه بس كه مرا
ير فاقه تموك
وعطاي يزدانست
رونه لبس ونه تنبل

تنجاله صقمق

قاي قاف فتح ونصرت
طاق ديوان تو تنلو

تن نه ك

واعالام رجال الدندبهم تن دیرلر برمعروف پادشاهدر تهمك
بوش اکثر تهی لفظندن صکره اتباع ومزاوجه طریقیله استعمال
اولنور ویا لنجق معناسنه تهیل کاهل بعض نسخده تهمیر واقع
اولمشدر وچوق یرده تهمتن رستم زالك خصمیدرکه افندسی
اوغلیدر دیرلر تهمتن اسفندیاره دیرلر حق تعالی حکمتیله کودهٔ سینی
یالق بولی کبی براتدی یتواعشوهٔ محبوبه در **باب التاء المکسورة**
تیراز انکم صاعمل تبریز سفره بعض نسخده صغر واقع اولمشدر
تیراب سن دکی صوا ولسون غیری نسنه اولسون شاملدر تراش
تراشیدن لفظندن صیغهٔ امر وصف ترکیبی در مثلا آذربت تراش
دیرلر یعنی بت یونمجی آذرکه ابراهیم پیغامبرم بابا سدر تراشه بوفقه
تراك چتلمه وچتلیوب یاهلق وحتلمدن اولان صدا ترندقرچی
دیرلر برقوشدر ترازبق فشرقط ودزمه یالان خبر اصنفهادیلر
لغتدر عربیدر ترست اوچ نوع عدده دیرلر وسکوك معناسنه کله
اهل عراق تکیه لرندر ترك ترك لفظندن تخفیف اولنمشدر تر
ترنك بای کرشی صداسی تره ینبغا کستر بردان ترياق معروفدر
یعنی شول دارودرکه ذهولوك مضرتنی کدرزعربجه صحاح جوهریده
الترياق بکسر التاء دوام السموم دیرلر فارسی مغرب والعرب
تسمی الخمر ترياق وترياقه لانها تذهب بالهم ومنه قول الاعشی
سقیتنی بصها ترياقة اصلی فارسی عرب العرب استعمال اعشدر
تریاك مثله تریاز براوت کوکدر ترنیان بویك سنبلدر تشی کرپی
تقده کشنیز هربیدر تقرده کروویا دیدکلری اوت کوکدر تکله
تکه عربیدر شلوانید اوچقور معناسنه تکت قوه صغر تکل هندوده
حطی کلمه مشی یالك یوزلو تاء مفتوحه کچمشدر تکین بهادر

بهادر

بهادر وخاتون تکینان جمع تکین درعربی اصلوب اوزره تالاب
دکلور وساچلی نسنه صوکبی تم سماق تمساح سختیان تنین
برجزیره واردر پیغمبرم مشهدی قتاله وایدرلرکه هوا یوزنده بر
برسوضع درعربجه اژدها یه دیرلر تله بمعنی تهی واثر یعنی ایز
تهك تهی یعنی بوش وبرهنه تاء مفتوحه ذکری کچمشدر تهی
بوش تهی دست الی بوش وفقیر تهی کاه بوش بکر تیب متحیر
ومدهوش واونکو وتیزی سنه معنا تیب تیز اوصرق تیبار محو سیلر
عشوه سی تیر برنجه معنایه کلور اولا اوق کله معروفدر وقماد
اونیوك تیری کله اوندرا وجونجی نصیبی وحصه سی سنه معنادهٔ کلور و
تاریخ جالالی یازایی در وفرس ایلرنك اون اوچنجی سنه معنادر رئیس القوم
وبولنق وظلمت وکوکلك اتکی وکمی درکك واهن سنه کن وسقف
خانیله قونان آغاچ ونا نجی دکرمنسك درکی وعطارد یلدزی
وصاعقه ویالان وقلاوز وکوزایی وقفتان اتکنك جبره
نایی برقوشچغزدرکه اوکیك مقداری عراق دیارنده چوق اولور
عربجه شفتین دیرلر واود کوزی واوق دمرنی واوقلغی تیراره
الکم صاعمل تیراژه مثله تیروان قبوزکه ایچنه اوق قویرلر
تیره دل ملول تیرکش بلکه تیرم اولوخاتون تیرنان اوقلغی تیر
تیره بولانق وقراکولق وبرمنوار نسنه ستغیر اولوب وقاراب طو
نق اولمق ویا نجیلرکه تیره رنك بولانق وقوله آت تیره کوز
کوزدیرلر غلبیر کیمی در تیره لکام اویان دماغی ودمق واویان
تیر یکدست برالدن اتلن اوق یعنی برا وغودن آتلن اوق تیرنج
قفتان یرتمجی وچاپکی تبریز مثله تیز کسره نك ایاله سیله
کسکن وایتی وککره وتجیل ویورکن اما کسره صرجیله اوز

مطلب تیر
کرنبیم رخت ازطرهٔ مسلمین چاك
درشب تیره بخواب شیدل نظر نتوان کرد
ازینجا بنج حسن چوردستمی
وزشش درشش جهت چوردستمی
است جفت خسوف
بوده دیونکل

اوصُرت وصُرت تيز تيب او صُرق تيز ژاء عجمله اكن اوغلدد
جي ويوقش تيز ناي قلچ وبچاق آغر لغي تيز كادم يوركن طوار تيز
تيزك صُرت ويرمك تيژه مرتك والغم سلقم عربچه شراب ديرلر
ديرلر تيسه كوكرجنه بكزر برقوشه تيشله كسر وكوكلك تيغ نلم لو
ناملو قالچ اولسون بچق اولسون وغيري وغرينده صاور لمغيچون
يغلن تركه تركيده ظنّار ديرلر وسقرق ديدكاري كله تره كنك هنوز
يردن چقد غي زمانده وشعله معناسنه تيمار علاج ايلمك و
كمسنك غصّه سن يمك وبسلمك ودعايت ايلمك ورنج معناسنه
دغي كلور ديرلر تيمّر بزآزستان وبازار امّا اسدي طوسي وهندو
شاه نخجواني وشمس فخري كاربان سراي معناسنه نقل ايلديلر غا
لب بودركه اوّل اقلميلره ده بزآزستان وبازار اكثر يا خانلرده
اولوب واولور اول سببدن اطلاق اولنور ومورد استعمالدر نه
تتبّع اولنورسه شول مرتبه ظاهر اولور كه بازار وسوق معناسنه
اوله تيماشي معيشتك واورمان تيمور خوزه دركه طوار اچندن
چقر اكثر صغرودن چقر آتدن دغي چقرمش چوق دورلو مرضه
نافعدر تريا قلردندر تينوشي خرسنده تركه يغني كله تركيده ظنّار
ديرلر تنسيله اورمجك آغي تيو طاقت وبلها در وتوانا ودانا و
عاقل تيهان طاقوزلن قوردندن كركدن بزبوحبك دراغلدوت
ودكنلري اوزرنده اولور اوزرنده آغ رطوبت اولور كندونك قا
قالبي كبي تمام اولدقده ايچنده برقره سكك كبي نسنه ظاهر اولور
واوّل رطوبت ارير كوكسن مرضنه نافعدر تيهو چيل ديدكلري
قوشجغز دروحليم معناسنه تيله صحراو بيابان واولو لنموتي

باب التّاء المضمومته تبان بمعني طمان تنبان مثله تبت بزو

وبرولله تيتك اسمدر مسك خالص اكا نسبت واضافت اولنور مسك
تبتي بانك ضمّه سيله تبّت قافيه سنده استعمال اولنور تشديدله
وتشد يدسز دغي جايز دركاه اولور برنوع زياده ادب تنسبت ديرلر
مسك تبتي ديرلر تتق برده تمّاج خميرآشي درعربچه لاحشه
ولاكشه ديرلر تتم سماق تخت بربوجق وقيّه كله تركيده انكيه د
ديرلر وزنده التي يوز درهم دراوقيّه معناسنه ودختي معناسنه
تخم هرنسنه نك اصلنه درلركه آندن حاصل اولور حبوبات ده و
غيرنده استعمال اولنور ومني معناسنه كه ادمك تخمي درتخم مرغ
ديرلر تخمله معده ده طعام هضم اولميوب فاسد اولمق وهم تخم
معناسنه تخميا سقرق يعني تركنك يرندن اوّل چقوب ظاهر اولد
غي مرتبه نك اسمدر تركيده سقرق ديرلر تخميان تخمكن تخمي تخميا
تخميانه سقرق وتخمكان وهر تخمله اطلاق اولنور بغدايدن وار
پدن تخميانه مثل تراشكا وسخي وسنك معناسنه كلور تراز كو
كوزلك ويراشقلاق ترب معروف قدر تركيده دغي ترب ديرلر شلغم
كبدر بتور ترتّ قتي پراكنده تُرتُ مُرتُ تاريمار وطرطغن تركجه
توك توك تُرو كورك وناز تُرشُ يورك قتلغي ترش اكشي ترشت
قزمه تُرشه قوزي قلاه غي ترش شيرين مايه خوشوكه اكشيه
مائيلدر غايتده خوش درشيمك اكشجه واكشرك ترشكيا قوزي
قلاه غي واكشجه اوتلر ترشغاك اكشرك تركان كدايان معناسنه
دروتركي لفظندر جمع درعرب وخانوتلر وبحبوبلر وكدبلر دغي
ديرلر ترغان باج وبدرقه معناسنه ترغيوز حكم همايون ترف
ترب وكش وقتق ترقاق خوارزم لغتنده سلاح دار معناسنه استعما
اولنور ترك چين وخطا ودشت وقبچاق مملكتلر ترك تازيغما

كرتور چو عقرب بندي ناقص وبي قهم
در قبضهٔ آن تيغ نشانندي ويرانرا
دران ده فرود آمد از بهر كشت
يكي تيغ چون يافت استبق بهشت
آفتابيم بقبله نام بود
آفتاب آن همه ضمير من تيغ
همچو هم خزينه كوهر حجه
غم رهست برقرار من تيغ

يغما يحون وغارت ايحون سكرش دم صالمق وناز وشيوه تركي غوي
برطا يفدر كه خوان خورلر وقتان دوكيلير در كمسه دن قورقمن لر
لر ترمس كجي يونوزي ترنج معروف عيشدر تركيده دخي مستعمل در
عربجه نارنج ديرلر سوا خلده اولور ترنجان توآن اوقي ترنجي جمد
لمك ترشه قوزي قالاغي يعني ترشه ترويه ضرب يوكاله گرتك
گرتك اوله تزبرگ ضروجه قوشجغز در سرچه دن گرگ
در تاء مفتوحه دخي ذكري گچمشدر ترغو خوارزم لغتنده نزل معنا
ترلغي يوغرتصوين طوزله قينادرلر اكثري اولور قتوكبي بعض نسخده
ترنقي واقع اولمشدر قافله تفل اعل معناسنه تغار خوارزم لغتنده
وجه معاشي معنادر بعض نسخده تفال واقع اولمشدر تيزكستيل غازي
پيزي تف اُف دمكدر يعني نفرين والنجه در بوغ وتاتقوتف معناسنه
فتحاله تغولوزه تكور مك تك قوش بورني تكمه يعني دكمه تكوك
جانور شكلنده دن ملش قدح در كاه شراب ايچرلر تل در زيلر كيسه سي
تلك بمري يسنه تلك هند قماشلرندن بر قماشدر تلنكي كلخان
جمرسي ويرامن حالاللوق وكزلك ودلنجي تمام يصي وكرمي دمرن تمن
يعني تمان اون بيك عدده ديرلر تن درياي مظلمه اولور بر بالق
زهرك مضرتن دفع ايدرلر قرودرلر يالاذصوقدوغنه ايچورلر بازن
الله دفع ايدر وتون معناسنه يعني كلخان تالاغ شراب صحبتنده
صكره ايچلن قدح تبنان بمعني تمان تنبل مكر وحيل تندير قتي
قاقغن تندخوند ترت مرت معناسنه تندر بمعني رعد تندور
مثله بيت چوبايادتو باشد غم نباشد تاريك ابرو برق وتندور
تندي كوده اولن يمرجه يرو مطلقا غلظت ويرلق وسورياكي
اعضاده وطبيقده اولسون تندي كوشرو تندي دل ديرلر تنك يفقه

يفقه

جامه عجب كربلدو دمعلتت
باك رشوت بر دخانه گتر

اگر تندي ياري بر ايدن كنج
نجاك افلندنا رسيده ترنج
از سرك فناهله كشتند تا دناب
دز تندباد قهر اجل جمله

يفقه تنك معناسنه تو واورسمي ايله سن دمكدر عربجه انت
معناسنه فصيح بودركه واو تلفظ اولنميه كاه اولور ضرورت شعرده
اوتري تلفظ اولنورهام تبريزي ميكر سنكين دلست وجان ندارد
هرانكس كه چوتوجانان ندارد رابطه استكه الكه بحلوي ملحق
اولله الف دخي واودوشرتست ديرلر كاه اولور روزن ضرو
رتندن اوتري واو مفتوح تلفظ اولنور اسدي جمله باتوست ان
آن بجويش باز نيايد كسي تاكشايدت راز تواشباع واوله
قيمق يعني سدقمغي وقاتي معناسنه توالي برنسنه نك نهايتي
وكرودوغنك معناسنه توان كوچ وقوت وقدرت وتوانستن
لفظندن صيغه امردر ووصف تركيبي در مثالا قضاتوان ديرلرد
توانند معناسنه كلور توانا كوچلو قادر معناسنه توانكر باي وبمعني
توان توبالي بمعني توال كه دمربوقدر توب قات ايپ قاتي توبان
كورسچيلر تمامي توبره تركيده غلط ايدرلر توده ديرلر قود
معروف عيشدر انواعي اولور مور اولور وسياه اولور پيراغن قورد
جغزلر بيرلر ايبك اولور اندن ابريشم اولور توبر توقتمچ وركك
وكوزلمه وقت قت ديمك اولور توبل آلن وياش اورتوسي تو
تويكي برنوع آقچه در كه اول زمانده يورمش توبه تك كه صكره
دن چقرامشلر مجملا هريكله توته ديرلر ودپه حبك اصلده صكره
غي تاتاء مثلث در فارسيده تاء مشك اولدغي برلرده تايله تا
تلفظ ايدرلر توته كندم تخيل بتي توتيا كوزه چكلن معروف
دارودر توجيه سيل رد وكي بيت خود تراجويد همه خوبي وزيب
خوبي وزيب هچنان توجبه جويد نشيب توج معروفدر
تركيده دخي مستعمل در برنج كبي معدنيدر ودز مسي اولور بقرايله ما

قاليدن ايدرلر توجح هايقرمق توحتله لود نمشي وقومنمغي وكوچمش
سنه
معناسنه توجحه ديوارلر اوزرنده قويحق اسباب يرلري ايدرلر توك معنا
معناسنه تود ديه جك وحيوانات يغنله ديرلر ودوه اود كجي تود
مثله شمس فخري عطاي انباشد بدرها بدره بوداز لعل وكوهر تودة
تودوي قوشي اتمكي دكلري اوتلر توتر طول عورت ومعشوق وياالود
وقيماق وخوشمريم كه قيمغله بشورلر وقب قبحق توران برملكت
اسمدر توزن ياي توزي وطلب معناسنه وقن انمق وحرارت وكدرش
وتوختن لفظندن صيغه امر ووصف تركيبي در توژ عورت اسمدر
توژي اولشق واولشك اولشمك معناسنه وينبقلو وقفتان بو
توس زمين سخت يعني محكم يرتوسن كوره طوار توسله بسلو
طوار توشي طاقت وقدرت بيت بي طاعت وبي طاقت وبي توشي
اي كاه ستمكار كبي باطاقت وباهوشي وحركت واچلق ورمق
يعني جان اثري وارصالان وبعضي ظاهر توشدان ازق قويحق بر
توشمال چاوشي وبكلك ايشاري توشمان نشان وميان سراي
توشه ازق توشل توزي معناسنه توشي بقيه جان عربجه
ريق معناسنه توغ سكسك آغجي كه اودي بچه زمان سوينمي
وطاغ واودن توف يانقوصدا معناسنه تول اوق تولي
صمغي وچمور تولاج يكيارة معناسنه خوارزم لغتي در تولا اول
نسنه دركه آق بزي آنوكله اصلا دلر تركيده ده تولا ديرلر
تولبره اوكه ديدكلري آغج در تولد ايتلو يوزلو عربجه وازغون
تولش شعله وطاقت تولله ابم كوبجي پنيرك معناسنه كه طبيلر
قتنله جناري ديرلر توتمان لغت خوارزم ده وزبان مفاتله
اون بيك عدده ديرلر ومجيلر سلواري توتن مشرق طرفنده برشهردر

كرايماندكارزارجاي درنك
چوخشم شاه رخ بعرك كين نور

دكلخني

وكلخني توني كلخنده بيتور جمري واوزاق يردن كلمش كمسنه تووا
كي والله قتيق يعني سدويوغرت قتمغي برواوله لغتدر توه قت
توبل الن توبي آلن قلي توي شير سدلو تهمت وقهر وسرزنش
عربيدر توپي توش بورقي وبرقوشدركه شفتين ديرلر تيره
مثله وقره طوق ديدكلري قوشجغزدر قائده زبان فارسي وزبان
دري ظرافت اولدغندن اوتري توندة بوجله حرف يوقدر زيرا
اول غرفلر نوعا تقلبدن خالي كلدر آنلر سكن حرفدر بوقطعه
مذكوردر افاضل عجمدن بركمسنه نك قطعه سدر قطعه
هشت حرفت انكه اندر فارسي ناييد همي تانيامو زي بناشي اندرين
معنى بعاف بشنو اكنون اين حروف ياد كيراي جمند ثاء وحاء
صاد وضاد وطاء وعين وقاف باب الجيم المفتوحه جيم سا
كن كلمله آخرده تعريب دراسم عجميدركه آخرنده هاء علامت
اولور تعريب اولونسه اكثريا آندن بدل جيم ساكن كتورلر مثلا
بنفشج وبابونج واسلج كه اصلده يعني بنفشه وبابونه واوله
ايدي كاه اولوركه هادن بدل قاف كتورلر بيدق وفرزدق
كبي وكاف عجمي مطلقا تعريب اولونسه جيمه ابدال اولنور لجام كبي
اصلده لكام ايدي وبنج كبي اصلده بنك ايدي وجيم عجمي مفرد مكسور
مكسور اوله ذوي العقولك غير نده سوال در مثلا آچه كبي نه
دميكدر آخرنده هاء غير ملفوظه ايله عربيده ما معناسنه كه اله
استفهام ايچون اوله حروف رابطه اولور اوله شمل اولد قله
اول هاء غير ملفوظه ياايله ابدال اولنور مثلا چيستت وچيندير
لرجا بمعنى مكان جاي مثله اصلده ياايله دراختصار دن اوتري
وتخفيف دن اوتري ياخذف اولنور خداي كبي جاپايان ادك اوستنه

اوستنه کیلن ارک چاپک چابوک مثله چست وذیبا معناسنه جابل
جابل کون باشی مغرب معناسنه جابلسا مثله جاب لقا کون طو
غشی بعضلر ایتدکلرنه جابلقا یله جابلسا اکی مشهور بروه بری مشرقله
بری مشرقله وبری مغربه قاف طاغی کبی وایدی لوکه برنده حضر
پیغامبرم اولور وبرنده الیاس پیغمبرم اولور جابلوس دلحکاك
یا لتقلمق معناسنه ولطفله وخوب ذبانلغله آدمی الداماق
عوجه تبصبص دیرلر یا جابلوسی مثله وخربنده معناسنه
ولطفله وخوب شمس فخری بجابلوسی خودرا همی کند پرکار ولکن
ولی نیکو نبود کار جابلوس وبلوس لفظنک دخی معناسنه اکا یقین
درجابله کل چاپوت اسکی پنبق جابی خراج وباج وعشر جمع
ایدجی چاتلیق ترسانک ونصرانک دانشمندی چاچ خشن
مملکتنده برشهر در ایوبا یلرا کا نسبت اولنوب کمان چاچی دیرلر
وآق توزلو یایه دخی دیرلر وخرمنده آرپه وبغدای یعنی چاجرم
برشهر اسمدر چاجله چارق که آیغه کیرلر جاخسوك اوراق
واس معناسنه چاخشوك مثله چادر خیمه وچارکه عورت لرا ودر
تنورلر چادرشب ترکیده غلط ایدوب چارشب دیرلر که دوشك
اوستنه دوشرلر چاره عربیده راه روشن ویول اورتله سی چاده و
سحاریو کجی معناسنه چار درت چهار معناسنه چهارپا درت ایقلو چار
چاربالش سندر وعناصر اربعه چارپاره چالیره که چنکیلر
چالارلر دورت پاره اغچ درونبه معناسنه ها چارچشم وره آت
که کوزلرنك اوستنه برکوز کبی نشانلری اولور چارخانه بویك
قزان چارده اون درت چاردهم اون درد بخی چارسو بازار
چارشاخ خرمنی چارشوب بمعنی چارسو چارکون بسپاسله

دیدکلری ادویه که جوز برانك قابیدر وسمرآنجی چارمغز جوز
رومی که قوردبرلر غلطدر غلطدر چادرم بمعنی چهارم یعنی درد
دردنجی چارمین مثله چارمیخ کرکی وسمرآنجی چاردوانك
فتحه سیله الجی وحوض جارو سپرکه چاروب مثله وصیغه
امردرسپردیمك اولور ووصفتی کیبی درسپرکه چالجی دیمکدر و
سپرکه امردرچاروا بمعنی چارپا ویغما معناسنه چارشنبه یعنی
معروف هفته کونلرندن برکوندر ترکیده دخی مستعملدر چارطاق
چارطاق ترکیده غلط ایدوب چیرك دیرلر چاز قبغه چاژ
بخس بمعنی ژاژ چاسوس جست وجو ایلیجی معناسنه چاشنی بمعنی چا
چاج یعنی آرپه وبغدای یعنی وکتان تخمی بعضلر لغتدخرسن
معناسنه کاور دیدی چاشت قوشلق چاشتکاه قوشاق وقتی
چاشتکاه مثله چاشته قوشلق یمکی چاشتی مثله چاشنی داد
طعم معناسنه چاشنکیر یمك دادن کوردجی چاغ وقت وزمان
ترکیده دخی مستعملدر فلانك چاغنده دیرلر وعنکبوت معناسنه
مثل چغ چاف چاف هرجای ورو سپی عورت که هرکون برازه میل
ایلر وپادشاهلر قورسی یعنی یساق ایدوب قوردقلری پرشمسی فخری
بیت یامکر بودی که تابرخوردی ۞ زین جهان بی ثبات جافخاف
چاق چاق قلیچ وبچاق دوقشمسی صداسی چاقا چاق مثله
چاك یرمج ویرتوق چاك بمعنی چاپك چاکر مطلقا خدمتکار
یعنی قول وقراواش وشاکرد چاکشو بردورلو قرچه دانه حبلر
درکه کافور اچنده قورلر کافور یحوا ومسون دیو بعضلر فلفل در
دیرلر چالاك چاپك چال برنوع قوش در قرغه وقزغون مقداری
اتنك لذتی قاز واوردك اتنه بکزر چال جیم مجهیله دوزاق

چار چاره

چالغ شول آته دیرلر که نیلدکی وقت رام اولوب تودنی اویتز و
صحرا آکا ترکیده چالقلنز دیرلر چالینوس فی علل العجایب معناسنه
در غالبا بسان یوناندر چالین بوستان چالغی چالیشی جنگ
وصواشی اصلده حام دانه ودکم چام چام کوی ومحله در که
قت قت اوله بیت کفتا مرا چه آرام که نیستم کفتم زود خیز
وهمی کرد چام چام وچم چم دیرلر جاماسب دانیال پیغمبرک
اوغلدر که مشهور حکیم در جام کیتی نما جهان کوستردی جام
دمکدر اول برجوهر ایدی که ایچنده جمله جهان کورنردی جامه
کیتی ونیم سوخته یعنی یاروسی یا نمشی اکسی ودوشک وقدح و
شعرک شاه بیتی امّا فرید عصر نوله ناکمال پاشازاده بوزبانک
تحقیقی ایچون وبعض مشوشی اولنلرک تمیز ایچون یازدقلری قدّس
سرّه دلک رساله شویله تحقیق ایدرلر که جام لفظنک معنای
اصلیسی اعتبارله ملبوسلر ومفروشدن عام در ملبوسه
تن جامه دیرلر اصلی جامهٔ تن در مضاف الیه تقدیم اولنمشدر
مفروشه جامه خواب دیرلر نته کیم بوبیتده معلوم اولور بیت
جدا کرد پس یوسف ز ترف باب ز پیش زلیخا پشت جامه خواب
جامه دان ایچنه کیسی قیوب آت اوکنده کتورد کلرینه دیرلر جا
جامه شوی کیسی یوبجی جامه غوک یوسنی در که صوایچنده طا
طاشه پیشور جاموار قفتانلق اکرچه قاعده بویله اقتضا ایتدی
که جامه وار طون کبی دیمک اوله جاموار مثل جامکان حما
حمامده کیسی چقرجق یره دیرلر جامکن مثله وقفتان صویجی
دیمک اولور جامهٔ باد رود ایچ طونی بعض نسخده ایش طونی د
دیمش جامهٔ باد رو مثله وکنده کی کیلن طون چامیا برشهر در

آدملری کافولر در چامین بول یعنی سدک وتبوا آتمک معناسنه
دخی کلور جان روح وجنیلرک آتسی آدیدر واغر معناسنه امّا اونل
عصر کمال پاشازاده بیورر که جان روح حیوانیدر که هر ذیروحه
وارد رنتکم بوبیتده ظاهر در بیت کر بجان زنده کیست حیوانرا
زندکانی توسید هی جانرا حیوانه جانور دیلکلری یواعتبارایله
درکه جانی وارد رلفظ فارسی در نتکم بوبیتده ظاهر در بیت همای
برهمه مرغان ازان شرف دارد که استخوان خورد وجانور
نیازارد زنان فارسیده ونسوان عربیده کی ذو معناسنه در
ترکی دیلده اول معنادن بویله تعبیر ایدرلر مثلا ترک جانلو
عرب ذوروح دیرعجم جانور دیو امّا روان روح مجرّده درکه اس
انسانه مخصوصدر سایر حیوانات ده اولمزاکا لسان عربیده نفس
نفوس ناطقه دیرلر جانیله روان اورتاسنده ذکر اولنان فرق
بوبیتده فی بیان القرآن ظاهر در بیت سیر ومدم ترا جان اور فتم بخاک
ببردم روانرا به بیزدان پاک ای روانک جان اوذره فضلی
بوبیتده ظاهر در بیت قدِ چون سرو تو جانست مرا بلکه روان
سویم سرو روان شوکله فدا سازم جان جانان معشوق
ومعشوقه جانانه ایمثله طبان بان وصف ترکیبی درجان
اویناجی دیمکدر جان کشی لجوج یعنی اونکو معناسنه جاندار وصف
ترکیبی در جانلو دیمکدر وجاله در معناسنه جاندر مثله جانانه
جیلک عربیده جنک معناسنه جانه حیوانک کچکنه دیرلر نتکم
طایجوغزه اسپ جانه دیرلر وبوزاغویه کاوجانه دیرلر و
اوردک وجنیه درجانور جانلو حیوان معناسنه جاوجاوس
سرچه جکلر برنسنه دن اورکوپ اوتشلکلرینه دیرلر واول

واول سرچه لره دخي ديرلر شمس فخري بيت بي حاتمان وبي فرزند
وبي زن دشمنش كخشك واردار بيوسته چاو چاو قوشلر او
چوكن اوتشد كلرنه ديرلر وقوش دكونته ديرلر چاودان آيدي چا
چاودانه مثله چاويد معناسنه چاورد خار سپيد چاورس صورطا
طاروسي اصلده جسم پرنيله كافور عجميله كاورسد ترجيب ايدوب چا
ورس ديولر چاوشير اوعالان آشي ديرلر بردار وردر وقادن طوز
لغي وبش ياشنده دوه وبراغجاغ تيسي يعني ضمغي درعجم ولده يتنده
اولور چاوش تكلر اوكنده ساول يورب ويوب خلقي صوانلره ديرلر
مولانا جامي بشت برشت شاه وشاه نشان چاوشانش وجاه
شاه نشان چاوله پهلوي افتنده كل وكل غنچه سدر چايله معنا
معناسنه جاه منصب ودولت وعزت وحرمت ومرتبه جيم عربيله
دور چاه جيم عجميله قويي كركسه صويي اولسون كركسه اولمار
سون چاهك اكك چقري كه چاه زنخدان ديرلر وچاله لقطنك ده
تصغير درقوسجق دمك اولور چاه بابل جاه ديولر قويسي درهاروت
تله ماروت آيقلي زندن آصلدغي قويدر چاه بوزباغيله درآول نسنه
دركه بقره انك ايچنده دونن دمردن اولسه عربچه خطاف ديرلر
آغاچدن اولسه قمره ديرلر بعض نسخده چاه يوزن واقع اولمشدر
وقويدن قوغله چقرجق چنكالدر وقويي قراجق چيه چاه ديرقويي
آردجق چيله وقويي ارديجي كمسنه چاه يوزه مثل چاه يوز چاه نخشب
ايدرلركه برقويي دركه ايچندن اي وكون كبي شعله نسنه كورنور ماورا
النهرده ترمذ ياننده برشهرك اسمدر ونخشب يلدز ايچي معناسنه
درومثله بدر ومحبوبلرك يوزن مدح صدرنده استعمال ايدرلر تورواييت
ايدرلركه ديار عجمده برقيو وار درديمك انك ايچنده كيجه وكوندز بر آي

شكلي كورنود

شكلي كورنور اول شكله ماه نخشب واول قويه چاه نخشب ديرلر
زيازده تابناك اولدغندن اوتري محبوبك عارضنه تشبيه ايدرلر
بونك بيانى باب نونده كلسه كركدر ان شاء الله تعالى جاي برمكان
معناسنه وبرنسنه دشله طوتمق جايكاه طور حق يرجاي ظلم و
غمّاز معناسنه دخي كلور عرسدر جايباشش اولبجق يرجايكاه معنا
سنه جايكير يورت طوتجي ويرلنمش كمسنه جاي پناه صغنجق يير
وصغنجغه تري دمك درجاي بهاري يازله تري جاي كرتز
قجاجق يرجيب صوك سيار معناسنه تشديدله وتشديدسز
چباغ ياين بالق چپاره اسكي قفتان بعض نسخده چپان واقع
اولمش چيچكله طيانجق نسنه وبوزاورمق وچومجه بالق چچه
مثله چپر چت وچپره يعني آماده چپين آيمجي چيغوت دوشك
وبصدق ايچي وهرانك كبي نسنه لرك اچنه قويد قلري ديرلر
بيت شمس فخري درخرابات ريش خصمانش كشت كشت درريز قحبكان
قحبكان چيغوت چيغوت مثله جلاهنك صاروتوب تخمي و
قابي جبهلنك مثله جبلق مثل جابلقا چپه صولق اولن كسه
وزغرو بوداورق زلخ معناسنه جبه جنكده كيلين درقفتان
جبره عربيده صنق ازره آل ياخود ايق صرغسي دركه اوزرنه
مسمار ايدرلر چپره جيم عجميله آماده يعني يراقلمش وبزا
ايشدن اوتري بريره جمع اولمق شمس فخري بيت براي سازكار
دولت اوكواكب رابود دايم چپره وسيك كه صنق صرارلر
جبره معناسنه چپين يراقلمش چپين تشديدله سلله يعني
سپدكه سكت انجي درچتر چادر وسراپرده وبنايان وخيام
طاق وباشي اورتوسي چتين ايرك قوملري تحجير تركيده

چغشیر دیرلر کاه ایقه کیرلر چخت اسند وطمع چخ بوغرشیشی
چخ البته سنه معنا وکوشیدن وپیچیدن معنا سنه وصوچمق یعنی صو
صوکشمک چخش اعضا ده ظاهر اولان شرکه اورر دیرلر تر کیده
آرمله وحیوانده اولن طبیبلر سعله دیرلر اغری وزحمتی اولمزدن
کیلان وفرغان مملکتنده اکثر بویونلرنده اولور ایدر لرکه آنی کسجک
آدم اولن زیرا هلاک اولور اکادریان اولمز شمش بیت فخری ذوایت
ایلدی واسکدی طوسی وهندوشاه نخوانی بو مرضی انجق بویونلرنه
اولان دیه تخصیص ایلدلر چخس مثله چخماخ اغزی بورمه کیسه
که قاولق دیرلر بولغت هم جیم هم خا بنده روایت اولندی جدد
دده ودرت یاشنده دوه وزلف بوکلمی وقورمی یعنی بیدر ونخت
معنا سنه دروفی المثل اسغ بجدٍ لا بکدٍ وفی الدعاء لا ینفع ذا الجد
منک الجد وقوله تعالی جد ربنا ای عظمته ربنا وبابا اتاسی جدر درت
یاشنده دوه شمس فخری بیت کجاست درهمه عالم شهی که هم خود او
کمینه بخشش او صد هزار جد ربود وقاصد والجی جدول صو
عربیدر کجوک ارمق وخفت اولکی درو توکیده جدول معروف
نسنه درمعمار لرو کاتبلر آنوکله بر نسنه نک طغرو سین یلور لرحد
جدی اوغلق وکوکله بر برجک آدیدر عربیدر جراجیم عربسله وظیفه
وظیفه ونفقه وکدا معنا سنه عربیدر جراجیم عجمیله اوتلق و
اوتلمق اسم مصدر درمعنا سنه واوتلغان یعنی چریدن لفظندن
یعنی چریدن لفظندن صیغه مبالغه درو بنجون دیمکدر چرازار
اوتلق یری چراکاه مثله چراکه مثله چرامین مثله شمس فخری
بیت چو حیوانست ماننده در بیابان ذ نجنت بدنه اب ونه چرا
مین چراز چریدن لفظندن صیغه مبالغه درزیاده اوتلاق بجی دیمکدر

دیمکدر

دیمکدر چرب جیم عجمیله یاغلو وسموز وغلیظ وبردر لوصودر
چرب جیم عربیله غالب معنا سنه چرب جیمک ورآنک فتحله
لربیله کجیک معنا سنه عربیدر چرب دست اوز اللی کمسه که الندہ
اسان اولور چرب زبان طتلو دللو کمسه چربک سخن بداندیش
یعنی کزلوجه دشمنلک سوزی چربش چریدن لفظندن اسم مصدر
در یغلیق ویغلی اولمش دیمک چربو مثله چرب زده قورم یغرسق
که ترکیده بیخو تیش دیرلر چربله مثله چرخله چربی اوزلق چرچر
بغدای صمانلق ایران دوکن وقتلی عربیدر چرخه قلقان دکنی
وتوزق وقلقان چرخ اسم مصدر حرکت دوریه معنا یعنی معنا
سنه سماع ورقص وقتلی وبقره وچقرق ودکرمن چرخی وقلک
وقاتی ناتی وزنبرک سنه معنا شمس فخری بیت دیهٔ دوست بتور وشی ناده
سینه خصم یراز ناوک چرخ وخراسان اتکنده برشهرک اسمدر
چرخشت مناک منکنه کله آنوکله اوزم کبی وغیری یمیش صقرلر
عربیچه معصره دیرلر مشت ودست قافیه سنده استعمال
اولنور بیت اکر عصری کنی برفرقانکور نیاردذ ولکده برهیچ
چرخشت چرخنه کنیک چچکی وطغان دکنی چرخ غله قتلی
چرخله تیرچکاره اوقی چرد اوتلکن قوشی که کجرک قوشجغز در
چرتی بغه دخی دیرلر وچرتلق وقره چکرکله وچکک وطوی قوشی
چردان دروازه ایلدنلر آچله قوید قلری طاس وخلقه رزه
سی چرده برلفظدر که آدمک لونده استعمال اولنور ترکیده
یقز دیرلر مثلا قره یقز دیسله لر عجملر سیاه چرده دیرلر صرو
شین دیسله لر زرد چرده دیرلر وبی اصل اولان آتله دیرلر روف
وقرجله چکرکله وطوی قوشی که بویک قوشدر وچرتلیق چرزهایچه

دولت فرخنده اقبال ئوا
باداز فتح وظفر دامن چرخ

يعني يومَيل ديرلر يراوآ ولار قوشلر وچكك قوشي وطوتي جرس
چاك كه كليسا لرده چالارلرودوه لربوينه آصارلرعربيه
وآواز ضعيف جرست ديش ديشي قچر دمق وضعف معناسنه چرش چرلك
لفظدن صيغهٔ اسم مصدر دراوتليش معناسنه چرشاو تلق وصحبت
وشراب وبيرام وداد وبلغور چرغ چقرطغان بعضلر بلبان د
ددلر چرغنوشاب ظرفي وبردورلو چلغودرصرار الليل ديرلربوجكدر
بوجكدر بعض نسخه لرچرغند نوشنوش واقع اولمشدر اول قره چكركه
دركه تاركيجه لرنده صباحه كين اوتر چركس برطائفنك اسمدر
جمعي كراكسركلور عربلر استعمال ايدرلرلكن اصلي عربي دكلدر ديرلر
جيم فارسي لسانلر عربيده يوقدرنه دكل ايدوكي معلوم دكلدر
چرم صغركوني چوماه بوزآت وپولاد دمور وقيراط چرندوكمر
كمردك وكيرك يعني يمشق سحك چوندر اوتلق چرنلك حيوان اوت
لايجي چونك طرفه نسنه چرويده چاره استمك شمس فخري بيت
دولت ونصرت وسعادت تراست نيست كاري بغير چرويده چرهوا ز
شب پره يعني يراسه جرّه بسوي ميانه يعني اورته دستي جريده
دفتر حساب وبريولك معناسنه كلور عربيدر وهرنسنه ن مجرّد معناسنه
كلور جمعي جرابدر كلور جربه قوصق امّا لطف الله حليمي جمك كسره
سيله قورصغي دردي چوريز بدشهريدر چرد جيم عجميله كوده
چكركه وچغرسن توسي وسقلق وكرپي واوتلكن قوشي واوراق
قوشي ديدكلري بوجكدركيم يازاسلرنده واوراق وقتنده اوترلر
ايدرلركه اوتكه چتالاداكي يارلرلودعربجه صرار ديرلربعضلر چرغنده
كلري چكركه درصرار الليل معناسنه وانجاواز چزدره قفرق ودارى
قوشي چزده مثاله وچقرغنى توي وجزبغرسق چزدومدريا صو

صونيك

دريا صونيك ايچرويه چكاوپ يينه كناره يايلمه سي وآرتوب
اكسلمه سي ذيرا جزصونيك اكسلمه سنه ديرلر ومدّ زياده
اولسنه ديرلر عربيدر جزخ فرياد وفغان ناشكيبايي يعني صبرسوز
لقدن فرياد وفغان ايلمك وپناه طوتمق وقوه بوجق كه قزله
مائل اولور جزخ قوربغه جزف بدلسوز نسنه اولمق جزم
قطعه معناسنه عربيدر جزء اوزوچادرجسته جستن لفظدن
ماضيدر صچرادي ديمكدر جستن دل يورك اوينمه اوينمه سي
مرضي كه عربچه خفقان ديرلر جسبوسي نفاق جسنيده آكا
اكلمش وميل ايلمش واكي نسنه بربرنه يا پشمق جسر خلقه
جسّ اسْتمك جسك درد ومرد معناسنه جسكر بغداين
بلغور ايدجي جسود طغرو آغ جشن جشيدن لفظدن اسم
اسم مصدر درو قربغه چشم كوز وتعويذ وحمائل چشماوري
دن كنلو صورت يعني زشت صورت كه دزمكله كوزل اوله آدم الد
الدآنور چشم بنام نعوذ تعويذ وحمائل چشم بناه تعويذ چشم بد
يعني يرامن كوزدن اورتي تعويذ يعني دعا چشم بند كوزبغي وبچاق
كه يوزه طوتورلر عورتلر سشمغي وبردورلوولره درچشم زده
كوزدكمش چشملان چشم دانه يعني چشمه زن چشماغيل
كوزچيغي وكوزاوجيله بقماق چشمه چشمه زن المزدكني تخمي
چشمك كوزلك وكوزاوتي چشم فرنكي كوزلك چشمه
كشته احول يعني شاشي چشمه نكاره واكنه يوردوسي جوالدز
چشمه تراز ويعني عين الميزان چشن بيرام عربچه عيد معنا
دوكن چشد مثاله چشيز بويك چوال جعد قورجق ساج
عربيدر چغ اورمجك چغارسانا وازي چغاله قوشلر سورسي

چفاره غلّه قوسي چغامه شعر و قصيده چغانه بر مقلوبي
سنده چالنور كمانچه چفيت دوشك و يصدق اچي چبغوت
مثله چغرشته سرچني يعني مصرّه ايچنده كي ايك چغز تورنغه
و ايلك سرچني و اول يارده كه اچنده غلّه قالمش اوله چغزايله
يوسن چغزاده مثله جفنك قوشلر سوورسي و كافر لرقولغجي
چغنه مثله چغوبيقوشه بكزر بر قوشدر چغواره فورنغه
يوه سي يعني چغزاله چغزايه جفا ظلم و ستم جفاله قوشلر سو
سوورسي و غوغا سي جفت جفتني لفظندن صيغه ماضيدر اكلدي
و اكي قات اولدي و بوزلدي و قاورلدي و اوزم سلقمي جفته
جفتني لفظندن اسم مفعولدر حميده يعني اكامش شمس فخري بيت
شهنشاهي كه بهر خدمت او هميشه پشت گردون جفته
باشد و كرّوذكه آصمه ايچون اولمش اوله بعض ولاينده آكا كاور
ديرلر و آصمه معناسنه چغرسته يعني جغرسته يعني مصرّه ايچنده
كي دمور ايك جفن قلچ قني جفنه بوكك چنق و كوز قرانغي يعني ابا
ابابيل قوشي جك قاضي بتشي يعني قاضي مجتي تعريب ابيب صنّاك ديرلر
و حلاج توقغي چكا توغر قوشي و ديرسرلق چكا به كاز و چكا
چك چاكشر و صوانش اسم مصدر چكادكشه و باش اورته سي
يعني ديه سي و اول كمسيه ديرلر كه دسيندن آكنه دكن ساچي
اولميه دوخ چكاد دخي ديرلر و آلن اوه اوستي و طاغ ديه سي و چيل
قوشي و چكك قوشي چكار يعني چكاد چكال آوق نشانه اوناج
معناسنه چكاله طمله چكاله مثله و قيوباغي چكامه شعر و قصيده
چكا و توغر قوشي كه قنبره ديرلر و ابو المليح ديرلر چكاوك مثله
چكچاك اويورادسه صادر اولان آوازه و خورلدي و قوشلر اوازي

چاكچاك بوسه

چاكچاك بوسه و بوسيدن صادر اولان صدا چكرمك خرد ياخود
آيرق ديد كلري و تيكره كبوك صوتنك اولسون غيرنوك اولس
اولسون و طمله چكليز طلق اي وجع الولاده چكمان خوارزم
لغتنده بريوزي جوقالي قفتان جبّه معناسنه چكمن مثله چكن بر
دورلو مرغوب قماشدر و اخشام معناسنه چكوچالجي دخمه سي
و چكك قوشي حمله طمله چكي مختياني چكوك بر قوشدر سرچه
دن نويك چكا و معناسنه جلّ اغوك ايجروسي و طشره سي و ذكر اورتسي
جلاب صلقم كوكيله جلاجل جكره غي و چاك عربيدر جلاكر جنده
رجي چلاك يعني چالاك و كوزلك جلب روسپي عورت و زنبج
كه چلاب لر وتواورده يعني طرفنده يشمش و غيري جل دريا
جل دريا دكز اورتسي جلدحست و چابك و قتي محكم يرو قجي عربيده
جلغوزه هندستان قوزي و جام قوزغي و فستق رومي كه
كويز ديرلر جلوچوپ چلك اوينمي جلود كوي و شهر جلوه كردن
نازله صلمق سماع عربيدر جلويد مفسده و غمّاز جلوا نازله
صلمق و آلنيكيك عربيدر جلسا قعيه و قالان آغاج جلوه كه
كردك يري و صلنجق يري جلوز خيار اوجغي كه بوستانده ايديرلر
و خيار الجند يعني عسكرك كزيده سي و مفسده و غمّاز جليبا حاج
كه كافرلر طيرلر جليله ژهكيركه اوق آتدقلري وقت كر
كرشي آنكله طوتارلر كرش طوتجي ديمكدر و انكشوانه معناسنه
جم معني ديمكدر يعني هر لفظك معناسنه جم ديرلر شمس فخري
بيت دعوي كنمي كه شاعر دهرم وليك نيست ورشعر تونه
لذّت و نه حكمت و نه جم جم عربيله معروف و مشهور بر
پادشاهك اسمي در و جمشيده دخي جم ديرلر و بزمنش زينتلو

شمس فخري
در قهستان بنام دولتاو
سزد از شاخ زد شود چكري

شمس فخري بيت
و انكه شهنشاه همنشين كاصيل كند
كر كسي چيز بشكو و چو چكوك
شمس فخري
كسي كه از كسي موان سوانش بر كردد
يقين كه مادر اوز انيه اسد و زنش

شمس فخري بيت
بعهد او بنود قدر ظالم و مفسد
بدور او نبود كام جابر و جلوز

ل دنيي و دين حسرو ي كه قاضي چخ
ست تا بايد بملك را بنا شش چك

خسار مدحش طوطي طبع ش
بر دست در بخي سبق از بلبل دچكاو

چفاره غله قوسي چغامله شعر و قصيده چغانه برمقلرا
سنله چالنور كماچغه چفيت دوشك ويصدق اچي چبغوت
شله چغوشته سرخي يعني مصره ايچنده كي ايك چغز قورنغه
واپك سرخي واول يارده كه اچنده غله قالمش اوله چغزايه
يوسن چغزاده شله جغنك قوشلر سورسي وكافرلر قوانجي
چغنه شله چغوبيقوشه بكزر برقوشدر چغواره قورنغه
يوره سي يعني چغزاله چغزايه جفا ظلم وستم جغاله قوشلر سو
سورسي وغوغاسي جفت جفتي لفظنده صيغه ماضيده اكلديمي
واكي قات اولدي وبوزلدك وقاورلدي واوزم سلقمي جفته
جفتي لفظنده اسم مفعول در حميده يعني اكلمش شمس فخري بيت
شهنشاهي كه بهر خدمت او همميشه پشت گردون جفته
باشد وكرر وذكره آصمه ايچون اولمشدر اوله بعض ولا يتده اكا كلاور
ديرلر واصمه معناسنه چغرسته يعني مصره ايچنده
كي دمور ايك جفن قاپغي قبي جفنه بويك چنق وكوز قرانجي يعني ابا
ابابيل قوشي جك قاضي بلشي يعني قاضي مجتي تعريب ابيب صنك ديرلر
وحلاج توقغي چكا توبغرقوشي ويرسرلق چكابه كارد وچكا
چك چاكش وصواش اسم مصدر چكادكسه وباشاورته سي
يعني ديه سي واول كمسيه ديرلركه دسيندن آكنه دكنساچي
اولمايه دوخ چكاد دخي ديرلر والن اوا اوستي وطاغ دپه سي وچيل
قوشي وچكك قوشي چكار يعني چكادچكال اوق نشانه اوناج
معناسنه چكاله طمله چكاكله شله وقيوباغي چكامله شعر و قصيده
چكاو توبغرقوشيكه قنبره ديرلر وابوالمليح ديرلر چكاوك شله
چكچاك او يورادسه صادراوله آوازه وخورلدي وقوشلر اوازي

چاكچاك بوسه

چاكچاك بوسه وبوسدن صادراولان صدا چكرمك خرد ياخود
آيرق ديدكلري وتچيكره كبوك صونك اولسون غيرنوك اولس
اولسون وطمله چكليز طلق اي وجع الولاده چكمان خوارزم
گفته برپوزي چوقالي قفتان جبه معناسنه چكمن شله چكن بر
دورلو سرغود قاشدر واخشام معناسنه چكوچالجي زخمله سي
وچكك قوشي جله طمله چكي سختيان چكوك برقوشدر سرچه
دن بويك چكمكاو معناسنه جل اغزك ايچروسي وطشره سي وذكر اورتسي
جلاب صلقم كوپكه جلاجل جكره غي وچاك عربيدر جلاكر جناح
رجي چلاك يعني چالاك وكوزلك جلب روسپي عورت وزنبج
كه چلاد رلر وش اورده يعني طرفنده يشمش وغيري جل ده ريا
جل دريادكزاورتسي جلدحست وچابك وقتي محكم يروقجي عربيدر
جلغوزه هندستان قوزي وجام قوزغي وفستق رومي كه
كوبنر ديرلر جلوچوپ چلك اوبنيجلود كوي وشهر جلوه كردن
نازله صلنمق سماع عربيدر جلويد مفسد وغماز جلوا نازله
صلنمق وآلنيكيك عربيدر جلسا قغيه وقالان آغاج جلوه كه
كردك يري وصلنجق يري جلوبز خيارا وجغيكه بوستانده ايدرلر
وخيارالجند يعني عسكرك كزيده سي ومفسد وغماز چليپا حاج
كه كافرلر طبرلر جليله زهكيركه اوق آتدقلري وقت كر
كرشي آنكله طوترلر كرش طوتجي دمكدر وانكشوانه معناسنه
جم يعني دمكدر يعني هرلفظك معناسنه جم ديرلر شمس فخري
بيت دعوي كنم كه شاعر دهرم وليك نيست ورشعر تونه
لذت ونه حكمت ونه جم جم عربيله معروف ومشهور بر
پادشاهك اسمدر وجمشيده دخي جم ديرلر ويزمنش زينتلوه

شمس فخري
در قهستان بنام دولتاو
سزد از شاخ زد شود چكري

شمس فخري بيت
وانكه شهبان زهمنشان كه مصيد كنند
كركسي چيزي بشكي وجو چكوك

شمس فخري
كسي كه از بس سوان سواش بر كرد
يقين كه ما در اوز انه اسب وزن

بعطف او بنود قدر ظالم و جابر و چاكر

جنيب يدك آتي و قتر واشك عربيدر جنيت مثله چنه غلف
مرغ چينه معناسنه فتحله وكسرله لغتدر فتحله فصيحدر جنبنيله
اوجوره سنلكي طره جواريه جواب اريه خزنره سي طبيبلي اصطل
اصطلاحنده وسؤالك جوابي كه معروف ومشهور درجوازنجدن
مرسق دوكجك هوان فرحي اي بكوبال كوان كوفته پيازلي نرابشت
چون كرنجي فردكوفته باشدبجواز كرنج غضبناك وجوازك بر
معناسي دخي بيلي اقصوصغري ومشتري يلدزي وهوان دسته
سي ويوله كمتك ويوله كمتك ويولبصمق جوازه قين بايردبكلوك
واستمله جوتشديدله عربيدر يوجله وفوق معناسنه جوسماياله
درلو يعني كوكل استي جوبينه همما قوشي جوظلم يعني كوج امتك جور
كره دكمه جوزكندم يعني صندوروس كه آنكله بعضسنه صندوق
دوسلرلر جوهر عربيدر قويرقلي يلدز جوسق عربيدر كوشك معناسنه
جوشن دروغ يعني چوقال عربيدر چوكان اوجاكري عصادركه
پادشاهلرالتوندن وكمشدن ايدرلر دخي انوكله طوب اوينارلر ميدان
ميدانده چوق كرده معناسنه عربيدر اسم جنس درجولان واوك سكو
سكونيله شامده برطاغك اسمدر عربيدر جولان واوك فتحه سيله
آمد شد كردن درميدان يعني ميدانده كلش كدش ائمك وصالنمق
عربيدر جونه كنش جوي يعني جاي چكه هاء ملفوظ ايله چاه له
لفظندن تخفيفاولنمشدر يعني قويي چكه هاء عالا مثله خرفه
تصغيري درمثلا خوانچه ونانچه كبي يعني نانخفي وخوانخفي دمك
دمكلر چهاردرت بمعني چار چهار خانه شيردن وكبه وبردورلو
آشه ديورلر چهاردهاون درت چهار دهم اون درد بخي چهار شاه
بياچهار شاخه مثله چهار سو درت يكادمكلر چهار سواره درت

درت يول باشي چهار دروازه درت كونلك چهار ساله درت يللق
چهار كانه درت درلو چهار چهار مقرقوزكه جوزدرو سيدرحه
چهار ماهه درت ايلق چهار يكدرتده برچهره صورت چهره
مثله وبكزويوزده نشان وچقرق چهرك دوك چقرق حه
چهنده صچرايجي يعني چالقي آت وچالقلنور طوار جهودانه
سجق چهيوز چاهيوز لفظندن تخفيفاولنمشدر يعني قيودن
قوغله چقرچق جنكال چهار كان درت درت چهار كانه مثله
چهار شنبه هفته كونلرندن برمعروف كوندر جهان بسيار چهانلر
دمكدر چهير بمعني چهره چهير بمعني چهار جيب يقه وجب وقوله
عربيدر جيسود بمعني جسود يعني طغري آنچ جيشكن جبه جي
وزيره جي چيپور كيك يول چيپر مثله واسمادجالدندر وبر
قلعنك آديدر چيفوت دوشك ويصدق اچي وهرنسنه نك
اچي چنين الجوز المسكوده چيپور سكوزملي بچاج بكسيله
دركه صفي يدن كرلر برقچ طبقه اولور آچقه ونول قويرلر چرا
چراغينچون جراجيم عربيله جراكله چام آغجنك صقزلوسي در
سوم كبي يقولر چراغ يعني چراق اصلده فتيلده بيان اودك
اسمدر بحاذالت تخصوصه دخي چراغ ديرلر چراغيا اولدركه
اوزرنه چراغ قورلر چراغيايه مثله چراغدن چراقطرفي كه
چراغك خزينه سيدر چراغ پره مثله وپروانه چراغله كيجه
ايله يلدزكبي شلين بوجكدر يلدز بوجكي ديرلر چراغيايه
چراغوسه پروانه جوجوبقله عربيدر چوخه قلقان دكني جيم
مفتوحه ده بيان اولندي چوخشت منكنه چرخ بلبلان دده
ددكلري اوسكوفلونهانلرك انواعندن بر سيدر چوك كوره

وباپس درخت آویز چیرکین کرلو وپاسلوچرو ایت انوکی
وخیارق زمتی چنغ برطاشدر معدنی یمن ولاینده اولور
الماسله یاقوتدن کچسه اندن محکم طاش یوقدر بونجه نوع
درآق اولور سیاه اولور وتیره اولورکه قنالغه مائل مرجوق
درلوخاصتی وار درجستان لغزدرکه ترکیده یکلتمج دیرلرو
بلمجه شل دیرلر جفرسه اوجاق مینشه سی وسرخن مصره
ایچنده طوران دمور آنوک دراکثر نسخه جفرسته واقع المشل
جفت اکی نسنه دیرلر اکسی بریره بلجه اوله مثلا ادعورتک
جفتی درو اکی اوکوزه کله بوینده رقده اوله جفت دیرلرواول
اجلدن درکه قلاآن سوردی دیرلر اکی اکوزی سورکندن اوتری
وهرانک کبی لوه جفت دیرلر وفردک مقابلی اولان عدده دیرلر
زوج معناسنه وجفت دیرلر جکرکنده معناسنه ترکیده دخی
مستعملدر بغرسعناسنه جکر اکنده بغرو یاغ بغرسنی دیرلر جکر بند
سواد البطن معناسنه عربده عجله جکر بند دیرلر جکر کوشه زیاد
الکبد جکری دیواس کله کلیم کبی پیراقلو براوتدر بعضلر قو
زی قالاغی دیدکلری اوتدر دیلر جکل ترکستانده بریک اسمدر
کله محبوبه بلری چوق اولور لیکن خلقی پک پرستار درهم اول دیار
دیاردده برکلیسنا اسمدر غلبیله آکا بونامی دخی دیرلرواول
دیاردده غایتله خوب ومحبوب اولان جاریه لری اول بتخانیه
قوللقچی ایدرلر تاکه اول بتخانیه کلنلرا ول جاریلره میل ورغبت
ایلیوب بتلره دخی میل ایلیوب رغبت ایده لر یاخود طبله لروقرا
چیلر طائیفسنه دخی طلاق اولنور غالبا اول اجلدندرکه اول
طائیفه اکثر یغما جی اولورلر خود عقل متاعی یغما ایدرلر یغما

یغما جیلقده مشابهت اولدیی پیرآنلری دخی بواسمله مسمی قلورلر
چکلین فرج دلغی چکلین مثلله چکلین برنوع اطلس چکونه نه
دورلو دمکدر عربیده کیف معناسنه چل قرق بمعنی جهل عربیه
اربعین دیرلر جل جمیم عربیله صب جلاله ذکر لامک تخفیفله
علم موسقی پرده لریدر جالاکیر جندره جی چلنکیر معناسنه جلباب
عربیدر عورتلرباشلرنه آرتدکلری چادر وبویک مقرمه حلف
جانفه عربیدر تراشه قلم جلجله عربیدر قبلوبغه وجله معناسنه
آنوکچون قبلوبغه یاودوسین قرق کونده چقرسش امّا حا
جلجله فتح جمیله رعد معناسنه چله صوفیلرک قرق کون مقد
مقداری حلوتله اوتورد قلرنه دیرلر ومدة نقاشک درومنتر در
که یردن بترجلوه یوزکوسترمک عربیدر جلوین مفسد وغماز
چشمرک قوشکوکی چناخ براکی طبقه لوکحاکیسه چناز معروف
آغاچدر ترکیده دخی مستعمل دربعض یرلرده چناره قواق دیرلر
جنازه اولوکتورجک تحته امّا جیمک فتحله سیله اولی درعربیده
جنک قورمشکوده وآدک وکچسنه قدکلری سورنجله مهموز
جق چنله دانه مرغ چینه معناسنه وشرجک نسنه دمکدر چنله دان
قورصق جنیبه یورک جنیز نقد معناسنه جواک لقم بکسماط کله یاغ
ایچنده بشورلرجواک مثلله جواز ضمّه ایله دخی لغتدر آغاچدن
صریسق دوکجی واستمه چاء جیم عجمیک کسره سیله وهاء علامه
متلله کله تلفظ اولنمز استفهامدر نه مک درکاه اولور ضرورتدن
اوتری کسره سین اشباعایدرلر بریاحاصل اولورکاه اولورانه
مکرره تکلمنک اولنساکن قلوبلرکا اولاشدرلر خواجه
سنایی توکله درقیدکلک وانفاسی چهره را ازنقات چشناسی اصا

اصلده خرف استفهام مدد چهانلرچه لفظنك جمعدر چهان
ترکیده چینی دیرلر عربیده جمعی عربیله درجهان دنیا عربیده عالم
معناسنه چهانیان چهان صاحبی وجهان ضبط ایدجی دیمکدر یانلر
لفظی حراست وضبط معناسنی افاده ایدر شتربان وسکبان کبی
وحرف نسبتدر ددلرجی معناسنه درترکیده دوه جی وقتوجی دیرلر جهان بان
حق تعالینك اسمانسندندر زیرا حقیقتا جهان صقلیجی اولدر جهان
آورد بغایت عالم کشی وبهادر جهان دار پادشاه هلرصفتدر آنلرده اطلاق
اولنور جهانکیر مثاله وهنرله جهان دونجی دیمکدر جهان زنده
قیش ویاز صولمز برچکردجهد نافد الثمن معناسنه یعنی بهادر
حاضیرایدوب نقد ایدجی جهر صوت جهره معناسنه چهل قرق یعنی
چهل یاشی جهان عقرب کبی زهرلو درآدمی وغیری حیوانی صوقر
وقرق ایقاو معناسنه آخرندن یانك حذفی دخی جایزدرچی یعنی چله
آخرنده کی یاجیمك کسره سنی اشباع ایتمکدن حاصل اولور چیپور
سکوردمی چیپو یول راه معناسنه وبمعنی چیپور چیچله رنج وزحمت
چیر یورکلو وغالب وفصیح وکستاح واونکو وبی ادب وبویرك یول
چیره مثاله وبراوتك آدیدر چیره دست اوزالتی کسه کله نیه یا
پیشورسه الندن کاله چیره کی سورك چیز نسنه چیزی برنسنه
چیزوکرپی چیزوامثاله چیزه جنبستره که آنوکاله عورتلر یوزلرینوك
قیلن یولرلرچیست للرلفظ مرکبدرچاله لفظیله اسم لفظ دن
چیستان لغز ترکیده بلمجه ویکلتمج دیرلر وعجب سوزدیمکدر
چیل برلوك آدم معناسنه چیالان عناب ومیشه کله آنده قورد لرآولور
چین بوکلم وبرمملکت درو چیدن لفظدن صیغه امر ووصف ترکیبی در
مثاله عرق چین ودانه چین کبی وراست یعنی طوغری چین ذره برده

زمین دست تو وغایت شاه
عشقبق ولعل آید شاخ نبات

برمملکتدر آنده برچشم وار دردایم آنده هودرلوساز اوازی
کلورچینو راست معناسنه چینه وحوصله مرغ یعنی قوش قوصغی دیرکلوی
وفق کله آنده دانه قورلرقوشلر اولدانیله کلوردتو تلورولدانه دقو
شرجك یردیمك درودانه معناسنه چینه دان قوصتوچیوه
بمعنی ذیوه چینه دانه بمعنی دانه مرغ چینی چینه منسوب د
دیمکدر وبورنك اسمدر باب الجیم المضمومه جبا جمعه ارتله سی
چیچرعه تازیانه یعنی قمچی جبین عربیدر آیران معناسنه حل
جدا ایرو وجدایی ایرولق جراب بمعنی ایجزبر بمعنی کریز عربیدر
فارسیسی کرو بزدرطراد معناسنه درودکی قولنده شمس فخری زیرك ودانا
معناسنه کتوردیتله کم مضمومله کلسه کرکدرانشاء الله تعالی جربان
جیمله وتشدید له عربیدر کریبان وقفتان وخشتکی وقالچه قنی
جربك نکته لوسوز سوزلیمك جرخشت سنکله جرداوتلکن
قوشی عربچه ابوالنصر دیرلر جرداندکیراسب یعنی آتسکی جرز
طوتی ددکلوی قوشوبریدرکله آنده یعمور بیتشمز اولهعربیدر
جرعه قدح طوکی عربیدر جمع جرع کلور جرعه دان متصلق
طفرجغی وجرلیق بوجکی جرعه امزکلوطاس جرعاتو مثاله حی
جرم کناه عربیدر جمعی اجرام کلور جره امزك وقلب ویحك
عربیدر جزغیر معناسنه مثاله اوذیرلر یعنی آنوك عنری یحی
جیم عجمیله جرلیق بوجکی وارو قوشی کله فرق قوشی دخی دیرلر
جرز جیم عجمی وزاء عجمیله تمان یقه سی کله اوچقور کچه جله
یردرجزه مثاله جرز بمعنی جز یعنی جرلیق بوجکی جستت و
جوکبی استمك وآرامق معناسنه چست جیم عجمیله چابك
معناسنه شمس فخری چرخ درمهر شیخ ابواسحق حوزمانرا

حون مانرا ببست چاپك وجست ازپی فتحار وحشمت شیر را
داغ اونهد ابر براست وبربری اوزرنه مطبق یغمق چغ بوینده
جفد بیقوش بعضلرا وکیدر دلر وبعضلر کوف قوشنه جغد
و بیلق دیرلر جغراث سرمه یوغرت ومطلقا یوغرت تعریبایدیلر
سقراط دیرلر وبرطعامك اسمد جغندر بمعنی جکندر جغنك چو
لق قوشی جغو بمعنی جغد جغور قیرك یعنی بالج کله تاوق یاورو سوا
چغاله بمعنی چغله کله یادامك خامی وقوشار بولکی جفت بمعنی
جفت جیمك کسره سیله وضمه سیله دخی جایز در جفاء هوا
نفاء اللیل قال الله فامّا الزّبد فیذهب جفاء ای باطلا اوصو
اوزرنده خاشاك در یعنی چور چوپ جفته عورتلر جعبه سی کبی
ترکیده دخی مستعملدر جفته زرباغ چبوغی وباغ چاردغی
واصمه سی جفرسته مصره ایچنده کی دمور ایکی سی حن دیر
دیرلر حکری ریباس طبیبلر اچون دیرلر براوتدر بعضلر قوری قان
غی دیدکلری آوتدر اکشجه یپراقلرندن جل آت وسایر طوار
چلی عربیدر جلاب تشدید له آب انکبین یعنی بال شربتیدر
عربیدر امّا استعمالده غایتله لطیف وخوش خور وصوق شر
شربتله دیرلر وبخار اده براوستادماهر آدیدر جلاّه طقوز یچ
جلهیه دیرلر جلباب عورتلر چاریکه اورتنورلر وجنبلك و
دلبند جلویز مفسد وغماز جلّه عربیدر قوصره یعنی سپد که
عیش قویرلر وطومینی منتری جلّه کنه من الغزل جلیل ترسله
منقش بزدرکه هودج اوزرینه قورلر یعنی محفه جلیل مثله
جلنار عربیدرکه چماق ترکیده دخی مستعملدر اولنور ودمردن
اولور اغاجدن اولور جنك التلرندن جمازه یوك دوه سی

جماز معناسنه کله زکری کچمشدر جمّازه وان ده جی جمانه یعنی
سیانه جمجمه عربیدر کاشغه سرقفا معناسنه در وآنچ قدح وکیچه
جناب اکی تندرکه بربرنه شویله بغلنه بنیشه کله آنلری بربرندن
کسه آیرمیه جنانه براوتیدرکه وای سویلنه وای کلنه دیرلر
چناغ ایردینکسی وایر صغرغی وایر وقدح ویایین بالق چنانه
مثله جنانه جناك قوتش اوغلی چنان شویله وانجلین چناور
ختنده برشهرك آدیدر جنان دیرنجی وآرایجی کداران معناسنه
جنید بمعنی کنید جنبش جنبیدن لفظندن اسم مصدردیر تنش
دیمکدر وحرکت معناسنه جنبنده دیرنجی حشرات ارض معناسنه واغلو بوجك
چنجغه اوزوم چکردکی جندبادستر قندنخایه سی کله منفعتلو
درچوق مخونلره وتریاقلره کیرودجندبی دستر دخی دیرلر جنبه
بمعنی جنبیله جند قند بیم وترس معناسنه جنك قولق آشك وقوری
آل اوقولق جنکال بمعنی هدف واوماج یعنی اوق نشانی جندال
فیلسوف اولنلرك خاص مستعدی ومصاحبی اولان کمسه جندال
بمعنی صندل آغجی چوواور سمی ایله تلفظ اولنمز تشبه اچون کلور
وحرف تعلیل درچونکه معناسنه وظرفیت معناسی یله مالاحظه اولنور
اولنور جوار دستور جوانش کوارش لفظنك تقریبی درفارسیسی کو
کوارش در برمعجونلرکه معده یه قوت ویرودرجواز آغاج هوان
چوال ترکیده دخی استعمال اولنور چوال دیرلر چوالق مثله جوالدوز
چوال دکجك بویکی اکنه درجوان یکیت جوانمرد جوانمردیکت کشی
وسخی جوامرد مثله یعنی یونسز دخی جایزدرجوان بخت کنج یاشلو و
چاغلو جوانیك دشی سرچه بعض نسخه جوانیك واقع اولمشدر جوب
کسلمش آغاج اتمایایش وبتمش آغجه درخت درلر جوبان قیوذکودجی

تخالف ان جاء له حود ران سنك
زتاب آتش شغشیر جو موج شد

بسم الله الرحمن الرحيم

چوب باز قوزق چوب پاره برنوع لیف در چوب بار مثله چوب جامه
شوی کیسی یوجیلرك ثوقمغی چوب خار آغاج قوردی چوسپای در
پی چوب سرخ بقم آغاجی چوبك پنبق چکردکی و بقم آغاجی و چوب
لفظنك تصغیر در آخر حق دیمك در چوبکین مثله چوب نان او قلغی
چوب نوردنکنده چوبك مثله وورد نه چوبین آغاجدن اولور
نسنه چوبینه آغاج قفقان قوشی و قوغی جوجو سرچه چوچو مثله
چوجه بلج و ترکیده فیرك دخی دیرلر چواچه مثله جود سخا دیرلر
و بایقوش چورآیه صوبندی آکتندن سزن صویه دیرلر چوچه
بمعنی چوره و ایلمك جوزکره قفتان و کوکلك دکمه سی جوشش جو
شدن لفظنك امر و وصف ترکیبی در بعضلر اسم مصدر دیرلر جوشش
سنه معنا یعنی قینایش و فوسرایلرینك اون در دنجی کونی جوشش مثله حسن
جوشبوره بورك تومانجی جوشك دکمه الکی جوغ صوارغی و پوسید
بوغ معناسنه جوغری سزمه یغرت چغرات معناسنه چوك دشت
و قپچاق و ترکستان دللرندن فارسی نامه لرده چوق استعمال
اولنور پادشاهلر اوکنده دزی یره قیوب یوکمکله دیرلر و استماع
معناسنه جولاه یعنی جلاه جوله مثله جوه آلچ یشی و ایچ یاغی
ترکمان دلیدر چماق معناسنه که ذکری کچمشدر جومرد سخی جوانمرد
لفظنك تخفیف اولنمشدر چون ضمه صریحیله اماله سز و اشباع
ضمه ایله بکه و نته دیمکدر عربیدر کیف معناسنه چونان یعنی صاحب
چنان ایله و انجلایین معناسنه چونین بویله و بونجالایین چنین معنا
اسلوبیله طوسی چنین بود کیتی و چنین بود کهفی سهرابی نی کهشی کین
بود چونیله نته سز و بکه سز یعنی ایو مسز حوشمسز دیمك در
چونی اشباعله نته سز بکه سز دیمك در جوی کبی رسم و جویدن

لفظنك امر و وصف

المهملة

لفظنك امر و وصف ترکیبی در امرده اولنه برنیا زیاده ایدر لو
تحسین لفظ ایچون بجوی دیرلر جویا جویدن لفظنك صفه
مشبهه دری فاعله بودرکه امر صیغه سنوك آخرنه الف لاحق
اولنسه صفت مشبهه اولور مثلا دانا و بینا بلجی و کورجی
دیمك در جویا استیجی دیمك در جویان مثله بالکمال صیغه
امرك آخرنه الفله نون لاحق اولنسه مبالغه ایچون کلور یوشمدی
کچن مثال ترکیبی جویبار رق کناری جوی تازه رمق جوبچه ارمالحق
تصغیر در جوبك مثله جوینیه قوغی قوشی و مطلقا صوده اولو
قوشلر جویجوز اغاج قوردی جوبینیه آغاج قفقان چهره ایچ او
یغالان جهود عربجه یهود یدر ترکیده دخی جهود استعمال
اولنور جهودیان جمدر جهودانه یاغ اوردکی دیرلر قلیه سه
قسمندن بر طعامدر انجی طولمش بغرسقدر جیتی ایرایرمی باب
الخاء المفتوحه حق بودرکه زبان فارسیده حاء مهمله او
اولمز اما عربیدن آلوب استعمال ایدرلر عربی دللرك اشرفی و افصحی
غیری دللر تبرکا آندن آلوب استعمال ایدرلر حتی بعضنده کنده
دللری کبی تصرف امتشلر در نته کم اوایل کتابده قواعد بابنده ذ
ذکر اولنمشدر که زبان فارسیده سکز حرف یوقدر اول حرفلرك غیری
دللردن آلوب استعمال ایدرلر لازم اولدیکه حرف حاء مهمله
بابله ایراد ایده رز حاجب پرده معناسنه جمعی حجبه کلور و قاش
معناسنه در جمعی حواجب کلور و قاپوجی و پرده دار معناسنه در جمعی
حجاب و حجبه کلور حاجب الشمس کنشدن آو اظاهر اولن یری طلوع
ایتدوکی زمانله حاجت و دلمك حاجتمند حاجتلو حاشا
کلمه تنزیهدر یعنی ایرلو استمك فلان کشیی تحاشی ایدرلر

يعني آير للدي وبر اوتدر طبيلر قتند معروفدر حاشر فتح شينله حاشا
لفظندن تخفيفله ولنمشدد لله يه مقارن اولسه حاشا لله ديرلر
شايع درحاضر نقد معنا سنه حاك شمدكي زمانده وزوق معنا سنه
وحالت معنا سنه اكثر اشيا يه صفت واقع اولور حالي يا شمدكي زمانده
دميك دراكثر يا يودركه خالي اصله كالامده استعمال اولنور حاما اوز
اوزاندندركه اكي درلو اعتبار اولنور حاماي صغير وار حاما يي
كبير وار حاماي صغير اكي مثقال دد حاماي كبير اوچ مثقال در
حامي كمند جنبذ كلمه مدح درنعم معنا سنه نه كوجك ونه دوست
دميكدر جنبذ الرجل نه دوست اركك دميكدر وكلمه تعجب در نعجب معنا
سنه نه كوجك ونه دوست دميكدر حبر مركب در يزو يزرلر وفاضل
دانشمنده ديرلر حانك كسره سيله اكسي بله جائز در جمعي احبار كلور
وعبد الله بن عباس رضي الله عنهما حضرتنه حبر الامه ديرلر حبه
حبه برچكودك آغزسنه ديرلركه اكي آرپه آغزيدر حج كعبيه وارب
طواف اتمك وشاعر دودكينك رواسدر حاج كول بيوتا حاجي حجله
كردكلك وچادر وحجره وسراي بيت عروس روي پوشكل درون حجله
يا بلبل دهان بكشايد زير لب حديثي سيكند سهم حدر صقنمق
حالال حرامك ضديدر حرام مغز اوكوز غه اليكي حدر دالك فتحه
سيله درت يشر دوه حدر دالك سكونيله علم قرآن دده سرعتله قرآن
اوقمغه ديرلر ترتيلك مقابلي درحرب جنك معنا سنه حريا كون قالا
غي ديدكلري دايما كنش دايره سنده كورنور حريكاه جنك يري حريه
سكوعرف طرف معنا سنه در وحروف تهجي نك برسي دميك در واغز صو
صوبي واورده صرت ورمك حرامدان اتجه وقلوري كيسه سي
حرون اسب نافرجام يعني اوكرنمك طوار كه توسن ديرلر حرير بريا

مصاحب

مصاحب حريره اونله يشمش قوشمش رسد حريف يار ودوست
حرز اوزان حزم پرهيز واويا نقاق وزير كلك حزيران ايلك
يا ز آبي حسب حانك وسينك فتحه سيله حاص كوهر معنا سنه
ومال وقبيله اويا معنا سنه وقدر واندازه عرب ايدرها ادوي مناسب
حديثك اي ما قدره وايدر لوحسب دينله ومالله ديرلر وايدر لوكه
علمك بحسب زلك اي بقدره والحسب ايضا ما يعده الانسان من
مفاخر آبائه حسب سينك سكونيله يتر وانجق دميكدر عربي يكفي
معنا سنه وفارسي بس معنا سنه فحسب ديرلر انجق ويتر معنا سنه وعدايتمك يغني
صايمق حافظ شيرازي حسب حالي بنوشتي وبشد ايامي چند
قاصدي كوكه فرستم بتو پيغامي چند حسد كمسيه ايلك اليمه
دميك وكمسيه ايلك اولدغني اسمه مك حسود حسد ايدجي
حسرت شدة ندم يعني زياده پشمانلق حصير سازدن ديرلر تر
كيده معروف دركه اكي آلتنه دوشرلر حفر قي زشت روي معنا سنه
يعني چوكني يوزلو عربچه قبيح الشكل معنا سنه حفنه براوچ طولسي
واوجه صغر سنه حقور حق صاحبي حقيقت مجازك خلافدر
حكيم علم حكمت بلجي كسه وراست اشلو ومحكم ايشلو حلق
بغز حلقه معروف در قپوده اولور قپو حلقه سي ديرلر وغيري
يرلرده اولور تركيده مستعمل در حلقه لامك فتحه سيله صوفيلر
صوفيلرك ذكر لري دايره سي حلق باشي تراشي تمك حلاق باشي تر
تراشايدجي وستريه تحليق ديرلر ميمك كسره سيله ولامك
فتحه سيله حلقه چيني معروف ديرلر حلوادركي اولور حمائل
حمالله نك جمعي در حمالله قايش قايشنه ديرلر يعني قايش باغنه ديرلر
عربيدر حمدان حوارزم لفتنده ارادمك التنه ديرلر حمدونه

میمون حلك سیاهی یعنی قره لق مثنوی مولوی ؎ چون زمین بر
خاست از جد فلك ؎ بی شب و بی سایه ماند فی حلك ؎ جمزه تا
بافود شور باسی وبراوتلر بادیه لرده اولور وغایتده اکشیه دیرلر
که دلی طوتاه تمشدره حمزة الشراب دیرلر یعنی شراب قوتی اکشیدی
تیز وکسکن اولدی وهی حامزة حوخونابه یعنی قانلو صوخوا
حو اصل بودر لوکورکلو وبرقوشدر سقاقوشی دیمکله مشهوردر
حوصله قوصق حویجی حلوای ناظف حوسله توانکر یعنی یای حیران
سرکشته یعنی باشی دمشق وعقلی کتمش حیر دحائله وخائله جا
جایز براوزن کوکدر اندن جرخی قلقانلر ایدرلر وعصالر ایدرلر رهنده
ستانده اولور حیکله ایت اوزمی واول اوتلر که دوکرلر دخی شمدی
طوغمش اعلنك اعضاسنه اکرلر وسورر لر الحاء المکسورة حر
خبر مرکب که آنوکله یازدیریلر مفتوحه زکری کچمشدر وجما
معناسنه فلان حسن الخبر دیرلر یعنی کوزلدر دیمکدر ودغی صرلغی
حرطمان حرز صفنجه وهیکل حسبت ایلك حصار قلعه حنا
قنه که عورتلر الرنه ویاشلرینه یقارلر حیره قفا اکسه سنه معنا
حیز مخنث اوغلان پهلویده حمام طاسنه دیرلر یا من اوغلان
حمام طاسی کبی الدن اله وارد غندن اوتری اکا دخی حیز دیرلر اصلا
کوزلجه هائله درعوام تغلیط ایدوب حائله تلفظ ایدرلر اول
اجلدن حاء مهمله بابنده دخی کلسه کرکدر انشاء الله الاعز
الحاء المضمومة حجره حای شلوار بندیعنی تمانك اوچقور
کچه جك یری خزول حضیض دیرلر براوتلر دار وقسمندندر حطا
حطام منفعت صوری ودنیاوی حقنه معروفدر آنوکله
حسته علاج ایدرلر بر ظلم جقدر او جنده انکی وارتر کیدة

مستعمل

مستعمل احتقان اتدی دیمك دمیك حقنه دوکدی دیمکدر حقله
چقرغنه چورلمش قوتی وچورلمینه دخی حه حقله دیرلر عجله
دوج معناسنه حقله باز حقله اوینایجی وکوزباغجی حقله کی
چقرقچی حلوایی اله حکم اندازاوذ آنجی که اتدوغنی شاشمنی
البته اورر حورنق بهرام کورباد شاهك سرایدر باب الخاء
المفتوحة خانك بخرجی وهانك خلقه منضم اولدغنی یرندر
اول اجلدندر که فارسیده اکثر بودرکه خاء مفتوحه دن وخاء
مکسوره دن رسم ضمیمه اشارت ایدوب واورسمی یزدیلر تلفظده
اصلا دخلی یوقدر انجواست واستخوان وخواب وخوان و
حیش کبی خا خا بیده معنا وخایین لفظندن صیغه امر درو
وصف ترکیبی درشکر خا ولب خا کبی واوذ خکن معناسنه و
ویورقای خا تولله دولمی ودغای بود خا جسوك اوتجه جك
اورای خا جشوش مثله خاجوك مثله خاد دولنمج خا یلیق
دخی دیرلر مرد ارخوارده دیرلر فارسیده رغن معنا سنه بیت چون در
وخذلان وعصیان ای شه راه یافت ؎ کاخها شد جای کوف
وخانها شد جای خاد ؎ شمس فخری ؎ هما وش اکر درهوای اوبیرز
عقاب راندهد روزکار دربتت خان ؎ ومعنی خام وچقردکنی خا
خاده کوسکوله آنوکله اوذ قوشدر دیرلر وطغری بوراق
خاردکن خارا قتی طاش وبرنوع قماش درابریشمدن اولور صو
صوفلر موج سوج اولور خاد آوردکنلو یرخار پشت کریی خا
خارچنك یلنج خارجنك دمردکنی خارچه یندق دکنی که بر
دکنلوجه اوتلر تازه ایکی کبره سرکیله توریشمن ایدرلر
خارچینی اولدرکه آینه چینی آیدن ایدرلر وهم اوق دمرین

ايدرلر كيمه دقتن سله همان ساعت اولدم خار خار غصه وحرارت
ويرتق وجراحت بيت درون خار خار محنت از حجر كز پر واي كلكشت
بهارست ديكر بار رفت از چشم و در دل خار خار او بمانده برجكر
صد طاغ حسرت يادكار او بما نلا خار زد چقر دكنى خار كوشاه مثله
خارش كجيك وخاريدن لفظنك اسم مصدر كجيشر دمك در خار ماهى
بورسن بالق خاروسى قلمجق خاروسن بمعنى خاربن خاده مثل خار
خار وار دكنلو ودكن دبى خارغان قوان خاشر برخاش لفظنك
تخفيفى وانشر وجنك وخاشاك دنا كسر وتنوين معناسنه خاشاك
چوپ چوپ ودرن وخسيس خاشك مثله خاشه مثله واوت
يام غرده سى وسير تلى ويردن تيلر خار وخاشاك وخاك خاشاك
دخى ديولر وچوردن چوپلن كوزه دوشن وشرابه دوشن خاشجو
جنك جو معناسنه خاشنشار قيل قويرق قوشى خشنشار معناسنه
خاقان پادشاه ايران زمين در عربيده جمعى خواقين كلور تكلم پادشاه
چينه فغفور ديولر جمعى فغافره در وپادشاه روميه قيصر ديولر
جمعى قياصره در وپادشاه هنده راى ديولر وپادشاه تاتاره خان
خان ديولر كندو اصطلاحنده ايران زمين تحتنه پادشاه اولان
ملوك عجم درت مرتبه در اولكى مرتبه ملوك پيشداديان ديولر
والنجى مرتبه ملوك كيان وكيانيان ديولر اوچنجى مرتبه يه اشكانيان
اشكانيان ديولر دردنجى مرتبه يه ساسانيان ديولر پيشداديان
كيومرث دن كيقباده كلنجه يه الادنيان وپيشداديان ديولر كيقباد
دن اسكندر ذوالقرنينه كلنجه كيانيان وكيانيان ديولر اسكندر
ذوالقرنيندن اردشيره كلنجه اشكانيان ديولر اردشيردن يزدجرده كلنجه ساسانيان ديولر معتاح اللغته صاحبى بهر

مطهر

مطهر لازيقى يوليله بيان المشدر خاك طيراق خاك بيز طيراق
اليه جاك كوزر وغلبير خاكدان طيراقلق عالم خاكيدن عبارتدر
كه بودنيا در وچوپلك معناسنه خاك روبه سپورتدى خالد
خاكسار طيراغله قوشمش نسنه وطيراقلق خاكستى كل رماد
معناسنه خاكشو كوزاوتى كه جيم بابنده ذكر اولنمشدر اصح اولدركه
جيمله در بعضلر اتيدى يشول قوجه دانه جكلر دركه كافورك
ايجنه قويرلر كافور اريوب محو اولسون ديو شمس فخرى بيت
اعظم جمال دينى ودين پادشاه ملك اى خاك در كهت شاه
آثار خاكشو خاكشو طيراق قوشدر جى خاكشى قزل تو بودرى
خاكش اكنجيلرك سورگسى كه الكدن صكره اوستن آنكله دزر
ايدرلر خاك تمك براويندر او غالا بخقلر اويز طيراق ايچنده برنسنه
صقلرلر واوج قويوب اول نسنه آلرلر اول اوينك اسمدر
خاكينه بمعنى خايكينه يعنى قيغنه حال زبان فارسيده بك در
شامله معناسنه در عربيده وعربجه آناقرداشنه ديرلر كه تر
كيده داى ديرلر وجفت معناسنه وبرقوشدر قوزغون مقدارى
اتى قارآتى طعمنه بكزر شمس فخرى بيت بانته قلم كندهر زمان عقاب
عقاب نعجهد دولت اوكبوتر وهم خاك وعلم واق وقره ارسلان
ويغمور بلوطى وايونشان وايو او وتكبر خالى بمعنى تهمى وايور
قفتان وآناقرداشى خالى معناسنه ومردنيكو وتكبر وتنام و
بك ويغمور وعلم تيزه وجغد وايو قلم وقره طاغ ويغمور
بلوطى وايونشان خالود ابى يعنى اناقرداشى خاله ديزه خاله
بينى برنجلى بولمج خالبد وتين دزده جوپ خانم بشمش شمس فخرى
بيت بخت سودايى ملك خصمش ليك شكر ايزد كه بود يكسره خانم

واولما مشمیش وایرخامی وطیاغت اولنما مشدری وکمند شمشیت
فخری باش تادولت جهانگیر باش ۴ افلنه بر حصار کردون خام ۴
خام دست الی دخی ایشه اوکرنماش کشی وعجمی خامسوز خلم کوز
وایرخامی وبزلرخامش خاموش لفظ دن تخفیفا اولنمشدر اسپسم
عربچه ساکت اولمق معناسنه خاموشه سرکاله دیدکلری اوتلاق طبیلر
قتنده شیطرنج درلرخاموش بمعنی خامش خامیاز بویک قزان
اغزی خامله یونمدق قلم بیت پادشاهی که از انامل او ۴ حامل
عقدر ابود خامه ۴ وقلدن او ومطلقا آو وقامش ومرکب ویک
رمک وقم بغنی خامیاز اسمک خام یازه مثله خامی کمند وقم
یغنی خان تاتارلرده پادشاهی وکاربان سرای عربیدر جمع خانان کلور
واو بارق وخانمان معناسنه در کمال پاشازاده حضرتلری
ایدر رئیس معناسنه در حتی دهقان معرب دهخان در اصلی خانه در
معناسنه رئیس القریه دیو بیان ایلدی خانمان مال وملک و
طوار متصل یازلوب برلغت اولمشدر خاندان اهل بیت واولاسی
خانواده قدیمی خاندان اولو اصلدن اولمه وخانقاه معناسنه
خانقاه فی سبیل الله بنا اولنان اودرکه صوفیلر اولورخانه
او وشعر وبغدای چیجی وقم یغنی ویصتم دیه وترله یعنی اکنی تری
عربیده بومعنی خاء معجمه ایله درخانکی هرنسنه اودن اولمه
خانیه منسوب دیمکدر وبرحلوانک اسمدرخانکی حلوادیرلر وخا
نه یرور معناسنه خانکیش یزدا ویناولرلدن براو یونده خاوچوقه خا
خاوی وقطیفه واکا بکزرنه وارسه آنلرک خاوی خانه کمان
یای بفرمی وصوصودجق یرخاور مغرب ومشرق قدردلرامام مغرب
معناسنه اولمق اصح درشعرا مابینده مشرق معناسنه شایع درتتاکیم
باختر مغرب وکنش معناسنه درخاوندی مثله خای لدّت وچوقریر

وخایدن

وخایدن لفظ دن صیغه امر ووصف ترکیبی درشکر خای ولب خای
کبی یعنی شکر ولب چینه یجی خایسک چکج شمشیت فخری بیت چوکلتین
هرانکله کرفت کیر کند ۴ نسرش یکوب بسندان چوسیمر اخایسک
لغت پهلویده سندان معناسنه در خایه یمرده وادمک وغیری حیوانک
خایه سی خایک چکرکه خایه ریز قتغنه کله یمرده دکمه سی دمک
درخایکینه مثله خایه کشیده خادم خایه سی چکلمش دمکدر خب
اسپم ومعنی فکر وصوق ودیی خب باش اسپم اول خبابک بوغزه
صقماق وذبون الیمک واغیل وخاردیوارکه اوستی اچق اولمه
شمس فخری بیت ببیشه برهنر برساخت برقفس ۴ دشت رابرکوران
کرد خباک ۴ دقیقی ذکلکش ببیشه برشیران قفس کرد ۴ نمندش
دشت برکوران خباکا ۴ وبغز صقویه طوی طوغجماق معناسنه
رودکی ۴ بادوبوسه هاکن این دل ازکرم وخباک ۴ تاسنت
احسان باشد احسن الله جزاک وکوسفنده معناسنه خبر یژده
خبرجی یعنی جاسوسرده استعمال اولنور خبر یتر ومثله خبر
جوشمله خبرکیوشمله خبک بوغز بوغمق خبه مثله خبزد و
طکوز الان قوردی شمس فخری بچیشم خصم اکرخوبست فعلش بودنه
بچه درچشم خبزد وخبزدوک مثله خبزده مثله خبط کله
شتر مرغ جنیزه اوغلان ایجی یقصنده اوبجی واقوع اولمش در
وصرمشق وصرلمش ویچیدن معناسنه ختالان ختن ولاه
یتشنه بریرک اسمدر ختنبر برجمریه دیرلرکه خلق یوزنه وار
وارلی وغنی کورنه شمشیت فخری بردست توبحر هرچند لافد ۴ ولی
عقل دانکه هست اوختنبر ۴ وبخیل وحوق خبر لربلن کمسنه
که نتیجه سی اولمیه ختنه سنت الیمک ختور قمش ختو مثله

وبر معتبر يمك دركه آغوبي دفع ايدر اكر زهر لو طعامك اوزرينه
قونسلو در لركه كركدن بوينوزي وارد ر بعضلر ايدر چين ولاه تيتنده
زنج اقليمي آراسنده خرابلق بولور وآرد راتده بر بويكي قوشدر اولور
ختوا ول قوشه ديرلر بو وصف اولنان آنك سكوكيدر آندن بحاق
صاچي ايدرلر بكلر وپادشاهلر ياينده كوترلر بر شبهه لو طعامك اوسنه
اوزرينه قودرلر اكر زهري وارسه اول سكوك الوردرلر ابراهيم سند
آندن زوآيتا اولنوركه بر بويك جماعتله چين صحراسنده كذدك
ناكاه كون طوتلدي يولدآشلرين قويوبدر لر آندن اندرون دخي يوندز
لري اوزره دوشدلر تاكون آچلنجه باشلرين قلدرمدلر بن بونلر
دن صوردمكه بونه حال ايدي ايتدلر حتو دير لر بر بويك قوشي وار
درآنك كوللكه سايدر بوزكر اولنان اوصافله وصف اتدلر بركتابده
دخي بوقوجهلكه روآيت اولنمشدر قرن الحتو ديرلر وبر روآيت دخي او
اولندركه قرن افعيدر ديو روايت اتدلر خترة تنك بتبانان
يعني جبانلر هكبه سي مثل خرجين چماج يعني چخاخ يعني خا
يله جيمك تقديمي تاخيري جايزدر يعني قاوحقماق وقويجق
يرنج حميدن وكوشيرن معناسنه نخ نخ يعني دوشدر وبحالش حالتو
ديمكدر حدنك قين اغاجي كه آندن اوق ودوردلر واياچي قوش يعني
بوش اوقدر لر بعضلر قوشاوقي ديو تصحيح اتدي يعني قوشله
آتالان اوق وكريو ينكه خدو تكرك يعني كيو خدوك غضب
شمس فخري بيت علم كشتيست خوار وخجل عزيز آه ازين نام ونك
عزم خدوك خديش كن خداعورت كه كدابانو ديرلر شمس فخري
فلك نه بيحد وسر خود حكمش ازي آن كه سر نتابد واز حكم
ان خدآي خويش خديو يا فندي خراشك واوزلو بالحق وبتوق

شمس فخري بيت بادبا سير او بوقت شتاب چون خرلنك اندر خراب
ويران خرابات ميخانه وزنا خانه خرابه يقق بنا وتمام خراب ديمك
در خرابا تي قاسنق خاروشغوغا وغلبه خراسن آت واشك د
ركر مني شمس فخري بيت دوان وخورده وسركشته چشم بسته ملام
ملام بود زكون خزي برمثال كاوخراس ودكر من اوى خراط د
جقرقجي خراطين سغلجان عربيدر خرام بشارت خرابنا دراذن صكره
الفله در آشغده الفش كلسله كركدر انشاء الله تع اول كمسه دركه
تشهير ايدوب اشكه كزدر لر شمس فخري معيار جماليه براش ايچون
جمع اولمق معناسنه دريوكندو بو بيتله استشهاد اتدي شمس فخري
بيت ممدح او قصد دشمناش همي سازند انس وجن خرابناش
خرابك نطسي ولمش بوخربان اشكجي خربشك بيطار يعني بغل بند
خرنزه قاون وقربوز خربسه اكور غله لوطعام اوستي خربشته
تابوت واكور غلو طعام اوستي وبلك ودريه جاك واشي ديلكلري
طيراقدر خربشته آت واشك سكلي خربط عربيدر ابله وبوكشي
كشي وبان كسجي وآغوز وغول بيابان خربق اكي درلو در برسي خر
بق بسيدر اواجق وجي سوري پيرجقلر در ويپر قلرنه يا پشمش
يا پشمش قزلجه دانه جكلر در ما ولجق ديرلر وصرمشقدر خربق
سياه كربي وبعضلر طنه قرني در ددلر خربزه قترجي خربق بوازد
يرسه كه كيجيله اوجر زيراكش كورجك كوزي بوقدر ايدر لركه
كسكن يعني فاره يشايحق يراسنه اولور شمس فخري بيت زنور طاعت
اودشمن ايربود محروم سند له مهر نور زدخر بوازد بعضلر
شتاب در ددلر خربوزه مثل خربزه خر توت فرتوت وبكر تلن خرما
خرجال كوكه قرغله وتوي خرچاره اويق كه كوزدكسون ديو

خرجنك بنالج ودمر دسي خرجنك يبان وبازي وصحرا
واسع خرجيك مثله دير الاوياي بذمه قحبكان كيتي وخرجنك
كوزي تو قراخ تر بصد خرجيك خرخشت معصرة يعني اوزم وغيري
يمشار تحقي ما سنكنه خرجشه بمعني قوقشه يعني غوغا وغلبه و
برق جنكي خرخيار اشك تربي خرد اوزلي بالجق وقره تبقلو تيز
وكهم كه آنوكله بقر وقلاي ودمر ياشدر لر شمشتي فخري همه راوه
بودكوه وزميني نباشد دير لاخ وشور وخرد راوه يچكلري
وسنره لرجوق اولن تيز خرد شتي قلاان دليكلري يابني حيوانلر
كيك كبي در آتي بيور خردل معروف تخم در كه تركيده مستعمل در عر
عربيده فارسيده تخم سپيد در لر خرز يا جوج ومأجوج قلمينه
يقين بر بويك شهوك اسمدر خاتي جهود لر در خرز بوحق خرزان
نوروز كوني خرزده بوق بوحكي كه بولرده آت ترسن يوالر
خرزه كير يعني ذكر خرز ذهر اغو آغاجي دخله معنا واشك تربي
تربي وقوغه دولكي خرز ذهره مثله خرزي تهره صاتجي درخر
خرسا ولكه كربا سود يليكلري حيوانجقدر خرسك بعني خرسنك
بعني فللكه اويني واوزون اشك ديرلر يكتلر واوغلان نخچقلر او
اوينا دلر وبويك دكرمن واواق چغل طاشي كه اشك يورمي بر
كبر بدست برد اقرا خرسنك خودي زراه انكا رخرك تصغير
تصغير غردر وايوز وطنبور خركچ وتكثري دوه جكي وصيب
والحاك ويغرق وچكركيه بكزر بر بوجكدر وصوغلجان خركار
جوكه چكدن ايدر لر تركمانلر در يم اودير لر بعضلر تراق ديرلر
خانك كسره سيله افصح در خركچ اويوز والركوكي خرك زمين
يره سورتنور يودر بر جانور جقدر خركاوه مثله خركاه خركبوتر

ورشان

ورشان معناسنه بردر لوكوكرجين دركه يبانلرده اولور خركوره
قودوق خركن كورشدر كه يره يا پشور كدر خرك زمين معناسنه
بعض نسخه كوهكن واقع اولمش در وحتيله ايله اشكه كزدر مكه
ديرلر خركش يابانى در اكرچه سكك وچوق آيقلور بوجكدر يره دو
شنى يتور خركور قلان ديدكلري حيواندر خركوش طوشان خرسا
اشكي حرم الكسك ايماك خرمهره كوزبونجغي خرمك مثل خرمكس
آت سكلى خرابناز خرندجفانه بكزر براوتدركلرانلر اولور بانج
ولاتينده اكاخالخال وخرنده ديرلر بوشكورتدر تاهى انلر بحر خرندر
خايه نهند كوزن تاهه از شير بركند بستان خرنوب كجى بوينوزى
ديدكلرى انجره بتر عربيده خروارة يوك اشك يوكنه ديرلر ايدى ضد
صكره هر يوكله استعمال اتدلر واشك يولى وترسى خروك بوجا
نور دركه بوستانلرده آوارايدر وصحرالرده اولور خره برى اولور
اوزرنه يغلنى اسباب خرچوب بنالرك اوزرنده اولن قرآچاوى
خره خشت كريچ خربطه كيسه عربيده خريف تمره ماه يعنى كوز
آيي عربيده خربوز يرسه خوركز قيوندركه يوكندن فاخر لباسلر
ايدر لراول لباسلره دخي خزه ديرلر وابريشيمه دخي خز ديرلر وبر
قماشدركه قاري برشيمدر وقندز ديدكلري جانور درعربيده
خرذه بنجه خرزان كوزن فصلي وشهور آيوك اوزن سكن لجي
كوني خرده ذلت طيانمق كناهدن كنايتله خرز بوحق خرف
سقسي يعني طيرآفدن چنق وچولمك عربيده چنقجيه خزاف
خزميان قندز خايه سي طبيلي جندبي ديرلر واوغلان اتي
دخي ديرلر خرندجفانه بكزر براوتدر شمس فخري بيت هركجا تيغ بر
تو بود قصار نبود حاجت شخار خرند خرذله مثله خرندك

حشرات ارض خزينه مال حفظ اتمك عربسي خزانه درخانك كسره
سيله ورانك فتحه سيله جمعي خزائن كاور خسّ بد كوهر وناكس
وحشرات ارض فرومايه شاعر لري منفعتسز منفعتسز اوتلره دير
لر شمس فخري بيت اي خسرو يكه مهتل بذل عطاي تو خاليست
از كدورت وپاك از غبار خسار بعني يخ يعني بود حستو اقرار
وقين آنا خستوانه دير وبشاي قفقازي كه يوكدن اولور وبيله
لو خستانه ياره لو معناي حقيقي در وصير ومعناي مجازي بسيار
ومفلس بي برك يعني تعدّدن هيچ نسنه سي يوقدر خسرقين آنا
بيت بدخواه كه تراخال چه باشد كه كنون عزت ذنش با
شده وابليس خسر خسوك خسره ديره يخي خشن بمعني خوشو
بمعني خوشتر وناكس خسّ يعني چورچوپ وقتي سكرتمك خشاوه
نطس خشت ارقاء سي كوز يعني ارقه سي چقق وكوكسي يتق مثنوي
مولوي خشت خشت سور در كوشش رسيد خفت ذوقش
لذّتش كلي رميد خش خشت سوش خشو بمعني خشخاش مجرفل
معروفدر خشم كلمنجي يعني ترجمان خشك تهانه وكوزه دوشن
چورچوپ خشم قاقق كسره خايله مشهور در اما فتحه افصح در
خشما عيل كين وقشنده كوزاوجيله بقما خشم الود غضبله
طولمش كمسه خشمه متاع مسافر ان خشنجله قفقازك وكو
كاكك قولتغنه اوردي خشنشار قيل قويرق قوشي كه اكثريا
صوايچنده اولور خشنشار مثله وقره بتوده ديلكلري قو
قوشدر وايتيلركه برنوع بوكك اوردكدر وبعضلر خاء معجمه
ايله نقل ايدرلر خشنك باشده اولن داغ خشوقين آنا بمعني
بمعني حسوسين مهمله ايله وشين معجمه ايله دخي افتدر حلس

خشود بستانجي طواري واوزامش بداق شمشتي فخري در نزد
عه ملك همه تخم دعا كشت شاخ ستم وظلم تعدّي همه
بخشود واعضايي درنفله يبيشوب يومق واويوز لندر مق
شمشتي فخري بيت در دولت اوفتنه سرناخن زحمت پاك ذرّه رح
امن نيارست كه بخشود خشور پيغامبر خشوك چيركين و
وحي انزاده لطيفي هركه بر آصل باخشوك بود جيف كوره بر ملوك
بود خشيف قادبرف عنا خشينين طنق دنكلو وبوزنكلو و
كوكله قوه يه مايل اولمان ويشلكله مايل اولن آقاق واوحي طغان
وقيقي طغان خشينه مثله خشينار رقيل قويرق بمعني خشنشار
شمس فخري بيت اكر از عدل او نابشد عنايت عقاب چرخ راكيرد
خشينار بعض نسخده خشناد واقع اولمشدر خضر براولو
شهر در جزيره ده اولور عربيده الخضر مثل كبد وكبد صاحب
موسي م يعني موسي پيغمبره مصاحب اولوب قصّه سي كچن
حضر پيغمبر در وخضر باطل معنا سنه دخي كلور بتكلم ايدر لرهم
يعني عرب ايدر ذهب دمه خضرا مضرا اي باطلا وايدرلر هذا
لك خضرا مضرا اي هيئا مريئا مسنك يمك وايچمك سكرمك
او زرنه اولسون خط بيق وسقال كاغازه بلورمش اوله
ويرلن خط عربيدر خط آور بيغي وصقلي تازجه كاغمش يكتجه
خط كشي بسط خف بزدن التكلري قا وخفاجه دولك
وخام قاوون وچغله سي خفتان كيم وكجيم خفنه اوكسك
خفيفه بمعني شوشاه سبسبله معنا وشرعده حداورق معنا
سنه واولحدا ولن عصايه درلر خفرة طكوزبوجكي حفر
خفرژو مثله خفرژوك مثله خفرده مثله خفك بمعني خفه

يعني بوغاز طولمق بوغمق شمس فخري بيت بعد عدل تو زرد ان مزب
خفقته اند خنك كسي كه بود امين از عذاب خفك خفخ
قره چيان خفشه بوغز بوغمق واسم مصدر در بغشر معنا سنه
واوكسرك خفيده اويوشمش اعضا وبغلمش خكشك منقش بر
دق كه اوغلان بجقلر ايچون ايدر لوطيلر اقدن شمس فخري بيت روايت
ايدر كه اول بر دقاري خلخ شهر نده قز چوبغن لر دوزر لر بيت جا
يكه ذكر كوزه ياقوت وزركنده ابله بود كه سرخ دهد كوزه حا
خكشك خام اولور يعني بشور مش لر خاك خشكدن تخفيف د
اولنمشدر خل سركه كاء عربيدر لامك تشديد له خلاشه چوب
چوپ وكمي دمني خلاشمله تخمه صير ولغي وبغز ايله بروز اراسنده
اولور بر علتله تخمه دن حاصل اولور خلاكوشش غلبه وقتي د
كفت كوي يعني ديدي قودي وسوز سادر خلق اراسنده اولان
جا ودر شمس فخري بيت بلبل اين بشنيد ودر زاري فتاد و زحاله
كوشش برآمد ضد خروش خلب قام خلخ مملكتنده بر شهرك
اسمدر محبوبه لري چوق اولور مش هاتني قدر افزاي سهر س
سروان خلخ جمال آراي دعار عنا يان كلرخ خلخال چفانه
بكن دير اوتدر خلق لامك فتحه سيله اسكي كهنه معنا سنه
عربيدر خلق لامك كسر سيله خوش كمسه معنا سنه در عربيدر
خله تيك وكي دومني وهرزه وهديان ومهملات سوز اصلده
ضمه خا يلدر بعضلر مشترك بيان ايدر لر تشديد له وتشديد سز
جايزدر عنصري اومران را دران بله كردست مهلوراز
دل خله كردست خاء مضمومه ايله دخي روايت اولنمشدر ان
شاء الله محلنده كاسه كركدر خله كشتي دومن آنجي خليج ذكر

قولا غي

قولا غي خليد خليدن لفظندن صيغه ء ماضيدر صنجدي وصوقلدي
دمك اولور شمس فخري بيت كردن حسّاد را كوز كوانش شكست
ديدهٔ بدخواه را نوك سنانش خليد واچرو كردي خليله بركسيله
خليس قره بالجق خليس الحق صوو كرمسير يركه اسكي وصو
قلغي يعتدل اوله وقره بالجق خليس معنا سنه خلش خليدن لفظندن
اسم مصدر در صنجمش دمكدر خليك تو يغرقوشي خليواج يعني
خلواج يعني دولنكج خم خر اكر بكري وبكلم وبايز اوي وصفله و
ايوان كندك بوينه كجك يري خماض خماض برسياه بهره در
قز للغه مايلدر چراغ دخي ديرلر شمس فخري بيت براي طوق هر اهيوني
سپهر از او زساز د وخماض هر امكسه اوستينه ساچلان
سچويه درلر وهيوان اشترهما زه در يعني محمل دوه سي روايت
اولندي كه اول طاشك الدن غيري درده درماني واردر ابوسي اول
در كه ضوبي قول اوله صروسي لچفيد كيفيت عملي اولدر كه اول
طاشي صويه بتوره بلكويه سوره لر قول صوبي چقار اول صوبي
بعض مرضك اوستنه سوردلر بعض مرضه ايچرلر وبرادي داغي
سلطان ممرهٔ در خماخواه مثله خمباز ه اسمك خمجاخ قاو
لق كيسه سي واريو بخوق معنا سنه دخي كلور جيم بابنده دخي نقل
اولنمشدر خمكوشله يايي بابنده خمكوش مثله خمله سجق خمكوش
بمعني خاموش يعني اسم خميد بمعني خليد ودشتي خميز قوشق د
دمكدر ويغرلمش عربيدر خميرمايه آتمك مايه سي خميره مثله ديرلر
ده كه كلدن وبنفشه دن ايدرلر خمره عربيدر كيجك نسترقه خا
معنا سنه خمير كنده خمير ذواله سي خنت يلدرامق وفلك
خنج فايده يعني الم وصاتم اصسي ومطرب وناز ونعمت وعيش

شمس فخري بيت سپيچ دهر را برحمي دان ﴿ بخشمت بادي اندر
راحت وخنج ﴿ ودميك ومثل خنجله خنج خنج جماع صفاسندن
اولان اوازه خنجر معروف بحق كبي يراقدر بيلكه كتودر لردسنه
معناسنه خنجك سنوش يمشي وجماع وقنده اولن صدا وقوقه
دكن خنجله بمعني خنج خنج خنجده مثلله خنجر مطلقا قفو بفصلرك
چريش بخاريسك قفو سيله ردديلر شمس فخري بيت چنان بسوخت
زتاب عناتن خصمت ﴿ كه نيايد از و كربسوزيش خنجر ﴿ خنجيل
اصفهانيلر دلنجله صالنجق خندان مبالغه ايله كولجي يعني الفله نوش
كلسله آخرنده مبالغه ايچون خنده خنديدن لفظندن اسم مصدر
كلم وكليش دمكدر خنده ريش صقالله كلمك ويوزنله كلدكلري كسيلر
درلو خنده خريش مثلله فوخي اي كرده سراخنده خريش همه كس تا ل
﴿ از تو بس جانا ما را زتو بس خندق عربيدر معروفدر باغلر وبوس
تانلر وخصارلردايره سنده استعمال اولنور خنده خريش مثلله
شمس فخري بيت شهنشهي كه زند با سبان در كه او ﴿ از قدر وخشمت
بر پير چرخ خنده خويش ﴿ خنفسح قوشي تمكي ددكلري اوتلدخنجر ود
بمعني خنديش يعني كسيله كلمك واشهنز آيدوب مسخريه المق مخرج
ادريس پيغمبر م خنفشارم بيوك اوردك خنفر قب فحق خنله او
بول وغوبنده بوغداي وارپه يعني كه طناز درلر خنيده صيت
وصدا ويا نغو وچاولوم وپسنديده واورند لمنشي وعاقل ودا
ناخنور اواسبابي متاع البيت معناسنه بيت همداي لطف تو بر هر كسي سا
يه فكند ﴿ دهد ز لعل و ز نقره اش زمانه خنوه ﴿ وچلمكچيلرا
آلتي وقبزه خنويس وا پس خزيدن يعني كروسته سورتمك وقحق عربيدر
عربيلر ختاسز بوندن مشتقدر اتو كيچون ختاسز در لركه حق تعالينك

اسم اعظمي ذكر

اسم اعظمي ذكر اولنسه قحد وغندذ اوتري خسوصر مشق وبراوت
دركه اكن ايچنده بترا كني ضعيف ايلر وبا بتالرقوه چاوي شمس فخري
بيت هركه تطبين كند اساس عدات ﴿ عرش باشد كه باشد او
راخوي ﴿ وبنجله وآنچ بوداغي خواب ايخوانوم بمعناسنه وواقعه
خواب الود اويخولو كورخواب جامه دشك خواب خركوش
طوشن اويخوسي يعني يالان وعده دن كناتيدر خواب ديله واقعه
كورمش وهنوز بالغ اولمش واختلام اولمش خواب سبك امز
امز غنمق خواب كذار اويخوجي كمسه خواجه بدنوس اكي خا
نك ضمله سيله وفتحه سيله جايز در خاء مضمومه ده نه
تفصيلي ذكر اولنور خوابگاه اويخويري يعني دوشك خوازه
پادشاهلرشهره كلدوكي وقت تزيين اتدكلري كوشك
خانك ضمّ دخي جايز در واورسميله اولنور خوازنده كلمن حو
خوالبكي اشجي معناسنه اما شمس فخري نقلنده خوان سالار
معناسنه بيت چون سپهر نيست بزم او در دست ﴿ قهرمان
تير ومه خوالبكر ﴿ خوان هرنسنه ي آراسته ايدوب ايچنده يمك
يه لرا كاخوان اطلاق اولنور الف ثابتله خوان سالار دخا
خاشنكير يعني بكلرواكابرلراولكنه ترتيب ايدوب يمك كتورمه
كسي الف ثابتله خواهر قرداش بوا وده اكي وجهله جايز در ليكن
اصلده بومن كور لغتلرخاء مضمومه ايله در ليكن ضمّه سني فتحه
اماله ايدوب تلفظ اتدكلري اجلدن فتحه با بنده يازلدي و
الّا اصلي ضمه درخوري لذّت داد معناسنه واورسميله الف
ثابتله جاي قافيه سنده استعمال اولنور خوخو عادت وقوّت
وقالج لغت پهلويده اغج بداغيدر ونيالرك قوه چاويدر خونق

برقصرك كه اسمدر عراقده نعمان شاه اكبر بنا اتمشدر وسراى ده
بهرام يعنى بهرام كورك سراييدر خوف كمشدن وياخود التوندن
خالقه خوك خذ متكار خول مثله دكر يعنى اكثرى خولان حضض
كمى كه دار ولردندر يعنى كمه ايروغى خورمثل خوك خوه درة حو
خويد كشت زار وقصيل كه تركيده حصيل درلر تازه يشل اريه تا
زه بچى لرآته دردلر بيد قافيه سنده استعمال اولنور خويوز
يرسه خه أيوك وطنش خه خه ذهى ذهى وتيكانيكا وعجب عجب
وخوش خوش آمدى خ خ مثله ومعنى يكوش يعنى حالش خهى بمعنى
ذهى خهى خهى ذهى ذهى معنا خيا ترجيتمك خيرران براتوزون
كوكدر كه آن خرختى فقه قلقانلر دوذرلر هند وستانده اولور
واغجندن عصادخى ايدرلر خيف قبجق خيال اول نسنه دركه
حقيقى اولميه دوشده كورلن نسنيه دخى درلر خيلا خرامان رفتن
تحبوب خيلان تكبر اتمك خيل غلبه وحشمت خيكله هر
هسه دد كلرى اولدر خيلى چوق دمكدر خيمشاده غصه خيمه
چادر خيوز يرسه حيوانك باب الخاء المكسورة خباك
قيون آغلى وتوقات آغول حيوانات دميش خت يلمك بعض لغتده
يلدرمق معناسنه دميش خدا ورد پادشاه خذرنق عنكبوت تا
ارمجاك معناسنه خذره اوقويجى خذ متكار قوللقجى وحواشى خدمتش كر
كدر خواله عورت خديوم مالصاحبى واوصاحبى اولو پادشاه
وبيكانه وياروتكرى تعالى نك اولو اسما سندندر كرم وشيدر
كبى جلسى حق تعالينك اسماسنه خراس طرمق كه درنقدن ياد
كتلدن اولدوبر اغندى وكوتى وسقط نسنه خراشه شله خرام
خرام خوب عورت وصالنش كاء اسم مصدر درورفتن بتنغم ودر

ويشى

وش معجب خرد عقل خردمند عقللو وسرفتلو الخزانة كنجينه
والجمع الخزاين والخزانه عمل الخازن لغة عربيدر لكن فارسيده
استعمال وارد خرسن آيوكه يرتجى جانوردر خرقه پارهٔ كرباس
خركاه قره اوى واوتاغ خركه شله خرسن غله واى وكون ا
آغلى ولكن شمع خرسنى كوبد خرسن دوبجى ودوكن ديرلر برتختا
درکه آنوكله خرسن ذكر لرخرونك بردلودكشك اسمدر
در زيلر استعمال ايدرلر خركه طمان خريدار مشترى خريده
صتون المنش واتاتقن خشاوندر برمملكت ادميدر خشب
هنرسز كمسه خشت كرپج وكرمدوبى هنى ومعنى جركه ح
خشت پخته كرمد خشيخته مثل خشت پخته خشتخانه مثل
خشتك يعنى بريكلك كه قفتان وكوكلك قولتوغنه دكرلر
خشم غضب خشم الودير غضب كمسه خشنه مثل خشبن وبو
در لوطفان خط سنورلاوبنا اتدكلرى وقت چكدكلرى عل
علامت ديو خل سمك خلم معناسنه خالاب چركاب وكل معناسنه
احمد كرمانى نفس امارديه اولمش كمسنه معناسنه در ديو ذكر
ايدر خالاه چمور وچركاب خلب مثل خلم خلعت بخشيش
قفتانى عربيدر جمع خلع كلور خلم سمك كه بورندن چقر
باغمدر شمسى فخرى بيت عدو داحتيال سرتيغ اوه ذبينى كندك
مغز بيرون چوخلم خلاه يتك مثل كم خم مثل خلم وبوم خوش
اوار وزحمت وايكزه خمناك زحمتلو وغايتده ايكزه واكا
وكليچ خنامك بيدق اوتى خنجك صقزلق آغجى كه ميشنه
حبته الحر الخضر درلر خنجير بوى دود جربش خنفج صا
حلبا ندن بر نوع در وسكرك تخمى خنك بوزات وكوك تولرات

خون يغرق كه اوستنده قصاب لر وغيرلر ات كسر لر يا خود
اودون كسر لر خوان شاله خويد فصل كه تازه ترك بچب
انه بيدر ر لر بيد قافيه سنده استعمال اولنور بيت بهر فصيم
ونيس ساتسي تعظيم اوچون اوردو باغ چرخ هر سحر وشام خويد
خويشي كندو معنا سنه خود كبي وخصم قوم معنا سنه دخي كاور خو
خويشاوند شاله خويشلق كندو خود معنا سنه خويله بيله و
زنده ايله واحمق كمسنه خي تو لقق خيك لفظ لدن لحف
تخفيف ولنمشدر خيار معروف در بوستانده بتر بمشدر ترك ايدن
دخي مستعملدر خيار دان راست درميان درختان هر جاكه
مي روي دركن راب مي روي خيا ورايشي كوچ خيار وار شاله
خيله دن لمش خيرا ويوشمش وناچار خيز خيز مستحيل معنا
وبعضي ذي سبب خير وبر نوع چكدرك طيب لر ياغن اولور اغ
اولور وكوك اولور وكل خلقي معنا سنه خيره بداندن يش كمسنه
وايوشمش اغضا وقمشمش كوز وطنق وبوش وهرزه دور
غن وتحي وياغلي لك ولجوج خيره دست الي وذا ولميان ا
كمسنه خيري مثل خير واوصوري يعني خطي وحرمي ور و
اقخانه دميشلر خيز حمله خيز اب صوموجي مطلق خبز ران
كوكدركه غايتده اوزون اولور چرخي قلقانلر الدر لر هندو س
تانده اولور خبز ان شاله وحمله ايدجي خيز كير طوردوت اوينى
خبيث پلاس خيسه شاله خيسته چكردك خيفنج سكرك
تخمي خيك تولم وتولقق خيكا بصوطولمي خيكجه طامجق و
كوجك در لر توكيده چوپ چور در لر خيم جراحت وجوال دوتحو
قيجق اياك واشكنبه قزندسي وكوز چينغي وموجب وبرنز چشم

واغز

واغز صوي وبون صوي وخوي طبع وجلاه خيوتكرك **باب الخاء المضمومة**
خباك صغرك وقوبونك اركلي خيكال
هدف يعني اوق نشانى خبارى ايبم كمجي ايبم كمجي خب كوب حصا
خبله ركبندو وقوش اتمكي دكلري دارو ختن ختن بر
مملكت اسميدر مخبست مبارك برمقام ادبدر موسقيده مح
مجسته يعني قوتلو وبرچكدركه رنكي صاريدر اورته سي قره
در خجند مجمده برشهر ادبدر وايبم كمجي ومجسته معنا سنه
خداحق تعالينك علم خاص در غيريه اطلاق اولنمز اكر جاه
اصلده صاحب ومالك وعزيز معنا سنه در لكن صاحب
مطلق ومالك مطلق وعزيز مطلق وهمان تكري تعالى در غيريه
صاحب استولى ومالك املاك وعزيز القوم ذبدكلري بالذات
دكلدر بالعرض در بو سبدن خدا واجب الوجوده اطلاق اولنمز
كشى استعمالله علم خاص اولدى شويله كه غيريه خدا دنلر
دنلسه امته دن كفر لازم كلور ددلر مكر معناسي تركيبي
ملاحظه اولنه يعني خود آينده دمك اوله نتكم خويش ا
آينده وينهان آينده دبجك محله خوشوآي وينهان آي دولن
والفدن صكره يايله ويايسز لغتدر همراي وهما كبي وصفت
قصد اولندقده واو رسميله يزلمسي اولي در خداوند مالك
وبزركو وبزركوار خداخولن شهادت پرمغي خداوندكار دايشي
صاحبي خدايكان اولو وصاحب دولت معناسنه خدك
حكم خديو امير بزرك وصاحبخدل حضض بكي خذول شاله
خذوك طبره وهدوك يعني اشدرمك تركيده دركه خذوك
ويرمه بكا خرلايق ولم وكنش خرابا باد صوبندبدين سزان

سن نری خراجه کوده ده چقان یمری نسنه خراتش دوشکن او
افتاده معناسنه ودایما اشکون خرت سراج تبر یعنی بالله وبحق
قولاغی وکپرسی والکنه یوردسی خرج هکبه وخروس ایکی خرجینی
مثله خرجینه مثله خردا اوق دوکه کوچک بالته قولاغی
خردا وصوک آی وایوک التنجی کوفی خردخام ازوب یغرق وخردا
اولمق خروست آل اوینی وجله وتایان کیسجی خروک ادبلوا خر
خرداخان طارطفان خرده بلک وبرمقلر ستکی وصحف ابرا
هیم پیغمبر علیه السلام خی لرنک تفسیرنامه وبازیچه واتوک
آتا غنوک خردسی بیطار لرقتنده معروف در خرده دست آدمک
بلکی خردها کشور عدد خرده آدیم بلموط خرده دستی تایان کس
کسیجاک خرده فروش برجق وخردوات صاتجی خردکی ادیلو
خردهی کمجی قوشی خردیکک کوچک خروس جمع کتک یعنی
کنکان خرسند قاتح خرشید کنش خرقه سمزاوتی وتخمکان
خرکش اکوچله غمزه ومحمود خرم شاد وخوب وارا استه اولان
یرداخی درلرو زمانه داخی صفت اولور وقول یچکدیچه زمان
صلمق خرمان معروف میشلرکه ایوشی مدینه معظمده اولور
خرمابن خرما اغجنک اوزدکی خرمدان کیسه یانجق خرقه
تخم بربهن یعنی تخمکان خروس بدنوس خروسچه کلوپعنی
بغزوکرتلیک خروسله عورتلرطلاغی خروش فریاد وبرله
یانکلرکه کریه ایله ناکاه کلوب حمله وکورلدی وخروشیدن
لفظندن حیفله وامرود وصف ترکیبی درخروه ایک وبدنوس خر
خروجله یعنی خروسله وخروس ایکی وطوق ایکی وطوز غله
دوتلمش قوشی درکه زارغله بغالرلرغیری قوشلرایی کورونوب دزا

دزاغله کلسون دیوا کابک دخی درلرخس قین اناخسر مثله
خسترة مثله وحشرات ارض خستوا قرارخستوانه یوکدن
قفتان درکه درویشلر کیورلر وایلکلری وچوپلری صرقرا اولله
خسرانکی کوبیکوخسرانکری قین لق ودکور لکله خسرو پادشاه
دیمکدر خسروانی بکیشنه وقدیم اقچه لرخسروانی درهم بر
نوع اقچه درخسرو ینه قین اناخسره مثله خسرینه مثله ح
خسو مثله خسور مثله خسورة مثله خسوک زیت خشاده
اکن یرن حاضیرلیوب ارمق خشار کریچ خشاده خشاده یمک
یرکن دوکولن پاره لرخشام برون طوتامق خش بمعنی خشک
قوری ویرمز خوشی کمسه خشک ابراز طعام حوایجی یعنی طعا
مه قویلن اوتلر خشک افراز مثله زیرا بایله فارا راسنده مبا
دله وارد خشک آمداز مثله واوله دخی مابین لرنده مبا
اوندان پشمش اوله خشکاوه لفظندن تخفیف اولنمشدر وا
ایرمک خشکاما راستفسار بلیغ واستقصا معناسنه یعنی
برنسنه برغایتنه ایرجاه صورب تفتیش اتمک خشکاجاه
خشک انداخ وبربویک کرده خشکمار دوترق خشکماره
قوری بکرق اغجده اولسون برده اولسون خشکماز مثله حصا
خشک ریشه مهره جراحت یعنی یرا اوزری مهرلنمک خشک رنده
یوسندن اولان اویوز خشکماز ابتر بداسمایخون میکدن صکره
یدکلر قوریجه نسنه خشک نانه قوری یمک بمعنی خشک نان
خاخشکی آت ترسیدرکه قودرلردخی آت التندوکرلر خشک مغل یکی
خشنودرکه صیچشنود مثله خشنک داغ سریاشد خشنودی قانع لق

خشود در تقویره سي واوزانمش بداق وپیرابنده معناسنه
خشوك حرامزاده وبرصغر بونیوزي کبي نسنه در التونون وکمشدن
دوزلر خشود پیغامبر خشنار صوده اولور برقوشدر حسا
خشنیسا مثاله یعني برنوع بویراق اوردکدر ترکیجه سونه وقیل
وقویروق درلر خضض مثل جذل خضض مکیدر لر مکه ایروعي
درخفار منه بدرقه خفته یتمش واویومش واکامش معناسنه
دعي کلور خفنج بیقوش وکورخانه خفنج مشهد لر خکشك بر
نوع بوددر که قزلر پشمش بالجقدن ایدوب اوزرنه نقشلر
ایدرلر خالج شهرنده چوق اولور خاك سمك خلب سرمه ها
خانج برمملکت وبرشهر ادیدر جینه یقینی خل برچاق وها
جلبیان ویتوك وهرزه خلقان اسکیلر خلنج چناق ارتدکلري
آغاج خله بالتخفیف والتشدید سمك خلم معناسنه وهرزه
سوز وهذیان وکولی که کمی التلی ندر خم کب وبوري که چلیك
لر خمب کوپ حمت خمت مثاله خمیره کوپجك وقمیره که
اچینه اچقه قیرلو وبرقوشدر که خمدان کب یعني خم خمله
سچوق خمره مثل ضمیره خنیره مثاله خمو لر تاخیر معناسنه
خمیر خوشي قوري خناق دون چقمق خنب کوپ خنت مثاله
خنبله غله خنبده عاقل وپسندیده خنبك کوپجك وصقلق
ویرمك آت صوایجرکن یعني دشت کردون بدهان یعني صغیر که
دیروقت اب خوردن اسب وغیره کنند خنبیده مشهور معناسنه
خنج بیقوش خنجده بعض نسخده خنجره واقع اولمشدر یعني اثر و
ردت والکلیله وجماع وقتنده نصفاسندن اوخ دیمك خنانجك
بوشمن وآت یغري وات صوایجرکن صقلق ویرمك خنجله جماع

وقتنده

وقتنده صفادن حاصل اولان اوازه که اوخ اوخ دیولر حیه
خنخیده اوترودت خنك مقدل واسان وبختلواطوبي له
معناسنه خنك هوا متعدل وخوش هوا خنود تنبل وبرنسخده
تقلید معناسنه در دمیشي خنور قپ قچق خنه الکسرك خنیاکر صفچي و
مطرب وکوینده واوازه که ترکیله ایدرلر خوب کوزل حسن
معناسنه خوبي کوزلك خواجه یاشي وپیر وعزیز ودانشمند
لطفي منم چون دیك همچون دجاجه بدم شد راست برتو
خفته خواجه انوزي خواجه در بجل شد چنان معروف که بباغ
اندرون دودراجه هردو بایکده دکرهمي کفتند کیرخود درکس زن
خواجه شمس فخري بیت هرخروس که بحق مدح شهنشاه خواند
بامداد ان زشرف برفلکش سایه خوج ودرهمایي زنظرهمت
اودورافتد شوم ویرانه نشین کردد ومانند کوج خوج
پارهٔ کشت بود برسر خروس رسته باشد یعني تاج خروس
خواجه سرا یعني خادم خواجه تاش برخواجه قوللري خواجه
مثل خوج خوعادت خود واورسمیله تلفظ اولنمش شدود بدقا
فیله سنده کندود میکدر خود واوثابته بود وجود قافیه سنده
تولغه که درتقیله درجنك کونده کیرلر خودبین کندویي کورمش
کشي وتکبر متکبر خودخوده امین عاشقان وبوستان افروز
خوره مثله خودخو کندو بیله بوبین کمسه که تربیت سن
درکرك ایواولسون کرکسه یرمز خوددار قناعت ایدجي خودرنك
معروف کندودن رنکلو خودرو کندودن کوزل ویاباندة بتن
نسنه وکندوبتن رنکنده خودفروش لفاف یعني لاف اورجي وکندو
یي صاتجي خودکامه کندویي کورمش وفضول خوده وتعدي و

خورده قبله وتعدي وانجمك خوار خورستن وبرهنه معناسنه
خور الف سن مثله ومعني لايق وكنش ومشرق وشريك وطعام و
آيوك اون برنجي كوني خورا يبكن بمعني اكول صيغه مبالغه درخوران
مثله يعني يبكين خورا اب تميز اولمين صو وشول بندبدر كه صوين
قويرلر يا نبه آقه خورا يله شول اماغه ديرلر كه انك صوا
اللر وجميع اسبابي مهيا اولن انجي وشول اولوكه جمله اولوق
اسبابي انده بولنه خوا ر بر مملكت آديدر ابن ادريس آتده يتور
خورا ك يبسي خورو خاب خور مستر وا بله وناداني وزيانكار
خوبا ري برنسنه كتورمك كه يمكه يراسيا وبريجك نسنه كه يوكله
التورلر بريردن بريره خوريرست كونشه طاتلي دمك يعني كشك
چچكي زيرا يوزي كنشدن يكا اولور البته خورده يسي وحا
ظر طعام خوردوا ورسميدر طعام معناسنه سردپردقا فيه
سنده استعمال اولنور وخوردن لفظندن صيغه ماضي واسم
مصدر در وصتاشدي يعني بولشدي يعناده يكلورنته كم خواجه
عطار حضرتلري منطق الطير دكتورمشدر بيت خورد عيار
دبدان نخسته باز باوثاقش برد ودستش بسته باز
يعني عيار بردنخسته صتاسدي وآونه الي يغلوا لتدخورده
سرده اوقدوك خوردده آزيم بلمط كه سخختيان آنوكله
اصلاح ايدوب تربيت ورلر خوردي شور با خوار زمي شول
بغن اكه اسباب محتناتي اولميه خورز ومياندست بنده او
يني خورش اسم مصدر ديرپيشي ويسيي وحاضين بيجك وبيجك
وقين اتا كمال اصفهاني اي عجب شمشير حسروازچه سبزارنك
شده همه ساله زخون خصم في بايد خورش خورشيد آفتاب

سنه
معنا

معناسنه واورسميله خورصلاح كالاركه ايجنده اسباب حفظ
اولور خورماه يان آيي خورده يبوردمرضي كه عي بجاء آكله ديرلر وحلاء
رنجنه دخي درلر نعوذ بالله منه خوريا ده اربسي تركيله خوريا د
درلر وقصلق درلر خوزده طكوزلان قردي خوزد بردرلر واء
آنجه درخوزستان ستر شهري وآنك توابعي سمرقند يا نده
سكرخانه درخوازه پادشاهلر شهره كلدكي ووقت تزيين
ايدكلري كوشك خورده خروس ابكي وقبه معناسنه خواستران
اوقرد حقلر خواسته دلك قماشي ومال اسباب خواستار
لفظندن مراد اولن معني دمكدر ودلكجي خواستن لفظندن تصرف
اولنمشدر اولنمشدر خوسره قين خونتو آورسميله مالايم وايو
وخيشي معناسنه وقين اتا مادرزن معناسنه وكلمه ايجابدر آما واوك
اشباعيله موش ونوش قافيه سنده خشك معنادر يعني قوريق
خوشاب معروف نسنه تركيده دخي استعمال اولنور وآب صافي معنا
معناسنه وسبزه تروتازه خوشاو مثله زيرا واوليله با اوتا سنده
مبادله وارد رخوشي آمد طبعه مالايم وموافق سويلمك درصفا
كلدي دمكدر ومدح والفشي وتواضع وتملق اتمك خوشاي
بمعني خوشه صاقلم وبغداي باشي وسنبله برجي والغم خوشي نشي
طب دمكدر يعني طوقلق وسستلك وصاغ كوكلو دمكدر خوشه چين
بشق دوشرجي خوفا قوه خوك طكوز وخنام رنجي خول اغجي وه
قفن قوشي وخروس ابكي وطوغي قوشي وچلق ويلق كه اغجدن
دوزرلر وآلاجه سرچه حنطل دنرلي ويالكين بالق وبعضلر
خيرق موضي درلر واوذ قوشي كه كوچك دخي درلر خولين چولق
قوشي واوذ قوشي خولينه مثله وچركه بعض نسخده خوكينه وا

قوشي

واتمع اولمش خون قان خوان شوربا وطبيلر قتنده آكله دكلريه
مرصدر ويغرق كه اوزنده ات وغيرينسنه كسرلو وخاصر يشمش يمك
وخوانده معنا سنه تكم خوشخوان ديرلر وخوانمق لفظندن امر دراو
قوديمكدر خوناب قتلوصو وصولغن وسلكن معنا سنه خوابه مثله
خونجده انزدوب خونجيله كوذاوتي واكراوتي خون دست سفره
خون سيا وشان الكي قرداش قاني درلر برطاش كبي نسنه درخويش
خواندن لفظندن اسم مصدر در اويشي معنا سنه وشفاعت خونكر
طباغ خونكشت قصاب يغرغي خونكوشت مثله خون بها ديت
خونسالاد چاشنكير خونله يصلانمش خوه عرق خوها ديلمجي خواهر
خواهرقن قرداش خواهرالفسز مثله خواهرشوكرنجه خواهشتي
خواستن لفظندن اسم مصدر در ليشي دعا سنه وشفاعت يعني
دلك خواهر پدر بابا قزقردشي يعني حاله خواهرزاده در يعني اولدركه
خواهل بشمقجي قيش كه قصقون دزلر خوال برآلت در يعني اولدركه
قالبلاه جزميه وبشمغه قويرلر وعرجاه صفاط ديرلر خواهنده
دلنجي قانع وطالب معنا خواهش بزرجي خسركه دراجق آغزلي بر
داغي يا برداغه ياغي وسركه وانلر بكزر نسنه آنكله قويرلر اكله
خسي ديرلر خواهله دلك ومراد ومقصود خواه مثله خوي
واواصلي ايله بوي ومويي قافيه سنده عادت وحاصل واكلمش
يروتوه كامي يايي حذف ايدوب تخفيف ايدرلر خوي بالفتح المجهول
بين الفتح والضم وبالقصر واو رسميله كي ومي قافيه سنده
عرق معنا سنه وتكلني ودرو دمرتقيه كه آشق دخي ديرلر و
وكيرخوي چين واو رسميله عرق چين خوي خوره مثله وتكلني
خوي خورد عرق چين وتولك خويوز تكلتي ويرسه باب الدال

المفتوحة

المفتوحة دالله ذالك فرقي قسم ثانيده قواعد بخشنده كچمشدر
بدرالدين محمود بن يمين قطعه درزبان فارسي فرق ميان دال ذال
يادكير ازمن كه درنزد افاضل مبهمست پيشي دو در لفظ مفرد كه
صحيح وساكنست دال خوان انرا وباقي جمله ذال معجمست
ظهير فاريابي قطعه احفظوا الفرق بين دال وذال فهو ركن
في الفارسية معظم كلما قبله سكون بالاوا فهو دال
وما هو ذال معجم داپژه چلق قوشي داج قراكوظلمت معنا سنه
عربي صحيح دراصلده دجي ايدي دجادن مشتقدر فارسيده تاج
قافيه سنده درداد عدل وداد دن لفظندن صيغه ماضيده ويرمك
دي ديمكدر ومصدر معنا سنه مي بايد دادكبي وكله يعني شكايت معنا سنه
دخي كلور داد نام خداي تعالي يزدكبي شمس فخري بناه ملك
سليمان جمال دين ودين كه افتاب شهانست وسايه داد
داخشي قرر لفظ رنجي دادان عجم پادشاهلري كورت دن كشنا
كشتاسبه كلنجه دادان ديرلر داد ايستاد المه ويرمه معنا سنه
دادخواه شكايت ايدوب عدل استيجي دادر داررومثله ومالك
دردمك اولورالله تعالي تك آسماسندن مثل دادلر يرز بالكدر
دمك اولوروقردشي معنا سنه وشفقتلو يازمعنا سنه دادرا ديجي
دارادر تكري تعالي دارو تكري تعالي دوارد اولردوارد دخي
ديرلر داداستدر انتقام المق دادكر تكري تعالي وپادشاه
عادل ومحتسب دار دندر اوكي قرداش حرف ايدوب دالدر
دادانده ديرلر دادني عطا ويرجك نسنه وعطا ايدجك يرده
داد كير عادت دادي آيوك يكرمي بشنجي كونى والاصلي التنجي
كيجه سي وويردك دمكدر دار نعروق آصلجق يره ديرلر وا

واوحق معنا سنه حافظ بيت
خدا را داد من بستان از داى شمنم
مجلس كه مي بادبكران خود دست
من سركران دارد بجاز الايق معنا
ده استعمال اولنور توسعا حق لفظنده
حقن ويرمكله تعبير ايدرلر فرد
سي بعربي زنان سرتيشا ئه
يكفتا رداد سخن رانده اياضي
افندي

والتون وكمش سكله سي وبعني يعني عطا ايتدي صاحب وكيرنده
ودارنده يعني دال والف ودا كلمه نك آخرنده حفظ وضبط معنا
سنه افاده ايدر ودا شتن لفظندن صيغه امر درو وصفي تركيبي
استعمال اولنور جهاندار وعلم دار وتاج دار كبي دار عربي لفظندر
سراي معناسنه در وفارسيده دخي شايعدر وخانباد اوغلانلر
يوقو وترتيب اتدوكنه دخي درلر بالكه يوردكي اورغانه در
لربحر الغرايبده شويله روايت اولندي دارا بر بويك پادشاهلر
هك اسمدر اسكندر ذوالقرنينك ظهوريندن اول مصرده پادشاهيدي
ومما لكه حكم ايدردي فريدون فرخ نسلندن ايدي ودارنده
معناسنه ودا شتن لفظندن صيغه مبالغه در زياده
طوتقن دمكدر املي بيت نخست از جهان آفرين كرد ياركه دا
داناي رازست ودارای دار وانبار دارمعناسنه نكلور دارا بد
دارانك اوغلي داراي اسكندر عليه السلام النده هلاك اولوب
مصر تختين انك النده المشدر دارای مثل دارا وانبار دار
دار يرنيان بقم اغجي داريژه اسكتي قوشي دار يزين تكيه كاه
وايت اوزمي دار بوي عود اغجي شمس فخري بيت پنرشن جام
زدان افتابست حطب در مطبخ اودار بويست دال برا غج
دالدر دارخال فدان كه تازه كه تازه دكلمكدر اغجدر اغزنده
رايله ولا ملهلفتدر دار دوست ايت اوزمي دار فريزدار
دارش بويانمش دارو حكم اوتي ودريان وايوكشي داروي بهوش
بهوش عقل ايجاوت ياهس نسنه كه عقل كيدره اكادر الرالما
مخصوص براوتك اسمدر داروي هوش برمثاله حسروكه اي د
داروي چشم خاك كويت داروي هوش بردارودركه عقل كيدر

كيدرر

كيدرر داروبش علم داري انبار دار وكيل كندم وداشي و
داشتن لفظندن استفهاميه نتكم ايدر لرنان داري ولقحه دا
داري يعني ايمك وآقحك وارمدر وسراي وجاك معناسنه كه كا
كليسا ده كفره حلبلر داژ خومنسيتر وندوسي ومطلقا سيتر ندي
داژ قلچق وياالحقيجي وياالجغاله بنا اولنان ياپو داژ ديورجي
جي مثل داژر ونام خدای تعالي داس اورق كه تركه بجلر وحشو
جنق وچولمك بالجغي وهلاك وفساد معناسنه وداس شول لفظ
در لركه برلفظ دخي تابع انوكله استعمال اولنه تاريارد
طاريطغن وخرمن دكي داس دلوس در لر داس درو اوت او
اورغي داس دلوس اوق دوك معناسنه بونك كبي الفاظ له
اتباع درلر عربيه وفارسيده وتركيده بي نهايتدر مثلي داسكاله
بوستانجي وهره سي بعض نسخده شيله واقع اولمش داسكاله
كوچك اورق داسله اورق وقلچق يعني بشق صاپي داشحا
چلمكجي فروني ومطلقا فروش وشريك معناسنه نتكم ايدر لرخو
خواجه داش وسبق داش بعني تاشر خواجه تاشر وسبق
تاش دخي ديرلر وبهم معناسنه وسقسي داشاد عطاي بخشش
معناسنه وداشر معناسنه داشي داشت شل داشر وداش
وداشتن لفظندن صيغه ماضيدر داشتن عطا وبخشش وعه
عطاي كثيره داغ نشانلكه آدمك وياغيري حيوانك اعضا
سنده دمر له وياغيري نسنه يله يقرلر وقفتان لكه نسنه
دخي ديرلر داغينه داغلغي دال قردال دال قرقال دكلري
بويك قوشر ولوري قوشي وبويك بالق دالابه قراول دال برسا
دال برنيان بقم اغجي دال پره اسكتي قوشي دال بزه مرقن قوشي

دال خال مثل دال خال مثله دا رخال يعني فدان دال وژه اسكتي
اسكتي قوشي ومعنى دالخال دالوژه مثله دالوژه مثله دالوژه
مثله داله بمعني دال يعني قرداله دالين برد قجل قوشي وچك قوشي
دالين ژه مثله وجل وسرچه دام دوزق وحشرات موزيات
معناسنه دماد كويكي ختني معنا دام داهول كيك دوزغي وسرنج
دامال الات خانه يعني قبحق دامان اتك زيل معنا دامن مثله
دامغول اوردد كلي ششدر ادمك وغيري حيوانك اعضاسنه
سنله اولور وخنام رنجي داموز بويك قادكوركي وزيل سيدي
وصلق داموژه مثله دانا علم يعني بلجي مبالغه يله دانشور
دانشخوار دانشمند دانشور مثله دانچه مرجمك عدسي معنا
دانيژه مثل دانش بلور اسم مصدر دربلش دمكدر دانشكر صاحب
صاحب علم دانشمند مثله زيرا مند لفظ ادات نسبتدر دانش
بلور دمكدر ودانشمند بلوري عالم دمك اولكي دانك عامه
قتنده بودرهمك ربي در واهل حسناد قتنده حسنات برشقالك
سدسي در تعريب ايدوب دانق ديرلر دانه حبه وقوشي ميدرو
علم وعالم معنا دغي كلور دانه دل حبة القلب دانه سبزه
منوشي درلر براوتدر مسهل شربتلره كرور دانيژه مرجمك واوجرخ
چرخ ومزمت كردن وقمان بادلوك بركره دن اوقود قلوري قچه
وپول داودار سكوجي ويا بوجي داور حكم وحكم وقاضي وخداي
وخداى تعالي داوري قاضلق ودعوي وجنك حكم حاكمك وصف
درد اوزار يا بوجي داه بعني ده عشره معنا سنه يعني وذوق
وقراوش ومطلقا خذ ستكار وغايده سلامم عورت واوغلان
كه الله له تكلفسز اوله داهل برعلاه متدركه صحرانك قرياسنه

ايدرلر

ايدرلر صيدلرآني كورب وقورقب دزاغه وارسون ديو داهول
وحشيلر دزاغي عربجه صيال له ديرلر وداهول ديرلر داهون
مثله دايم بكلك وتاج مرصع دركه اما له ايله اوقنوب الف
يا صورتنده اولكي يا يله يزلوب برلغت دخي اولكي يعني ديسيم
مثله الداهية من شديد الامر والجمع الدواهي داهيته الد
هرنا يصيب الناس من عظيم نديه لغت عربيدر دائره چوره وكوكل
ويرمش دايه اوغلنجقلر امزرن عورت دياجيكر كه دمايه
مكتب خانه دبريه دبلك دنبك اتلو وكودلو محكم اوغلان
وتنبك دخي ديرلر ديوچه سلك دبوس بزدغان وحمق ديوس تير
ديوس تير تومراق تومراوق دبه تخفيف يايله معروف مرضدر
كه طابله نك كيسه سي بغرسقله ويا صويله ويا ياغله طيطلو
اولوعلت دبه ديرلر وتركيده قولج ديرلر دتبه شديد بايله متا
ره كه كوندن دكرلر وكون بردق وصكاق دبره قصيل خويد معنا
تركيده حصيل ديرلر دبيل طبيلر اصطلاحندر دوا ديمكدر ومجون
ديمكدر دجر بكرلجه طبيلر قاتنده لوبيا ديرلر دجال كاردان
بنزرك دخش معامله وايشه بشلمق دخشم يعني بنم سنكله
اولكي معاملم دخل تخييل وحاضل وكيروب طودر سنه دخمه
يعني بنم سنكله اولكي معاملم دخل تخييل وحاضل وكيروب
طودر سنه دخمه مشهد وسنله دخيل دوست وبمعني
تخبل ددير بجانور سبع معنا سنه دنبور قوان اوتي دوام
قوت وقوش وجانور لركه يرتجي اولردده مثل ددر قپو وايچرو
وايحو وايچرو وداشره وطاغ ديه سي ومصادرك اولنه تخسيس
لفظ ايچون داخل اولور وافعال اولنه وكاه آخرنه لاحق اولور

مطالب در

داه سكايم

شفقي عجايبطالعي دارم هميشه
هوه داهان عالم وامن كراه ميكايم

بدر یا در کبی در در یا معناسنه و در یدن لفظدن صیغه امر در و و
وصف ترکیبی و حرف ظرف در تشدیله اکثر بکر تلن یمشنه در لرو
دکنله دخی در لر طبیلر قاتنده علیق دیمکله معروف در تشد
تشدیله مثله وخاك که کلیسا لرده چلر لر در تخفیفله ایچر و
کل دیمکدر وسیرندی و بویك خاك که کلیسا لرده چلر لر در اج
اسم موضعدر در اغوش اسم مصدر استعمال اولنور لفظ مرکب در
اسم واحد قلمش در در اقن بو در لو در اغ و طتلو اولوب در ای بعضی
دار یعنی بویك خاك و ایچر و کل دیمك و بیك معناسنه و مخالفت
لفت در ب دوه طولی در یا ری بر کزدن در یاش کوز دکر دیمکدر
و تیز اول معناسنه در یان بو اب معناسنه در یا یست کر کدر دیمکدر در بدر
قپو بقیو و قرشو بقرشو در بر او زرینه در بنده تر کیبله در و نلر
دیر لر یعنی اول یر در که حرامیلر و دشمنلر فوق قوا ولله ثغر یعنی
سنه و دو تشق معناسنه در به یاره در یچ حولی درج حجره
و کاتبلر درجی و در مك معناسنه عربیدر درجه یعنی مرتبه در خال
فدان یعنی تاذه دیکچك آنچ در خوردار یعنی برخوردار در خور
و اور سمی در لایق معناسنه در خور تن کلندوقتنده نجله دیمکدر
در خور یعنی در خورد در خط شدن شعیر اولق در د آغری و
ضری و بوری در داده دکرمن صواغی در دار قره آغج شجرة السبق
دیولر عمی نجله در بنده یای نقریض زخمتی در د زده او غلان بوریسی یعنی
او غلان دوغرکن انا لرحیلدوکی بوری و اغری در د زی مثله د
در د کند چمله مك در دسل ذات الریه رنجی در دسیاه حمای
محرقه که در لتمه خسته لغی دیولر در د ناخن و لغن زخمی
ذختمی که در نقده اولور در د وخت قووچاق در داخ خستالق

دن

خستلقدن قالمش کسنه در دمند در لو و بوکلو در ذات دیو
چوق یرده استعمال اولنور بر مقلوده اولور و باشده اولور
و انجله و یا پوده اولور در زن کیرچك یر در زی خیاط در
در زاده دکرمن صواغی و اوناق در غاله در بند و طاغ ده
سی دیه سندکی یول و قلعه در غان ماوراء النهرده بر شهر
آدیدر در غشت سبزه در ق قلقان در قه آنچ چنبر قلقان
و سکوت در قهستان بو در لو انجله بر در لو انجله زیاده
انجله دیر لر و ستان لفظ کثره ایچوندر در خستان و کلستان
کبی انچ چوقلغی یره دیر لر نتکم کلستان کلی چوق یره دیر لردی
درك دستاچه معناسنه در کاه اشیك آستان معناسنه
و قپو وکی و قپواوستی و اولوصفه در کله مثله در کون ترکی
قتیشی و قپواوستی و اولوصفه در مان چاره و علاج در
در ماندة چاره سز و قالمش در ماندة کی چاره سزلك در دمند
یعنی در ماندة در و امعاق اولمش نسنه و درست و تحقیق و تحقیق
و بر اشده حبس اولمش در نوك شاد روان در بر نوعدر در داخ
صحته دونمش خسته و درست معناسنه در وازه قلعه قپوسی و مثل
در وازه و قلعه ایشکی و شهر شقاغی و پارسابی یعنی دلنجلك
در واس اونکی در وازیان در بند بکحسی در وای مثل در وا
در وایست کرك اولمق در وق مکیا ارشراب قدح یاصراغی
درون ایچرو در ونه حلاج یای در ویزه دلمك مثل در یوزه
وکزمك در ویله یمك در ویش یوخسول دره کوشك که دوه ده
وصغرده و قیونده اولور و اکی دیه اراسی که صوآقر اوله و
اول نسنه درکه عربچه کرش ایولر امعاء اول معده یرنده در

مطلب
دریچ

وقوشلاه چكر در وبويك قوين در كه كبه كبي اوله يبوب طوبمياه در
درهم قوشق وطولاه شق وپريشان در يواس شل در واس يعني او
اونكي يعني ديوار اونكسي كه ياپيدا ندر وقپوسوه سي دري زبان
فارسي ديرلر بوشول سبيدن كه بهرام كور كه مجم پادشاهلرندن
پادشاهلرندن كند زمانده سياق وتهديد ايتمشدر كه د
كندوقپوسنده جمله احكام ومكاتب وبراتلر فارسي يازله غيري
دل يازمسيه زمان پادشاه اولوب عالمده شايع اولدي ياشول
مرتبه يه واردبكه آنك قپوسنه نسبت ايدر اولدبلر زبان دري
دري ديمكله غيري دلدن تميز ايدر لر اولدبلر اول زمانده د
زبان دري امالغت اقنوم صاحبي روايت ايدر دي محمده بر طايفه
بر طايفه دركه لغت غريب سويلر لر وطاغ آتكنه ديرلر اب كو
هواسي لطيف اوله اول مفيد ن كيك دري ديرلر وبياجق بر
وقرار كاه وظرف معناسنه دريا دكن بحر معناسنه دريا چه كولچك در
دريا ياب آكله وبيل دمكدر دريخ تقصير وطار تمق دوآخ مثله
دريا نبد كمي ليمانى وآكلر لر وبلور لر دمكدر دريغ اچق دريچه
پنجره وقبوكتي آكثي يعني قپوايچنده اتدكلري كوچك قپو وتويك
طاغ دسي دريم اودن اوه دوشمك در يوزه دلمك جراتمك
معناسنه دن طاغ ديه سي وخشم ودرشت خوي اولمق وقا
وقاقغنلق و دزار پيوجي دزاكاه جلاد وقتال وبدخو
دزاكه مثله وقاقغن كه تركيده خوربات ديرلر دزاهنك
مثله وتند دزخيم مثله دزنك دستارچه ويغلق دزكوز
كج هضم اولان طعامه دزناك يارة رقعه معناسنه دزه
مهدركه كيسه وانباره اورلر دزه كير تكنه دن خير قاذ

يحق دركه

تمور قازيحق دمركه آكا آكش ديرلر بعض برلرده ارسون ديرلر بعض
يرده آكستره ديرلر دزينه طاغ دسي دست وصد مجلس
ومنده وقوة وغلبه دسمانند دست امو زال اوكرنجه سي
واكده اوكرنمش حيوانلر كبي قيون وغيري كبي دست افراز ال
آلتي كه آنوكله ايش ايشلر لر دست اوراز مثله دست ابراز
مثله دست اوزار مثله دست افزار مثله دست ابزني
بلزك دستار بسيار معناسنه دستادست نقده دست اره ك
بحق دست انبويه يبلنقبج كه عربجه شمامه ديرلر دستنبويه
مثله بونك كبي برلرده الفي حرف اولنمق قاعده درتكم يرنده بنيا
اولنور دستار دلبند ومنديل وپشكير ويغلق يعني منديل
دستارچه منديل ودستمال دستاران سلر شاكردنه د
دستارخوان پشكير دستاريست دلبند صروغي دست آسيا
ال دكرمني ودبك دست اسر مثله دست اره تركيده دسترة
ديرلر آل بچقسي ديمكدر دست آوين خفيفجه ارمغان ال بوشي
اول ماسون ايچون كتورر لر دستان حكايت ومكر وحيله
دستانه چاره بزركان يعني الكجيلر دوتق ديرلر دست
آهنك مثله دست آورنجن بلزك دست برنجن مثله دست
آويزه واسطه بزركان دست باز دالي اوزدر والصوبني
دمكدر دست بدست نقد وآل آله دمكدر دست برد هنرده
غلبه امتك وخصومتده خصمنه غالب كلمك دست پيمان
جلوه عروس وامانت ارتمق دستانه مثل دستوانه يعني طعا
طغان آللكي دستاكرد بچغي صبي دست بند رقص امتك وخروس
ديمك كه كافرلرك اوينى در دست رس قدرت وجاه باشد

وجاد باش دست دنج بجغي دستدره مثله دست رست اوتوحق
سندر وعناصر اربعه دست شانه قزآزطرغي دست شكن قورجق
وآل صيحي دستكار صانع وصنعت دستكاري صنعت دستكاه يرق
يرق وآل ايرشمك قدرتدن كنايتدر واول نسنه در[illegible] مثله
تخريف ايدوب زركاه ديرلر دستكه مثله دستك دك ايبد قويجق
واغرشق دستكيرال دوتجي يعني معاون دستمال ال ساجك وچينه
ضديدر يعني ضرب وچين دكل دمكدر دستبويه يلينتفج عربجه
شمامه ديرلر ودستبو مثله دست شوي ال يوجق صود دستبند
بجوسيلر بزلواوينيدر دستوارال انجي دستوان تماطور حمام
دستور ازن واجازت واول دفتره ديرلركه صاحب ديوان اني
نام دوترلر وانك موجبله عمل ايدرلر امادالك ضمه سيله سنه
مشهوردر دستوانه طغان اللكي وحقل قولجغي دسته صب
قبضه سنه معنا ودمدكه اكنيجك بغلرلر تركيده دخي استعمال اولنور
وهرنسنه نك قولينه ديرلركه ياپشيجق اندن ياپشورلر وايبك
كلبي وكستاخلق ايلمك دسته جوب كوتك وجوالك قليي و
كستاخلق دستي طغرو ظرف دستيار ال يردبجسي ومعين وكور
رشجيلرك تاشي يهاوانندن آشغارق يهلوانه ديرلر دستياره
بلزك دستيانه فحي دست يافت فرصت دست يافته يولو
بولمش دستيانه بلزك ودستوانه وقوابغي وتوقيع پادشاه سد
دستكره قلعه طاغ باشنده كوي وقلعه تشين اولسون خراب
اولسون اطلاق اولنور فارسيده عربيده استعمال اولنور دسمه
مثله وبكمجه دسمو بكرمجه دسته جلاه هلوك يومغي كه بربري
اوذرنه ايلك صارلمش در زياده كلن اكاصرلرو ايلك صرشفنه

دخي ديرلر

دخي ديرلر بعضلر آرخون آنجغنه ديرلركه جلاه لرالتندن دشيد
سكك صندوغندن كه جوك بتراكا ديرلر دشت صحراوصوسز يرلر
وكورستان دشتيبان قورجي كه تركه بكلر طواردن قورردشتوان
مثله دشت سواران كورستان وباديه عرب دشت سوران مثله
دستي بياني دشنه خنجر دشتوه مثله دغ طوزلق باش دغل فا
قلماش يعني كيسه بروخرامنداده وبيكار وفاره دغالازن
زنباره وقلب زن وخاين وخاينه دغل دفنوك غاشيه دف
دمري كه چنك چلنلر يانيجه دوتب آنوكله آهنك دوترلربو
بويك بصي بوللري اولور دفتر نامه دمكدر عربيده جمع دفا
تر كلور دفتردار دفتر دوتجي دارنده دفتر تقدير نده در دلا
دلاك اوجي عربيده دلك اومعمله ديرلر صيغه مبالغه در دلال
دلالت ايدجي دمكدر عربيده ويوزمك معنا سنه دخي كلور ونازايرجي
وغماز دلاله مثله وقوجي وذم ايدجي وشحكليجي دلال با
بالتخفيف نازو غنج عربيده دلق ددوشلر حرقه سي وسلسال
دلو قوغا وكرمن سپدي بولغت عربيله عجميده مشترك در دلاله
سكسار واغجاك اوزدكي ودكك سكسار برجانور چقدركه
اكي درلودرايوسنه ذرد وادرلر صوروجه اولدغي سيدن اول
كوتسنه سكسار دنيلر كوكسي آچيله اولور سمور دخي بونك انو
عندندر دليده بلغور دليك اوناج دم نفس وكورك كه دمر
جيلرك اولور آنوكله اودياكلنكلند درلر ودهنه كلمخن وخون
سياه وقنغون معنا سنه وعيش وعشرت وذوق وصفا وساعت
واه واه ايلمك وفرون دما صولتغان رنجي كه بجد بجد كف
كف صولود واوبرمك معنا دما برصولغان كمسه دما دم

مطلب
دم

وقت وقت دماد كوك واصل انجك اولسون وغيري نسنه نك
اولسون وهلاك وانتقام معنا سنه دخي كلور وكينه وبر نيو طمق
معنا سنه وبيي معنا دماندن دود وشتابان ولاهيبت وقوت دمامه
دبلك دماور مثل دما بر يعني صولغان كمسه دما وندبر شهر آديدر
آديدر دم آهيچ نفس كسبجي دمچار يعني دود وبوي او دمن دف وزنك
دف دمساز موافق وراز داشي دمتان مثله دمدمه غوغا وغلبه
وكلرمك دمش اوزدك دم كرفته قوق مش واز مش متقفن اولمش
دمنده بباد هنده دمه دبي وكورك وطمان دميده بلور مش
تازه بتمش واغرلمش وارتكه يري اقلغي دميدكي اعضانك
قبر قرا ولمسي نتكم قوداشي اولدقده اولوردن كيو شاديلقدر
سكرتمك عربي لغتنده مضاعف درفاد سيده مضاعف وغير مضا
عف استعمال اولنور وهم دنيدن لفظدن صيغه امر ووصف تركي
در دندكم شده دندان دش دندان آسيا چينيجاك دشي دندان
خنده يان دشلري كه آدم كليجك آنلر كورنور دندان كيراصرجي
دشي واصرغي ودشي قشدرجي دندانه كليك وطراغك دشلري
وغيري تسنده دخي استعمال اولنور دندان نيشتر اوزون دشلر
كه آزو دشلر يدر دنسي ناكس دنقه بغداي دلوجه سي كه آدم
يجك سراسمه اولور باشي دونن دلوكي اولوردنك خيوان و
بلمن دنكل ابله وبي اندام دنكلاله دكلجه جك كه قادكبي يغر و
الوق بوزي دنه بدن وتكبر وشاديلق وحدت واتش طبيعتلو لرك
صفتي در دوات دويت كه مركب قويرلر دواج تخت وفرجي وخاشب
وبعضلر بويغن دديلر دوادم آنخ كوبكي ديوان يلر كمسه دوراغ
خستلقدن قالقوبايو املمش كمسه دوران دوزكار ودوتمك

دورنك

دورنك قبه نسنه وبرشوخي جه قردجغن دردوس قوغن دمور
كردقاري صويله ديرلر واولصو معديه قوت ويرور قبض ايلر و
دخي غيري فايده لري وارد رعربجه ماء الحديد ديرلر اصل بودركه
دمري يخشي قزدرب اندن باك ودوري صوايچنه براغه لرغا
يت نافع اوله دولت عربيدر جنك ده يكنلكه ديرلر جمعي دول
كلور دويت شور دويت قرشدرجق ده اون عشره معنا سنه
ونفرين وقارش وبرمك ده وادن قرش وبرمك كه النج يزندر
ده تاش يغلين دهار مغاره دهاثه بانك ويغره دهان برك د
دهان آغزدهان دهان دره اسمك دهانج اكي ارجلو دوه
دهانه آغزلق كه جلاله هلر اصطلاح عندنده دهانه نفرين
نفرين قارش وبرمك معنا سنه كه النج در دهره اورق وطونيق
يونجق كه نعلبندلرك اولور كه سم تراش دخي ديرلر وخنجر و
تركيده تخته ديرلر اوتكله باغ بودرلر دهشت سركشته و
حيران معنا سنه ولياقلق دهش صدقه وعطا دهله قندره ديرلر
براوتلر وحصير بسازي وقفا وكون دهم اونجي ده مرده او
اون كشيلك دهشت دفنه آغجي كه بيشه حب الفار ديرلر
دهن آغز معني دهان واويان كمي دهن بند عورتلر بيشمغي
عربجه لثام ديرلر دهنده ويرك عورت واغلز دهنه ها
نك سكونيله برقيمتلي طاشلر بهدره مثل دهله دهنه حكاك
ثلاثي ثلثه آغزواويان كمي دهنه لكام اويان كمي دهنيم در آلچه
آغزي برآلچه در ده يك اونده بر عشر معنا سنه دهيز سدباغ
آغزي دبي اول قيشلي بعض لغتده اول كوز آبي وصوك كوز
آبي در ديرواويك سكز نجي كوني دنيادر مثله دنيا دنى ايك

آيك يكرم او جبخي كوني ديبدين مثله ديدين مثله ديبادين
يعني آيوك يكرم او چبخي كوني ديبود مثل دوبود يعني اكي
عالملو قفتان دياريهيچ تعنا سنه عن بيلير ديس يوُل دانش د
دُيسيس مثله وصورت وبكدش ديوُس كدي وقرنال عن بيلير ديمهر فرس
آيلرنك اوُن بشبخي كوني ديجود قراكوُ وايل ومملكت معنا عن بيلير
دَندَن رسم وقاعده وعادت عربيه فارسيده دخي شايع در
دَيرمنا بركششك دركه اوچيوز التمشي پيغمبر عليهم السلام صورتي
ري انده يازلشدر ديميس آيوك اوُن التبخي كوني دَيرِ كليسيا دير
دَيلمك بر ذهرلو بوجكدر عقرب كبي بوُديرلر ارتحك كبي اولور دير
دَيلموك مثله دَيهمك آيو شبخي كوني باب الدال المكسورة دبي
يازجي ديرستان مكتبخانه دِبستان مثله دبق برح يمشي
تركيله اوكسه ديرلر وبعضلر يلم قره ديرلر دِبني مثله دِبيقي
بردرلو قفتان درحريردن دمشقيه بكسر وبضم الدال وفتح
الباء وسكون الياء نام شهريست كوبندكه د مشق راد بيقي خو
خوانند دِراز اوزن دِرازه مثله دِرازتلمي درازتاي اوزنلق
واوزنجه دِرازينه اوزنجه دِرايي چاك دِرخت ياش آغج كسا
كسلمش اولمه درخت خانه مرتك دِرخت سنب آغج قوردي آغج
قفان قوشي درخت سنمه مثله درخت سخت كرد آغجي دِرختان
اغجلق درخستان مثله درخت كرم الغون آغجي درخت مقل ابو
ابو جهل قوزي آغجي درخش يلدرم وشمشك وعلم وطوفان كه ا
آدملري هلاك ايلر اصلده اسم مصدر در يلديرِيش دمكدر ودِرخشيدن
لفظندن صيغه امر ووصف تركيبلر ستاره درخشي كبي درازدود
ماوراء النهرارماغي دِراذكوش خردخركوش يعني اشك وطوشن

دُرد ويرتق

مطلب درفش

دِرد

دُرد ويرمق ويرتمق دِرفش بيزكه آنكله بشمقجيلر وياپوچ
جيلر وجي مجيلر كوني وسختيان دلوب دكرلو وعلاج متدرهور
رنكدن ودمربيل كه باغ بالمرلو وبرمشهور علمك اسمدر محمد
عجله فريدون فرخ زماننده بوبهادر دمرجي كشي واردي دمرجيلر
اوكلرينه دوتدقلر سختيان پاره سي كه كندونك واردي برسكلو
آغجنك اوجنه بغليوب سنجق ايلدي وخلق يانينه جمع ايليوب
فريدونه معاونت ايلديطالعي مساعده ايلوب دشمنه غلبه
ايلدي تلرانوبك سبيله فريدون پادشاهلق بولدي واوسنجاغي
فريدون درجواهرله مزين طوتردي انك نصكره هرپادشاهه
كه يتشدي تعظيم ايلردي ومبارك طوترلردي وهرجنكده
آني ايلر وطوترلردي فرصت وظفر بولرلردي اول سنجاقله
دِرِفش دِرلردي دِرِغ عورتلر كوكلكي عربيه دندم آتجه در
دِرهم دوز سركين كرذان دوكلري بوجكدر درم سنك در
درهم آغري ياشي دمكدر دِرمنه يوشن كه طبيبلر قتنده مس
مشيج دمكله معروفدر ايا ريوشني ديرلر درم خريده آتجه
صتون المشي دِرتك اكلمه اسم مصدر در وصيغه امر و
صه تركيبي در دِروبجن دِرواج اري نسنه وصير ولقدن
قالقمش كسنه دِروشن بچش اسم مصدر در دِروه يله دِرّه
بمعني طرّه وطارتق ويرتق دريش كسه دَرْد يعني دقوجن
اويني دِريغ منع وتقصير امك وحيف دمك واه ايلمك
دريج بمعناه دُز قلعه وشهر بغداد وكوي ودبه دُزدار
قلعه بكليجي وحاكمي وناظري دژاگاه غضبناك دژآهنك
بدخو وبخيل دژم سخت ناموافق ويوزكوزبر ترش وغصه

وهيتلو وقاتي وآشفته وغمكين بيت خسرو اندر زمان معدلتت
نيست چون زلف يار هيچ درم دِژله بمعني جله كه بغداده
برارمانند دِژدام بمعني دژ دار دژغاله خصار قله سي دژك
دستارچه دژمنش طوق وملول دژند بدخو دژهخت كنك
قدس مبارك شرفها الله دژينه بشمچي وبابوجي بزي دست
قارش وسرخ دشم مثل دژينه دكر بردنجي وايرق والكندوقتي
عصر معناسنه دكرباد بركز دنجي دكر كون بردر لودنجي دل كوكل و
يورك وازدك وكوز دله دكويكي دلاه رام كوكل دكلندورنجي
مجاز احبوبده استعمال اولنور دلاور دلهادر دلبر چنار دلبر
كوكل اليجي دلدار مثله دلستان كوكل اليجي محبوبين كنايتدر د
دلسوز كوكل ياقجي ويورك ياقجي دلشاد كوكل شاشيني معناسنه
غصّه سن معناسنه دلشده كندودن كيدوب اوغمشي دلفريب
كوكل آليجي دلكشا كوكل آچجي دلكشاى مثله دلنواز كوكل اوخشا
يجي دلفين ظلوز بالغي دلكش كوكل نفرت اتدوكي يسنه وقورقنج د
دلير بهادر دلاب چوق قينوب غليظ اولمش سُدّ دماغ بيني واوست
چكله عربيده ودلك دمام هودواه برشيته الزعفران يطلي به
جبين الطبي دمنه دلكو تعلب معناسنه وچقال ودبي كه قدشك
غايتده شدّتي دروسركين دان دكين ونشان سراي دمياطي
برلطيف قماشدر دميقي برجنس قماشدركه فارسيده اكسون دخي
دخي ديرلر وتركيده دمي ديرلر دلك آوازطنك معناسنه وشيروغن
يغي چقرجق دكرمني دنكادنك برابرودير ندز دنكل ابله وبي انداخ و
بي شرم ودبوس معناسنه دنكاله قرنبسنه كه قاركبي يغمر دويت من كب
ظرفي در دويت شور مركب قرشدرجق آلت درة كوي ديه لفظندن

لفظندن تخفيف اولنمشدر وامردر ويردمكدر دادن لفظندن د
دهادره اكي طرفندن اقدام دمك يركي اغزي اكي طرفندن ا
آچلمق دخداي كوي كدخداسي يعني صاحبي دهش بخشش و
اسم مصدردر دادن ودرشر دمكدر اولوردهشته مثله بوصر
تصرفات عامّه قبيلندن در دهقان اكنجي وكويكي وكوي
سالاري دهقاني اكنجيلك واكنيري دهكاني مثله دهله
مثل دهله قندرة معناسنه وحصير قشي دهلين اكي قابو
ارالغي دهوسرنديب قندره بريوجه طاغك آديدر آدم پيغمبر
عليه السّلام مك انده اينري واردر ديولردهيد امرحاضرك
جمعدر ويركوز دمكدر دهين سداغزي دهيره اكي طرفدن
دمكدر دهيره مثله دهين يعني سُدّ اغزي دي دون امس
سنه معناسنه دياديل ومملكت ديباجتان عربيدر ايكي يكاق دمكدر
ديد ديدن لفظندن صيغهٔ ماضي دركوردي معناسنه وهم امردر
ديباطلس وحريردن طون وايوك اونجي كوني ديباه مثله دبا
ديباجه كتاب اولي ويكاق عربيدر ديدار يوزك كورنمي ديدن
لفظندن مشتقدر اسم مصدردر دخي استعمال اولنور نمودار كبي
ديدان الك قيشي ايي ديداري اقدخي كورنده صو ديدكاه
بقجق يرديده كاه مثله ديده بان كوزنجي عربجه عين وطليعه
درلر وكوردكوزدمكدر ومعنب ديده وردديده وان مثله ديده
وركورركوز وكوزنجي وخبرجي وقراول ديرلر ودرنك معناسنه
وچوقدان واسكي كهنه معناسنه ديرپاچبان ديرپاچي
عنكبوت يعني اورتمجك وياشلوقوجه ومحكم مزاجلو آدم
اكين قوجمز اوله ديرباز اوزون ديركوايز كيح سكيجي طعام د

ديري غايتده كيچ ديمكدر ديرنله وهر دوزكار ديروز وونكي
كون ديرباز دينار ديرينه قديم وكهنه وچوقدانكي ديمك اولور
ديثنك اكثر بوذرق زنكلو نسنه ده استعمال اولنور واسب
كبر دواسب وبدو وقالاً آت اكثرات وصف اولنور انكله هم
عارضه وهم معوضه اطلاق اطلاق اولنور درجمع زنكله دلالت
ايدن لغتلرك حالي بودر اسب ديثه وديثه زنك درلرود ثم
معناسنه وقله معناسنه ديثه مثله ومودرنك واكثرآت يغردخي
درلرو كوك آت ديثينه يرنسنه دركي عربجه غده ديرلر ديسي او
آت تشبه درهمانا معناسنه اسمك اغرنه لاحق اولور اكا
بكز يمكيجون مثلاً ماه ديسه اي تكبي صورتلو وصورت معناسنه
لاحقه دينجي اكا ويرو انكدر روآني ديمكدر ديق اوكسه يلم قره
درلرتركيده دبك امالله ايله اسم عامدر يعني هر نسنه كه ايچنده
آش بشو درلر قزان معناسنه بقردن اولنه تركيجه قزغان درلرو
قارسيده دبك سين درلر سقسدن اولنه دبك سقالين دبك
امالله سوز دون ديمكدر آس معناسنه وخروس معناسنه دبك افزار
حوج هوجو وچلمك قيغي دبكانه قيلي بغه وكرپي ديكيايه سلح
ايق ديكياي مثله ديكيخت چلمك اشي ديكر دوزد ونكي كون د
دكر دوز مثله ديك بردياك اولدكي عامه تحريف ايدوب ديكبرد
ديك ديرلر چلمك چلمك اوستنه قويوب تصعيد اولنمشدر اول
سببدن ديك بردياك ديرلر چلمك چلمك اوستنه دعمكدر و
سچان اوتي تبوداره ولبردندر ديك بركي اول چرچ هرنله كه
وارجمع سپاهي ايچنده بالاله تبسي وكفيكر وكفه ايچنده بلله
اوله وبعض نسخله ديك بيراغي واقع اولمشي ديكر غيري واكثر

وقتي

زاهرلر وعابدلر اضلال آردجی دیو کندم چودار دیدکلری
تخیل دیولاج اوتلاق وطاشلو اد کتلو برمثل دیولاج دیو
ستان اصل لغتده لاخ سنك دیمکدر واوتلاق بری وطاشلو
وطاشلو دکلناویر دیوه دوملی منتری وسلك وتخیل بتی دیه
کورقویه معناسنه دیهاذ بمعنی زمینی دیهبان کوی کتخداسی
وصالاردیهمذ اکی اون بش کون دیمك در دیهم مثل دیهیم د
دیهود آسمان دیهیم تاج مرصع پادشاه که عجم پادشاهلری
باشلرینه کیرلردی وجار باشی واونیجی دمکدر دیهی کویلو دیهنا
کویلولر الدّال المضموسته دُپله پارهٔ ناطف برحلوادرکه
شکرله وبادمله اولور دُبله تشدیدیله کوندن اولور بتره کبی
برننه درسفرلرده کتورلر وبال ومجون طرفلرینه دیرلر دبیده
طبیبلر اصطلاحنده دوادمکدر بعضلر معجون دیدیلر دبیقی
بردرلو قفتاندر حوبدن ومشقیه بکزر بضمّ وفتح الباء
المؤحّدة وسکون الباء المثناة نام شهرست کویندکه شهردر
شقراو بُیقی خوانند دغ حصیر سازی دغ قافیه سنده د
دخت قزباکره معناوقوّة دخت زای قزطغورجی عورت دخت
مثل دُوخت یعنی قزدوخت انور اوکی قیز دختلر مثله دخت
دختر زن مثله دختر زاد مثل دختر زای یعنی قزدوغورجی عورت
دوخترك قزچغاز وبسلکنی قزواکدی درلر چقرچیلر وك آتلر
آتلرندن درآنکله حقّه اورلر دخترینه هنوز باشنه بشمش
قزجوغاز دختینه مثله دخسروارلق باشلو وخدارلق قفتانکی
کیرلو اوله وخجکاردازلق باشلو اوغایتده صالح کمسه دخنه
تتسی دخینه مثله در بالتخفیف والتشدید الجودراج برد

برحوشجه قوشچغزوکلك درّاجه قرّاجه قفتان درّاغه عر
عویلر قراجه معناسنه ودمرکوکلك درای ای دمری دد کلری
دلکرلر التلرندن در درج حقّه وصندوقچه وخوشقوقولو
نسنه عویلر درچکار بوك صندق درخشی شمشك وسخاق
علمی درّخوشاب آری ولطیف انجو درّدخوشه مثله درّدانه
انجودانه سی درد چوك وچوکك وهرنسنه نك خرابی وثقیلی
عربچه دردی درلر وقره کوبك کبی قیوسنه وجرعه دربست صاغ
وبتون وسکّه لیمش التون وکمش درشت آری وناهموار یعنی دذکل
نسنه یقشقسوز معناسنه وحشن وطقرذ دکل درّشاه وارغا
یتله ایواتجو درشت کوش یعنی تمام اشتمنی کمسه درمخالف معنا
درنا توضع معناسنه درنوك بردر توشادر واندر درود اسنلك سلام
معناسنه درود کردولکر دور وکوشله درّوش اول زخم یاخود
اول طاغلرکه طوارلره ایدرلر کرکسه قصدله کرکسه ناکاه
اوله خراسانیلر اصطلاحنده دروغ یالان دیه دروغ زن یالانجی
وفاسق وفاجر دروی کوی مثله دروغ زدن مثله دروغ زن
تخیل بچدرجی دره اسمنك دریجان اولدرکه یلدزلر یحیا وجرا
اوچر تقسیم ایدرلر حرقسی بریلدزه تعین ایدرلر دژبَد یوز ومثل
دژه دژ آهنك پدرخواه دژخیه قرّش ویرمك وجلاّد
دزدزد اوغری دزدافشار هرکوردکین اوغرلین اوغری وبمعنی
انبار دزدافشرده مثله دزدافشر مثله دزدان اوغریلر دد
دزددان خرف زادن صکره ایکی دالله در بمعنی کلید دان یعنی
کلید قوانی دژکوار ناموافق وضرب دژمنش کوکل دومك و
قوصجغی کلمك عربچه غشبان دُرلر دژدژن آتی وکسکین وتین

وتنزك الكشيلرده استعمال اولنور بتين سركه دردلر دژنام
باش برت كه اعضاده بلور دژه دري التنده اولان بزكه يمرو
لنور دوده دژكير الكشي دژهم دژمعنا سنه يعني دري التنده بتن بز
د ژينه قولغن دري وبز دركه دري التنده اولور قبر حق دستور
و ژير وقانون وقاعده واورنك دستور سركن دشخوار بمعنى
دشوار يعني كوچ وعصير معنا دشنار چوق دميكدر دشنام سوكمك
والمك دشنام دهنده صلوارت برمغي وشهادت برمغي دخي درلر
دشمن معروف در يعني دوستك ضديدر مطلق كشيه يرمز لق وص
قصد ايدن دشخيم مثل دشنام دغدغروسي كلن معنا سنه دغوه باغ
دُرتشي دغول خرامي اراده وبيوك قدح وكولك وقوغه دكومعنا
دغوا تركسانده برصحرانك اسميدركه مملكتك سرحدينه دف بمعنى
دَف يعني دمُري دك آغرشق وايك دكّان جمعي دكاكين كلور يعني
صاتو بازار ايدجك اودرو بلوطدن اوزدكنده بتن قاو دكانجه با
بازار سكسي ودكانجق دميكدر دكّان اوركه دركه عورتلر ايلك
اكر درلر دلاتم پچيشي يعني پچيدن لفظندن اسم مصدر در صارشو وبوكش
دميكدر دلبند عربچه دستار در تركيده دخي شايعدر دلاّي بمعنى د
لاّبدكه اوديوارلري ايچنده ايدرلر اسباب قويمق ايچون عربچه بُخدع
درلر دلفين بربالقدر كه دريايله غرق اولنلري خلاص ايدر ديولر ديونس
بالغي ددكلري دردلردم قويرق وياريشاق دمادم بربري آردنجه
دميكدر دمال چيان وقويرق وتزك دمچه قوشي قويروغي ويونجه
وچورچوب وسپد كه يمش قويرلر قوصره معنا سنه دمدار قويرقلي د
دمفشه قويرق دبي عربچه عسيب درلر دمشي پاسو وچغد دُنبال
قويرق دمل چيان دنب مثاله دنباله قويرق وكون قويروغي وچنا

دُن نشاط وسرور يله بورين كشي دنبال چشم كوز قويروغي
د نبا درقوبر قلي دنباورد مثله دنبل چيبان تشديد ميله دتل تو
يونلان تصرّف اولنمشدر دنبله قويرق دندا ابله واحمق وحب
السّلاطين ددكلري اغولردندر دفنه دردلي دنكل احمق و
ابله وبي اندام دسكاله دكلجه كه قاريكبي يغار دنيا بوجهنا
واولكي كوكب عربيدر فارسيده شايعدر امّا عجميلر دينى استعمال
ايدرلر نتكه عيسي وموسي تجلّي درلر دو ائكي عربچه اثنين
معناسنه فصيح بودركه واو تلفّظ اولنميه كاه اولور و
زن ضرورتله تلفّظ اولنور واخرنه يا لاحق اولينجه التّده
واو تلفّظ اولنور دوازده اون ايكي دواج جارشب ويورغن
وفراجه قفتان واوست قفتان دوازدهم اون اكنجي دواز
دوازيه اولاق دوال قيشي بالدرلو درلر بوطائفه وارد هند و
ستانده يول اوزرنده كندويي كتورملكه اوربآيقارن دوشيون
آلتنه آلورمشي پاتنه كلن آدمه بني كتورسك خيره كرسك د
ديرمش بعضلر اسركيوب اوسوزنه آلوب اشرمش همان آيقارين
آدمك بحكم بلنه طولرمشي دخي آشغه يوقاروشو لقدر سكردر
مش كه مجالِ قلميوب دشرمشي اولور دوال پايي مثله دوالخوا
چفت صغري وبيوندرق دوالك قره هنديي قول وتصمه
جق دميكدر دوالله بردار ودرآشنه ديرلر دوامله پرلنجي دو
دوانزده اون ايكي دوبازو هلك دو لنجه سرچان ددكلري قوش
وصارلمشي ايلك يونغي كه سوبي يومرده كبي اولور دوبرادران فرقدان
يلدزي كه ايكي يلدوز دُر بربر فلك يانده قطب شمالي حوالي
نباتِ التّعشي صغري قتده اولور وسكسك قوشي كه يرتجي لردنك

عاجزي دخي درلر ايكي سي براوزنه متفق اولوب بويوده ديلر
دوبود ايكي علملو قفتاندر دوبد مثله دوبتي جاد مصراعه درلر
دو پيكر جوزا برجيدر شمس فخري بيت ايا پادشاكه اكر بهرحزمت
كمتر ست برا استانت دو پيكر دخي واكي يوزلو بالته دوتا ايكي قات
دوتاه مثله دوته مثله دوتو مثله دوچار ايكي كشي بولشمق و
صانشمق دوچندان ايكي اولقدر ضعف معنا سنه دوخ حصير سازي و
قمش وقندره دوخت قزاوغلاه وقوت دوخكاد ديه سنده سازي
جي اولمين كسه كه عربچه اخلع ديلر شمس فخري بيت عجب بدارك فرق
سپهر نحيوسيست كه شد ذسلّه تاديب شاخ دوخ جكاده دود
تن دخان معنا سنه دوداوار تو تنلو واسلو ياسلو نسنه وتوتكي
رنك وهندوستانده براهاغوك اديدر دواهنك حمامك دوهنكي
وتوتنك ديمكدر دوكند مثله دود دجب راست كه عامّه تحريف
ايدوب چيبن ديلر وابرشم كالابنه ديلر وكي دمر لونده استعمال او
لنور دوكنده ايش قوشمق نسنه دودل تمرّد متردد كمسنه دودله
چلك وطقوز جن عربچه قاله درلر دودمان اولو قبيله وچوق نوي
دودو ايكي ايكي واوازمن مار يعني ددك آوازي دوده كجي قبيله و
قوم ومركّبه قويد قاري دوده ذورايراق عربچه بعيد معنا سنه د
دودا دور قتي ايراق دورق سن لمش يوغرت دورفرود دريك عربچه
عميق معنا دوراندر مثله دورباش جماق وكنك وطيق دريا شده
لغتدر دوبين قتي زيرك ودقيق فكرلو كمسه ازاق كوريجي دمكدر
دودوين بردر لوكلدر ايچي پرّ رنكدر وطشره سي برر نكدر واكي
يوزلو منافق كمسيه دخي ذيلر دورسله خلولي متقرمله وصحيقلو زيلي
دورشه مثله دوزلوك بوج دوزه زاء عجميله بترق دوزخ

جهنم

جهنم دوزنه اري وسكك اكنه سي وفيل خورطومي دوزنه وار
اكنه لو سكك وبوجك كه زهرلو در وسقرسكك دوزك قبانسنه
دوزنيه دريا كتده اولن بيز دوست سوكلو محبوب ومعشوق
دوستار سوجي دستدار مثله وعاشق ومحبّ دوستكام محبوب
محبوب وپياله محبوب يعني اجدكي قدح ومحبوبه ايچلن قدح
دوستكامي كشنك حالي دوستلر مراد بخله اولمق يعني يلكلر دو
دوستكان محبوب ومعشوق ومعشوقه ايچلن شراب دوستكاني
دوستكاني مثله وصحبتده ايچلن شراب وطلوشرابظرفي دوسر علف
كه عامّه تحريف ايدوب يوله فدرلر حبوباتدر دوسكن صوايجي دو
دوستكين عربچه نزج درلر دوسكن مثله دوسنك كعبه ده صفا
ومروه ده دوسنبه مطبق دوسنده بلشك نسنه دوش اوموز
وچكن عربچه منكب ديلر ودوزكيجه دمكدر وبوداردر وبچوق صا
بين آنوكاله بركدر لريعني لوك درولهم دركه آنوكاله بقر و دمر ياپشد
واحمق معنا دوشاواوملفوظه ايله سغلور حيواندر دوشاب بكمز عر
عربچه دبس درلر طبيبلر قاتنده مطلقا دوشاب ودبس ذكر اولنسه
خرما بكمزي مراد اولنور اوزم بكمزي نه ربّ العنب ديلر دوشاخ كمز
درّين دوشيله امزكلو عورت وساغيلور حيوان وايكن اوغلاه دوشيزه
قزاوغلاه دوشيزه كي قزلق يعني بكارت دوشنبه واودسميله معر
معروف هفته كونلرندن بركوندر دوشينه دوزكيجه وامزلق دوشينه
شب دوزكيجه كي دوغ ايراق كه عربچه بيض ديلر ولبن خامض
ديلر دوغيا تو غاله بوزجه اشي ديلر دوخ ياغ درتسي دوغوا
ماستوا آشي تركيده تحريف ايدوب يوغادرلر يوغرت آشي دمكدر دوغه
ياغ درتسي دوغينه مثله دوقويبان كشري تخمي دوك آيك كه ايلك

كه ايلك اكر لو دوكاردقرقلق يعني صنديكه بيوك مقصدلو واسلي نسنه
دوكان دوكان ايكي ايكي دوكان بعني دكان وايكشر ايكشر ديمكدر دوجكه
ماسوره ويوك اكر تجك ايكي دوكنان انلي لك عربجه عرض دوكدان
ايكي قويجق ظرفي دوك رشته اغي شق دوك رسيمه شمله دوك ريشي ايلك
اكرچي دول قوغادلو معناوتوب وكولك دولاب چرخ مطلقا كركصو
صودولابي كركسه پنبره دولابي دوليجي راويغي ارباب دولة قصرعه
يادكر دمعناسنه وكرتكله دولة ياد بعني ذولة دوم ايكنجي دومغي
يادام معناسنه دوموي قوغيل كه سقالينك برازي اغي مشي اوله وبرازي
قره اوله دوموياه مثله دون كچك قبيله دودة معناسنه وناكس كمسنه
وكوتي ده بعني دكم يعني قويرق دهل طبل كه تركيده عوام تحويف ايدر
طول دير لو دهل يا ذ طبل يا ذ معناسنه دهله قندره وكون دد كلري
كنلو وتده قاعده ارباب لغت لغاتلرندن ذال معجمه يزمدقلري يوزدن
دال معجمه اولمدوغندن دكلدر بلكه فرس استعمالي اوزره وقافيه لرنده
دالله ذال معجمه فرق اتمدكلرندن اوتري درواقع هر لفظ مفردكه حرف
حرف صحيح ساكندن صكره كله اول دل مهمله درباقي معجمه دردير
يرنده بيان باب الراء المفتوحته را كلمنك آخرنه لاحق اولور علامت
مفعوليدر تخصيص ايچون كلور لام جاره معناسنه كاه اولور قسم
ايچون كلور مثلا خدايادر لرخدا حقي ايچون ديمكدر كاه اولور زايد اولور
معناده دخلي يوقدر مجرد تحسيني ايچون كلور لروكاه اولور تعديه
ايچون اولور كويا كه اسباب تعديه دندر نتكم حرف باكلمه آولندة اول
معناي افاده ايدر والصاق معناسين ويرر مثلا درم رابزيد دارم
يعني انجه زيده ويردم رانج هندوستان قوزي درعربيده رانتب درزق
مقسوم عربيده رانبه وظيفه ويغني واوكم عربيده رانبان داده

جام صقزي رانيانه مثله رانياخ مثله عربيده رانيانه دن تعريب
اولنمشدر راحت عربيده راسايش دكلمكمعناسنه راح سبجي شراب
معناسنه عربيده راخ يقينه دوتن ظن وكمان راخنه كدوك
رخنه معناسنه راد كريم فاضل وجوانمرد وسخي شمس فخري بيت
بعدل وداد كي اوديد جهان شاهان چون اوتايد حشم سپهر عادل
وراد عسجده اكر نستم نيست ياهست حرمم وكر نغمتم نيست
ياهست راديم وخولي ديواري وانبار رادبوي عود انجي راذ
عربجه سرمعناسنه وبالجقجي وبالجغله ديوار يا بوجي وغياب اراذ
راذخرمن وخرمنده اريه وبغداي بجي يعني يغني راء عجميله در
راذخرمن وجاج رازي برطائفنك اسمدر رازيانه معروف
سبزدركه بوستانده بترتركيده شايعدر تعريب اولوب رازيانخ درلر
راست طوغري هرنسنه كه تك طوغري وسنده استعمال اولنور وصلاغ
ياني وصاغ آل راستكار صالح ودينداروراستكار كمسنه راس بعني
راسدر يعني آخر تلنه واوي حرف اولمق جايزدر راس ديواسا
الفاظ اتباعدندر راستا استايش اوكمك معناسنه راستله اشي
صاغ اليله اشلين كشي راسخ عربيده كه كوه پيخ آور يعني محكم وكو
كل طاغ وتمام عالم كشي وكوهم يعني قصابك اوكنجه يورتين قيوني
راسخت راستق طاشي راسوخت مثله راس آندز اوتي وارديج
انجي عربيده راسو كلنجك دد كلري حيوانجقدر ويركوجني راغ
طاغ اتكي شمس فخري بيت كرنا بدخلق وي كيني اندرسان دين حون نا
باغ درنهار شود كوه ودشت وراغ وطاغ دنيله سي وباغ حجره
سي مصرع كجا باغ بودي همه راغ بود وشول طاغ اتكي دركه تا ايشلستانه
يشلستان وتفرجكاه وانيش ويوقيش اوله راغد فرات ارماغي

عربيده رافدان فرات ودجله اربا غلري راغله كناه وبيدق اوتي
عربيده شقفت ومهر بابي معناسنه كلور رافله فانك كسره سيله عربيده راد
زند كافي سي وسعت اوذرينه اولان كشي دالله صوده اوذرينه بنلين
تولقق رال دولك ومطيع يعني بويرق طوتمجي وملايم وفرمانبر ايلرينك
اوذ الكنجي كوفي راش شادماني وسرور يعني ايرلمق وفكر وتدبير راسشكر
مطرب يعني چالجي وايرلامجي راسشك مثله رامك بومعروف ترکيدر
ومشهور مجموندر رامناد دولك وملايم وآيوك يكرمي سكز نجي كوفي را
رامسي هندوستان جزيره لرندن برجزيره درانده كافور حوق اولور د
رامناد آيوك يكرمي سكز نجي كوفي بمعني رامناد ران اويلق عربجه و
فخذ ديولر ورانده لفظندن صيغه امر ووصف ترکيبي درانه صرمشغله
بكزر براوتلر برنيان ابريشم وب بيرلر رانين چقشيري وتمان وشلوار واع
راينياد دولك ومطيع ورام وآيوك يدنجي كوفي دادد اول يردركه س
پشته پشته اولمه بيت همه راد دبود كوه وزمينشي نباشد بولاج دشوره
وخرده ويزر دنياني ودرلوسبزه لرو چچكلر اوله رادق هرنسنه نك ص
صافي سي عربيده راوند برمعروف كوكدر هندبيدوروي سي دخي اولور ح
حكر مرضلرنه ويرقاز مرضنه خصوصا غايتده نافعدر ايوسنك ايچي
ايچي قزل اولور رادة زاري معناسنه راه يول عربسي طريق عام راه اودد ارمغان
ارمغان راه اور يولجي راهبر قالاوز راهب عربيده كشش خلقدن غربت
ايرلمش كشيه ديولر راهبان كشيشلر فارسي قاعده سنجه راهبك
جمعيدر هانك كسره سيله راهبان هانك سكونيله يولجي وحامي راهدار
بركسنه نك فاعلين اوستين اوروب وبغليوب اولدورن كشيه درلر
راهدين شريعت يولي راهزن حرامي يول اوروجي ديمكدر راه شاه سياه
كمسنه كه دائما سياحتده اولور راه كنده يول اوغراغي وكچد وقولايي

راهنما

راهنما يول كوسترجي قالاوز معناسنه راهنماي مثله راهنمون
مثله راه حاجيان كهكشان كه تركيده حاجي يولي ديرلر كوكده
يلدزلر چوقلغنده آق يول كبي كورينور وصمان اوغرسي دخي ديرلر
راه كذري يولجي راهوار يورو كن طوار ويورغه راهوان باج
اليجي راهيان يول بكليجي راهن قزلجوق اغجي واندراي عربجه
فكر وتدبير معناسنه وهندوستان پادشاهلرنه راي ديرلر شمس
فخري بيت از تو معمور كشت خانه جان وزتو مكتوب كشت رايه
رايه رايت علم وسنجاق عربيده جمعي رايات كلور راين عربيده
آنه سكر تمكجيون رياضت ويرمكي رايكان ايلاق مفت معناسنه
رباب اقلق دكلري شاذدر عربيده وبلوط پاره سي وشول بلوط
كه آق كبي وسياه كبي كورينور ربابي ربابجالجي ربل براغجي ركه
خرماني اولمش ربض ديوار شهر قلعه معناسنه وآري وزاولمشي
عورت ربع عربيده منزل سرايدر مربع مثله والطلل كالبرثن و
والجمع الاطلال والطول ربع واطلال عربجه بستان سراي
معشوق ديمكدر عرب ديارنده مشهور در جلال الدين رومي
قدس سره مثنويده بواصطلاحي مناسبتله بيورمشدر بيت چون
عرب بارسع اطلال اي ايار ميكشي از عشق كفت خود دار
ربوت هدهد بونه سفته واصحي ربح معناسنه وصاتوباندر
آچقه سي ودستاق تهي باشد از بوشش يعني اودتوسز وچيلق
ويانجق رتب زند كافي وربص معناسنه رتبه هندوستان فند
فندغي رتم برمعهود نسنه اكمق ايچون برمغه ايلك بغلمق
عربيده رجله پريرم بعضلر منتردر درلر سماروغ معناسنه شمس فخري
بيت نهال دولتت پربار باد هي تابويي كل ايدر رجله رخ

نالهٔ ساز و زخمت رخین بینر صوتی و غلیظ ایران بعضلر قیمتشو
یوغرت در ددلی و مصل خراسانی یعنی خراسان عادتنجه کشرد ایرانی
قینه لر قویلو ر مصل و کنشه قوشلر رختینی اولو حاصلی کشر رکه
یوغرتلان اولور رخت قماش خانه وشینلك رختله خسته رخ
چرکین و تتین رختی یلدرم والاجه بکلی یوزآت و ابرشآت و یورك
وزستمك آتی آدیدر شمس فخری بیت مکین بندهٔ شه بود روزدزم
اکر زنده اکر در خداوند رختی وشعله نك دیوارده یاخود غیری
یرده عکس اورد غنه در لر شمس فخری بیته روی مریخ زرد کردی اکر
افکند بر سپهر تیغ تو رختی رختشا رختشیدن لفظلرنی صیغهٔ مبالغه
در مبالغه ایله یلدرایجی دیمکدر رختشان مثله رخم قرمزی کله
بیوك قوشدر رخنه کلك و تیاي کزي و هر شکسته لك ذده کر کسه
اولسون قالیچه یوزنله و دیواردهٔ جمله سنه اطلاق اولنور شمس فخری
بیتیا بو السحق سلطانی در ملك ذهشت انصاف و عدلنی هیچ رخنه
رخنکر خینا کر معنا رخو کریمه جی و کوزیجی رختین اوکتلره وقو
یی ایراق در دانا و خردمند عالم و فیلسوف بزرك بیت یکی ایخمن
ساخت یا نجددان هشیبا دوزکار آزموده ردان و تشدایدنله
دخی جایز در دده صفت شمس فخری بیت زهره و مریخ خون کرد در ترس
و وهم و خوف شکرش چون برکشند از بهر کین روزی دده و
سطر خط رد باغ نوکی و صوشر یعنی رزم رزیان باغبان رز بر باغ
کسجك طحره رزده یا کن کشی عربجه اکول معنا رزقاقی رزان وقت
خزان دوکلکن دیمکدر و دیکی رزدق صف دسته معنا رزم جنك و
صواش رزور و رد ماوراء النهر ایرماغنك اسمدر رزه قیود کمه سی
رزه خرما یپراغندن ایپ و شربت و سجیم و بنالرایپی و آلتی و کمان

رس اوغری و ارشجی وصف ترکیبی در فریاد رس کی ورسیدن لفظلرنی
امر در و بو غمق که عور تلر بو یتلرنه طقرلر شمس فخری بیت از موی زنج
دشمن شه را فلك آرد هنکام خفه کردن اونخیش رس رسا بسیار
معناسنه رسا ید دیم آهنکران یعنی دمر بوقی بیت کر اهنکی جود
تو کوید بکوده درون نرشود جمله رسا یید ریست صرصر
باز ارد کانلرنه دیرلر و یا زاره دخی دیرلر رسته مثله وقورتلمش
رستکار حلاص اولمش یعنی قورتلمش رسل عربیدر دوه سورسی رسم قانون
و تصمیم و جری رسن ایپ و اورغان رسن باز یعنی جانباز رسرتاب ا
ایپ بوکجی رسیده بالغ اولمش رشی یلدرم و زراع که بلکدن یوقارو
درسکه و ارنجه در و یا مری یومری ارش لفظلرنی تخفیف و تشدید
وفرسایلرنیك اون سکز نجی کوفی و برشاری و شنلك درجمده یلدره
برکره ایدر لر رشك کوتی و غیرت شمس فخری بیت خاتم دال برمك
الدر کور از تو کشتند غرق در خوی و رشك زشکر داج رشکن
کور نلو یعنی غیرتلو رشکین مثله رشکله بت سرکه سی رانك کسره
سیله دخی لغتدر شکور حسود رشن ایوك سکز نجی کوفی رعد کوك
کورلمك و ایدر لر که اروقدر جه برملکدر کورلین اولدر دلر انك
اسمی رعد عربیدر رعد اندار طوپ آتجی رعنا عربیدر نرم و نازك که
خو بلغتدن تلجب اولنور کندو یله نازلنن کمسنه و قنغوسن جمعی
رغن در رغاوه صغر کو یکی رغند یرنجی جانوار لر آوازی آکثر یا یارس
اوازنده استعمال اولنور بو لغتده هم راء مهمله با بنده روایت
اولنور هم زاء معجمه با بنده ذکر اولندی رغنك کوزاو جیله بقمق
بقمی رغوه یوندقوشی صعوه معنا رغنینی تمان رانین معنا وشلوار و
چقشیر رغنین مثله و کوزل معنا رزف عربیدر آق که اولرده اولور